

CUMHURİYET SENATOSU

TUTANAK DERGİSİ

52 nci Birleşim

27 . 4 . 1978 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	350	sarrufların sulistimal halini aşması hakkında gündem dışı demeci.	356:357
II. — GELEN KÂĞITLAR	350:351	4. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1357)	357:358
III. — YOKLAMA	384	5. — Hastalığı sebebiyle iki aydan fazla izin alan Kayseri Üyesi İbrahim Kirazoğlu'na ödeneğinin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1358)	358
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	351	6. — Trabzon Üyesi Ahmet İhsan Birinci-oğlu'nun Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonundan çekildiğine dair önergesi. (4/442)	358
1. — Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, Malatya'da ve ülkenin diğer bölgelerinde sürdürülen anarşi ve tedhiş olaylarının nedenleri ve alınması gereken tedbirlere dair gündem dışı demeci.	351:353	7. — Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim.	358
2. — İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın, demokratik rejimi ihlal maksadına matuf yaratılan anarşik olaylar ile patlama ve suikastlardan dolayı bazı çevrelerce varılan hatalı teşhis ve kanıyı oluşturmamasının bertaraf edilmesine dair gündem dışı demeci.	353:356	V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	359
3. — Eskişehir Üyesi Ömer Ucuzal'ın, Adalet Bakanlığı tarafından bir kısım Cumhuriyet savcılarına yetki verilmesi suretiyle yapılan ta-		1. — Bütçe Karma Komisyonu tarafından açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için yapılan seçimin onaylanmasına dair Bütçe Karma Komisyonu raporu. (3/1356) (S. Sayısı : 780)	359:384

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal, son günlerde meydana gelen patlama olayları ile Malatya olaylarından duyulan derin üzüntü;

Muş Üyesi İsmail İlhan, ülkemizde giderek artan anarşik olaylar ve bu olaylar karşısında Hükümet ve muhalefet partileri arasındaki ilişkiler;

Dişarbakır Üyesi Selâhattin Cizrelioğlu, memleketin içinde bulunduğu durum;

Konularında gündem dışı birer demecde bulundular.

Görev ile yurt dışına gidecek olan Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'e Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in vekillik etmesinin uygun görülmüş olduğuna dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Devlet Planlama Teşkilatınca kurulan «Kalkınma Fonu» na ayrılan dört yüz milyon liranın dağıtım şekli hakkında (10/32) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 27 . 3 . 1978;

Ankara İmar Limited Şirketinin Arısoy Kollektif Şirketi lehine sağlamış olduğ u menfaatler ve keyfi davranışlar hakkında (10/2) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 7 . 3 . 1978;

Toplumu etkileyen bunalımın kökenleri ve nedenlerini hazırlayanlar ile olayların devamının önlenme-

ci hakkında (10/29-41) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 23 . 4 . 1978;

Geri kalmış bölgelerin sorunlarını ayrıntılarıyla belirlemek üzere (10/36) kurulan Araştırma Komisyonu Başkanlığının 27 . 4 . 1978;

Tarihlerinden itibaren görev sürelerinin ikişer ay uzatılmasına dair tezkereleri kabul edildi.

Dilekçe Karma Komisyonunda açık bulunan üyeliğe Kütahya Üyesi Ahmet Özmumcu;

Mali ve İktisadi İşler Komisyonunda açık bulunan üyeliğe Amasya Üyesi Macit Zeren;

Seçildiler.

Danışma Kurulunun Cumhuriyet Senatosunun çalışmalar ıyla ilgili 19 . 4 . 1978 tarih ve 3 sayılı kararı üzerindeki görüşmelerden sonra, 1 nci maddesi aynen, 2 nci maddesi değiştirilerek kabul edildi, 3 ncü maddesi ret olundu.

27 . 4 . 1978 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşime saat 17.55'te son verildi.

Başkan	Divan Üyesi
Sırrı Atalay	Afyonkarahisar
	Mustafa Çelik
Divan Üyesi	
Tabii Üye	
Emanullah Çelebi	

II. — GELEN KÂĞITLAR

Rapor

1. — Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik seçimleri ile ilgili yazışma ve işlemler. (3/1356) (S. Sayısı : 780) (Dağıtım tarihi : 25.4.1978)

2. — Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4250 sayılı Muazzez Özipek'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19.4.1978 tarih ve 172 sayılı raporu (C. Senatosu : 4/339) (S. Sayısı : 778) (Dağıtım tarihi : 26.4.1978)

3. — Bursa Milletvekili Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık'ın Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12.7.1977 tarih ve 49 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5795 sayılı Prof. Dr. Yusuf Yazıcı'ya ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı

ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19.4.1978 tarih ve 173 sayılı raporu (C. Senatosu : 4/440) (S. Sayısı : 777) (Dağıtım tarihi : 26.4.1978)

4. — İzmir Milletvekili (Eski Milli Eğitim Bakanı) Ali Naili Erdem'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4256 sayılı Türkân Bayram'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 19.4.1978 tarih ve 167 sayılı raporu (C. Senatosu : 4/338) (S. Sayısı : 776) (Dağıtım tarihi : 26.4.1978)

5. — İzmir Milletvekili (Eski Milli Eğitim Bakanı) Ali Naili Erdem'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4265 sayılı M. Savaş Tü-

mer'e ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Kar-

na Komisyonunun 19.4.1978 tarih ve 168 sayılı raporu. (C. Senatosu : 4/337) (S. Sayısı : 775) (Dağıtma tarihi : 26.4.1978)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN : Sırrı Atalay

DİVAN ÜYELERİ : Mustafa Çelik (Afyonkarahisar), Emanullah Çelebi (Tabii Üye)

BAŞKAN — 52 nci Birleşimi açıyorum.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Sivas Üyesi Hüseyin Öztürk'ün, Malatya'da ve ülkenin diğer bölgelerinde sürdürülen anarşi ve tedhiş olaylarının nedenleri ve alınması gereken tedbirlere dair gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Gündem dışı konuşma istemleri vardır.

Sayın Öztürk, Sayın Feyyat, Sayın Ucuzal gündem dışı konuşma talebinde bulunmuşlardır.

Sayın Öztürk, Malatya'da ve ülkenin başka bölgelerinde sürdürülen anarşi ve tedhiş olaylarının nedenleri ve alınması gereken tedbirler hakkında ilgilileri uyarma amacıyla gündem dışı konuşma isteğinde bulunmuşlardır.

Sayın Öztürk, konu çerçevesi içinde, 5 dakika civarında, çok kısa bir şekle dönülmek kayıt ve şartıyla söz veriyorum.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Sivas) Sayın Başkan, değerli üyeler;

Bugünlerde ülkemizde oluşan, cereyan eden acı olaylar karşısında Parlamento olarak bütünleşme günü gelmiş geçiyor. Ben burada bazı konulara değinirken, bu konuların nedenine hepinizin dikkatini çekmek ve aynı zamanda Hükümetin alması gereken tedbirleri ve getireceği önerilere de dokunmak istiyorum.

Gerçekten, bugünlerde demokratik, laik cumhuriyet rejimini yıkmak için ve faşist amaçları uğruna insanlık dışı, yasa dışı terörist eylemlerini hızlandı-

ranlar çoğalmıştır. Vahşice adam öldürmeyi, bu ortamdan yararlanarak bir iç savaş yaratmak için etnik bölgelerde yasa dışı eylemlerle yıkıp yakmalar, mezhep kavgasına neden olacak çirkin ve kanlı olaylar sürüp gitmektedir. Bu olayların yaratılmasında hem faşist sivri uçlar, hem de komünist sivri uçlar işbirliği içindedir. (AP sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Yüzlerce öğrencinin bulunduğu toplumların ortasına atılan ve konan bombalar, bu panik halindeki insanlar üzerine açılan yayılım ateşi sonu ölen gençler, yasal görevini yapan bilim adamlarını kallesçe arkadan vuran, insanlık ve ulus dışı düşmanlar, yargı organının görevini engellemek için yasa dışı davranışlar ve çocuklarımızın okumasını önlemek için başvurdıkları kanlı eylemler, bu uçların birleşmiş eylemleri olarak devam etmektedir.

Hepsi, Cumhuriyetin yıkılmasını amaçlamış olaylardır bunlar. Halkın oyu ile seçilmiş bir Belediye Başkanının; Merhum Hamido'nun bir suikasta kurban edilişi ve bu kan üzerine basarak, kefenine sarılarak yaratılan terör ve tedhişçiliğe başvuran ve suçsuz soydaşlarımızın evlerini, işyerlerini yıkan yakan, üç Alevi genci öldürerek demiryolu üzerine koyup parçalatanlar, bir iç harbi getirmek için sadistçe, en alçakça yöntemlere başvuranlardır. Hepsi rejimi yıkmak için düzenlenmiş, dış mihraklardan kaynağını alan hareketlerdir bunlar.

Hele bunları milliyetçilik adına, din adına yapan kimselermiş gibi bir ortam yaratarak, milliyetçiliğin özündeki insan sevgisini, Allah korkusunu hiçe sayan, masum insanların evlerini yıkarken «Allahü-ekber» deyimini ağızlarından düşürmeyen kanlı yobazlar, bize 31 Mart vakasını hatırlatıyor sayın üyeler.

Bu nedenlerle yönetime el koymak, totaliter bir rejimi getirmek için düzenlenen Malatya denemesini yartanların ortaya koydukları strateji iyi değerlendirilmeli, bu vatan hainlerinin anasından emdiği bozuk süt burunlarından fitil fitil getirilmelidir.

Mezhep kundakçısı yobazlarla Ulus düşmanı faşist döküntüleri ve uşak ruhlu kanı bozuk isyancıların belleri kırılıp, kökleri kazınmalıdır. Ülkeyi kin ve iktidar olabilme hastalığı uğruna bir iç savaşı sürdürmek isteyenlerin, ruh hastalarının da Ulus kadeğinde söz sahibi görünmelerine son verilmelidir.

Çirkin ve tiksindirici kanlı amaçlarına ulaşmak için soydaş kanı dökmekten çekinmeyen, dört genci kurşunlayarak öldüren, üç liseliyi tren yolu üzerine bırakarak parçalattıran canilerin yaratmak istedikleri kapkaranlık bir Türkiye ortamı kimin işine yarar?.. Elbetteki düşmanların işine yarar.

Bunu bile düşünemeyen, cenaze törenini çirkin bir irtica gösterisi haline sokanlar, gerçek Müslüman, gerçek milliyetçi olabilirler mi? İnsana en çok değer veren İslam dini ve Türk milliyetçiliği ile bu vahşi saldırıları bağdaştırmak mümkün müdür?

Sayın üyeler;

Malatya'da mezhep kavgası yaratmayı da amaçlamış bu ulus düşmanları en ağır şekilde cezalandırılmalıdır. Çünkü, merhum Hamido'yu menfur suikasta hedef seçenler, o bölgenin etnik özelliklerini dikkate alarak ve İkinci Cephe Hükümetini oluşturan kesimin oylarıyla Belediye Başkanı seçilen Merhumun o acı durumundan yararlanarak sağ cepheyi bütünleştirmeyi amaçlamış olabilirler; ama ne yazık ki, bunun altında o yıkıcı, parçalayıcı ve Türkiye'de rejimi yok edici bir fikir yatar. Hele «Katil Ecevit, katil iktidar» sloganlarıyla Cumhuriyet Halk Partisinin suçlanması CHP'ye oy verenlerin işyerlerinin yıkılması yakılması, bu amaçın maalesef canlı ve çirkin bir örneğidir.

Bu her tarafı yakıp yıkan gruba belediye hoparlöründen yön veren, camilerin bombalanacağını söyleyen, «Din elden gidiyor, siz Müslüman değilsiniz?» gibi çeşitli tahriklerle olayı büyütme; bir isyan, bir iç savaş yaratmak için, vatandaşı birbi-

rine kırdırmak için teşebbüse geçenler mutlaka buhup cezalandırılmalıdır. Bu sadistçe yapılan tahribat, yabancı ajanların aleti ve uşağı durumuna gelenlerin ortaya koyduğu çok acı örneklerdir.

Sayın üyeler;

Bunların ve Türkiye'deki tüm kanlı olaylarda patlayan bombalardan düzenlenen anarşik olaylara, siyasi cinayetlere kadar ustaca hazırlanan, gizli bir plan içinde yürütüldüğünü bilesiniz. Amaçları, demokratik laik cumhuriyeti yok etmek ve yerine totaliter bir rejimi getirmek, bunların başlıca amacı olduğu görülmektedir. Devlet kadrolarına yerleştirilen elemanlarıyla hâlâ bu olayların düzenlenmesinde işbirliği içinde olan terörist eylemlerle kapkaranlık bir Türkiye yaratmak isteyenlerin bu yaptıkları suç yanlarına bırakılmamalıdır.

Bu iğrenç olayların önü en kısa zamanda, en kesin karar ve eylemlerle alınmalıdır. Türkiye'yi Lübnan'a, Pakistan'a çevirmek isteyen bu düşmanca oluşumlar yok edilmelidir. Sabotaj ve suikastlarla sürekli terör ortamını sürdürerek, Hükümetin ekonomik ve sosyal yöndeki işlerlik kazandırdığı konuları unutturmak ve başarısını engellemek isteyen kaynaklar kurutulmalı, pislikler temizlenmelidir. Büyümeden, yılanın başı ezilmelidir, totaliter rejim özlemcilerinin hevesleri kursaklarında bırakılmamalıdır.

Sayın üyeler;

Ulusumuzu bölmek, ülkeyi parçalamak için girişilen tiksindirici olaylardan birisi olarak rahmetli Hamit Fendoğlu'nun ölümü nedeni ile yaratılan çirkin ve hunharca olayın esaslarına inilmeli, bu olay bize ders olmalıdır. Bu olaylar karşısında bütünleşmeliyiz. Hele iğrenç olayları yaratanların istismarcılığı partizan politika açısından değerlendirilip, bundan faydalanma yolu tutulmamalıdır. Devletin temelini sarsan girişimlerden sakınılmalıdır. Bunlar laik demokratik cumhuriyetin aleyhine işleyeceği gibi, ahlakilikle bağdaşmayacak çirkin tutumlar ve olaylardır. En kısa zamanda partiler...

BAŞKAN — Sayın Öztürk, müddetiniz bir hayli aştı.

HÜSEYİN ÖZTÜRK (Devamla) — Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Partiler bu terörist olaylar karşısında birleşmeli, hele CHP ile AP mutlaka işbirliği içine girmelidir. Örgütlenmiş çıkarıcı, sömürgeci, dış ve iç kaynaklardan beslenen, emperyalizmin uşaklığını yapan profesyonel cinayet şebekelerinin hâlâ sokaklarda başıboş dolaşmalarına son verilmelidir.

Faşizmden kaynaklanan, faşizmi güçlendiren, silahlı eylemlerini zaman zaman komünist faşistlerle birleşerek sürdürenlerin parlamento olarak karşısına çıkmak ulusal bir görev haline gelmiş ve zamanı geçmektedir.

Hele suçlulukları yargı organlarınca saptanmış, halkımızın, Ulusumuzun vicdanında mahkûm edilmiş Ülkü Ocaklarının kaynakları kurutulmalı, eğer bunların suçları saptanmışsa kapatılmalı ve bundan kaynak alan, güç alan MHP'de kapatılmalıdır.

Saygılar sunar, teşekkürler ederim. (CHP sıralarından alkışlar.)

2. — *İstanbul Üyesi Mehmet Feyyat'ın, demokratik rejimi ihlal maksadına matuf yaratılan anarşik olaylar ile patlama ve suikastlardan dolayı bazı çevrelerce varılan hatalı teşhis ve kamuoyu oluşturmamasının bertaraf edilmesine dair gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın Feyyat; «Sırf ihtilal provası ve demokratik rejimi ihlal maksadına matuf yaratılan anarşik olaylar ile patlama ve suikastlardan dolayı bazı çevrelerce varılan hatalı teşhis ve kamuoyu oluşturmamasının bertaraf edilmesi için Hükümetimizin dikkatini çekmek üzere 27 4 . 1978 Perşembe günü gündem dışı konuşmak istiyorum.» diyorlar.

Sayın Feyyat, İçtüzüğün 54 ncü maddesi gereğince üyenin bir diyeceği, bin bir diyeceği değil; bir diyeceği olur ve bu da çok güncel bir...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Günceldir efendim.

BAŞKAN — Aylardan beri günceldir.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Bu konuya değinilmedi, bu konuya hiç kimse değinmedi.

BAŞKAN — Bir dakika, bitireyim izin verin

Bir diyeceğin hudutları içinde olmak üzere, önergenizde yazıldığı şekilde tüm siyasi yaşantımızı kaplayan şekilde olmamak üzere; fakat taşınmaz, aştınız herhangi bir şekilde başkaca bir konuşmayı davet ettiğiniz takdirde sözünüz kesilmek kayıt ve şartıyla beş dakika için izin veriyorum. Buyurun.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Sayın Başkan, 10 dakika için ben oy vermiştim. Ben de sizin içinde bulunduğunuz zor şartları takdir eden bir üye olarak, dün tüzük değişikliği niteliğinde olduğu halde bile bile oy verdim. Çünkü gündem dışı konuşmalar hakikaten çoktur, ben de biliyorum; ama 10 dakika olsun.

BAŞKAN — Tam 10 dakika, 10 ncü dakika keserim buyurun.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Yalnız sanstir-gibi konuşuluyor Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, tam 10 dakika.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Sayın senatörler;

Toplumumuzun içinde bulunduğu anormal anarşik çalkantılar ve seri cinayetleri bahane ederek, demokratik rejime paydos diyen bazı kendini yitirmiş ikbalci, çıkarıcı kişiler ve gruplar çıkabilir. Buna karşılık, sadece kendilerini tatmin ve kendilerine bir ikbal arama sevdasına kapılan bazı ihtilal heveslileri de çıkabilir. Pasif ve statik halde bulunan kurtarıcı özlencileri ile bunları kullanan aktif, dinamik ihtilal heveslileri her zaman tarih boyunca görülmüş olmasına rağmen, kendilerini arzulayanlarla haberdar olma durumu hiç bir zaman söz konusu olmamıştır.

Demokratik rejimden hoşlandığı ve yararlandığı halde, bu ortam içinde ikbal bulamayanların kurtarıcı bekleme statik ve pasif durumlardan, bunun yaygınlaşmasından çıkar uman aktif ve dinamik ihtilal güçleri uygun vasatla başarıya kavuşsalar dahi, kısa bir süre sonra nedamet duyguları ile meşbu bir ruh haletinin girdabına düşerler; tarih boyunca da böyle olmuştur. Kendilerini davet ve teşvik eden sözde yardımcı politika müflislerine nefret etmekten ötede, tüm demokratik rejim mağdurları halkla bütünleşerek, birlikte kendilerini davet edenlere lanet etmekten geri kalmazlar; yani Atatürk bekleyenleri, kurtarıcı bekleyenleri.

Değerli senatörler;

İşte gereksiz ve lüzumu olmayan zaman ve mekânda; yani Türkiye'mizin bugünkü ortamından yararlanarak aklı sıra kurtarıcı olma heveslileri çıkabilir. Ben bunları kinamam. Kinadıklarım bunlar gibi aktif ve dinamik güce sahip olmayıp da, siyasal alanda makam, ikbal ve kişiliğini yitiren daha statik ve pasif kişilerdir; yani bunlardan medet bekleyenlerdir. Bazı politikacılar da bunlardan sayılır. Hele bu sapık, şaşkın politikacılar gibi ihtirası ve intikam duyguları bulunmayan, sıradan ufak hesaplı bazı politikacılar ile bir kısım bürokrat ve çok azınlık vatandaşın cebir yoluyla kurtarıcı beklemlerine, özlemlerine, bu konudaki hezeyanlarına tercüman olacağını zannederek, büyük vurgun ve çıkar peşindeki basın tröstlerine ne dersiniz?.. Bugünkü güncel bir konudur bu. Tüm halkımızın teşvikiyle olsa dahi, büyük önder İnönü'nün muhalefetine rağmen, beyaz eldivenli 27 Mayıs harekâtının başında bulunan merhum Gürsel Paşayı, Atatürk'e benzetme ve eşdeğer gösterme gayretleri ile 27

Mayıstan önceki gerçek dışı bazı halkı galeyana getiren haberlerin, bilâhara 27 Mayısın değerli girişimleri tarafından dahi nefretle karşılandığı bir gerçektir.

İhtilaller öz evladını yer, bu bir vaki'dir. Ancak, yoldaşını ve inanmış yardımcısını yer; ama kendisini bir ikbal için davet edenleri yemek şöyle dursun, muhabere sınıfının koku alan hayvanatı gibi bunları kullanır da kullanır. Kullandığı sürece de onların hay-siyetine ve varlığına inanmaz.

Değerli senatörler;

Bu kısa mukaddeme ile şu sonuca varmak istiyorum :

Biricik Türkiye'mizin; yani ülke ve Devletimizin içinde bulunduğu bu zor şartlardan, darboğazlardan çıkabilmenin işareti yine bu Yüce Parlamentodan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden verilecektir. Çünkü, gerçeklerimizin ışığı altında gençlerimizin, evlatlarımızın kanını kurtarıcı edası ile içip, bu sarhoşluk içerisinde aslan kesilecek kedi yavruları vardır ve türeyebilir.

Ciddi düzen değişikliğine gerek varsa ki, ben buna inanıyorum; bunu cebirle değil, bu kutsal çatının devamı ve zamanla yenileşecek kadrosu ile uygulayacağız. Sağcı olsun, solcu olsun; gerek CHP'li gerek AP'li ve gerekse MSP'li gençler ile diğer solcu partilere mensup gençler olsun; hatta illegal gizli örgütlerdeki gençler ve hatta MHP'ye mensup sempatizan gençler olsun hepsi bizim yavrularımızdır ve bundaki inancımız tamdır. Anne şefkati ile bağlanan vatandaşlarımızın başında sayın parlamenterlerimizin geldiğinden kuşumuz yoktur. Hatta illegalleşmeden yavaş yavaş kurtulma gösterisinde bulunup, legalleşmeye doğru yönelme gayretini göstermeye çalışan ve Adalet Partisini zamanla işgal eden MHP'nin bazı milletvekilleri de aynı üzüntü ve acıyı bizler kadar paylaşmaktadırlar.

Bu durum karşısında, bu anormal ortama «dur» diyecek gerçek kurtarıcı bu Parlamento ve onun güvenine mazhar olan hükümetler olacaktır. Dur diyecek Atatürk, bu Yüce Parlamentodur; başkaca «dur» diyecek varsa veya bu akılla hareket edecekler çıkarsa, bilin ki, bu cinayetlerin gerçek müsebbibi gene kendileri olacaktır, kendileridir.

Türkiye'nin Milli İstihbarat Teşkilatı vardır. İhtilal ve muhtıralardan haberdar olduğunu geçmiş tatbikatlar göstermiştir. Bugünkü ortamı yaratanlardan bihaber olması akıl ve mantık dışıdır.

Ordumuzun Yüce Parlamentaoya bağlı ve emrinde kalmaya sadakati tarih boyunca devam etmiştir, bu böyledir. Direkt askeri idare, tarihimizin kaydetmediği bir gerçektir. Ancak, baskı yönteminde alışılmış bazı gelenekler doğmuştur. Bu alanda, yani baskı grubu olarak yaptığı girişimlerin hatalı sonuçlar doğurmuş olmasının sorumluları, yine Milli İstihbarat Teşkilatıdır.

İç politikadaki gerçek dışı ve yanıltıcı haberlerin kaynağı yine Milli İstihbarat Teşkilatıdır. Kontr-gerrilla diye bir heyulâ varsa, kaynağı Milli İstihbarat Teşkilatıdır; Türk Ordusunu tenzih ederim.

Hükümetimizin, Cephe Hükümeti gibi...

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, görüştülen mesele ile söylenen sözlerin ne alakası var?.

CAHİT DALOKAY (Elazığ) — Ne hakla Cephe Hükümetinden bahsediyorsun?.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Hükümetimizin, Cephe Hükümeti gibi yanılmayacağındaki kanaatim tamdır.

Sayın Süleyman Demirel ile Turhan Bilgin, Sayın Sadi Koçuş'un hatıraları geçmiş sağcı cepheci hükümetlerin düştüğü çukurun kazıcılarının, mezarcılarının Milli İstihbarat olduğu söylenmektedir, lideriniz tarafından.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, şartlı söz vermiştiniz bu adama.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sizin yerinizi artık Milli Hareket Partisi aldığı için sizi, siyasi ehliyetten mahrum görmekteyim, cevap vermeyeceğim.

Değerli arkadaşlarım, değerli senatörler;

Artık Cumhuriyet Halk Partisinin...

CAHİT DALOKAY (Elazığ) — Yine saçmaladın.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Herkes bahseder; ama cezai ehliyetten sen bahsedemessin Sayın Feyyat, senin ehliyetin yok.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Madem ki, ehliyetimiz yoktu da fare gibi ne kudurup duruyorsunuz?.. (AP sıralarından gürültüler)

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Fare baban.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Ama «ehli-yetsiz» dersin, ben de sülâlene söylerim.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, Sayın Feyyat.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Oraya cevap verin.

BAŞKAN — Sayın Feyyat...

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Grup Başkanı sizi temsil ediyor..

BAŞKAN — Ama, siz sebep oluyorsunuz.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Senin ehliyetin yok.

BAŞKAN — Bir dakika bağırmanın, bir dakika. İkazlarınızı bağırmanın da yapabilirsiniz.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Oturduğu yerden hakaret özgürlüğü mü vardır?..

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Feyyat...

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Oturduğu yerde kendisine hakaret özgürlüğü görenlerin siyasi ehliyeti yoktur

CAHİT DALOKAY (Elazığ) — Senin ehliyetin yok.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, Sayın Feyyat

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Her zaman bu şekilde kürsiye çıkışında deliliğe kadar varan suçlamalarda bulunuyor Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hem «müdahale edin» diyorsunuz, hem bırakmıyorsunuz ben müdahale edeyim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Biz de o zaman müdahale ediyoruz, görevinizi yapmız diyoruz.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sayın Başkan alkış da tuttular.

BAŞKAN — Hem «müdahale edin» diyorsunuz, hem müdahale edeceğim, bırakmıyorsunuz İzin verin bir dakika.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Müdahale etmiyorsunuz ki Sayın Başkan. Mesela şöyle bir cümle kullandı : «Muhabere sınıfının koku alan hayvanatı» dedi. Nedir bu, ne demektir, sordunuz mu?

MEHMET FEYYAT (Devamla) — İhtilali bekleyenleri kastediyorum. Siz onlardan mısınız?..

BAŞKAN — Sayın Feyyat...

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Anlamadı ki okuduğumu, alkış tutman lazım ona...

BAŞKAN — Sayın Feyyat, Sayın Feyyat...

MEHMET FEYYAT (Devamla) — İhtilal bekleyenleri ve iç düşmanlarını kastediyorum.

BAŞKAN — Sayın Feyyat...

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Anlamadı, cevap verdim.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, demokrasiden, haktan, hukuktan bahsediyorsunuz; ama size bu tatbik edildiği zaman da tahammül göstermiyorsunuz. Demok-rasi, evvela usullere riayettir. Başkanına riayet etmeyen ve onu dinlemeyen bir kimse ne demokrasiden, ne haktan asla bahsedemez. Niçin buna riayet etmi-yorsunuz?..

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sayın Başkanım;

BAŞKAN — Sayın Feyyat, bir dakika, «Sayın Başkan» demekle mesele halledilmez. Size daha sözün *Zaşı*nda gündem dışı konuşmanın hudutları içinde kalmanın zorunluğunu ifade ettim. Sayın Feyyat, bazı sivri kelimeler kullanmak, bazı tırmalayıcı düşünceleri ortaya atmak hiç kimseye, hiç bir şey kazandırmaz. Bunu bilmek lazım. Bu nedenle lütfen sivri kelimeler kullanmayın. Kullanırsanız tekrar ediyorum, son ikazımdır, sözünüzü üzümlere keseceğim.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sayın Başkan, içinde bulunduğunuz tarafsız...

ÖMER NACİ BOZKURT (Gümüşhane) — Sayın Başkan, kaç dakika oldu? 10 dakikayı geçti.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sayın Başkan, bunları sustursanız; ilkokula benzetiyorlar burayı.

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — Delidir Sayın Başkan, delidir; her zaman burayı karıştırıyor. Söz vermeyin bu adama.

BAŞKAN — Sayın Kara bir dakika.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — İdrarhane-den geldi, şarhoş...

BAŞKAN — Sayın Feyyat cevap vermeyin.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — İdrarhane mütehassısı, başka iş görmez.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, hakkınız yok sizin.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sayın Başkan, engelleyin.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, kendiniz 10 dakika içinde konuşmanızı bitireceğinizi söylediniz, müddetiniz iki dakika aştı. Bunu müdahalelere veriyorum. Yarım dakika içerisinde; ama müdahaleyi gerektiren bir konuşmayı lütfen yapmayın ve gündem dışı konuşmanızı bitirin.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Sayın Başkan, sonuca bağlayacağım, lütfen biraz müsamahanızı istic-ham ediyorum. Çünkü, süre dolmadı, vaktimizi gereksiz yere aldılar. Önce alkışladılar, işlerine gelmeyince başka türlü eyleme geçtiler.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Alay ediyoruz, alay.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Değerli arkadaşlarım;

Türkiye’de anarşik olayların tek tahrik nedeni, hassas noktalar mezheptir. İkincisi; gençler arasında intikam, sol sağ çatışması. Üçüncüsü; artan işsizlik, artan işsiz aydınlar sonucu, kısa yoldan para kazanma, vurgun ve banka soymak gibi durumlardır.

Şimdi, bu hassas anarşik nedenleri bir tarafa itip, bu hükümetlerin, Yüce Parlamentonun üstesinden gelebilecek tehlikeli, anarşik nedenlerdir; ama bunu bertaraf edip, bunun altında bölücülük vardır gibi bir imaj yaratılmaktadır. Türkiye'de bölücülük imajını yaratılacağı ve kaynağının yurt dışındaki arşivulusal Ermeni örgütleri olduğu, diğer örgütler olduğu izahattan varestedir.

Ancak, Türkiye Devleti hangi rejime yönelirse yönelisin, bölünme muhaldir, söz konusu olamaz. İşte, bu muhal düşünceleri varmış gibi, gerçek bir tehlikeymiş gibi ortaya atan saflar vardır. İşte Türkiye'de mezhep kışkırtıcılığı, gençler arasındaki tahrikler ve diğer işsizlik sorunu halledilirse, anarşik olayların üstesinden gelineceği kanaatindeyim.

BAŞKAN — Sayın Feyyat, üç dakika geçti.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, bakın.

BAŞKAN — Cümlelerinizi toplayın.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Bakın rahmetlik Belediye Başkanı için, Hamido Doğulu olduğu için, kürt olduğunu iddia edenler vardır, böyle olduğunu söyleyenler vardır. Biz ne isek, o da odur. Rahmetlik, Malatya gibi bir yerde kale idi, şahsen bir kale idi. Hamido'nun şahsında Cumhuriyet Halk Partisi yıkılmaktaydı.

Arkadaşlarım;

Kürt kavramı, Türk kavramının ta kendisidir, içindedir, temelidir, özüdür; yani ayrılamaz. Bu itibarla, Kürt'e ayrı bir ırk nazarıyla bakanlar, düne kadar «Ötüken» dergisini tenkit ettiğim gibi, «Kutsal Türk» kavramına ırkçılık izafe etmek gibi çirkin bir yola sapanlardır. İşte Romanyalı Celâl Bayar, Doğu Anadolu'da bu şekil Nihal Atsız gibi ırkçılık yapmaktadır. Ne işi var ihtiyarın orada?..

ATA BODUR (Ordu) — Allah belanı versin, sersem herif. Bu hayvanı konuşturuyorsunuz.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Bölücüdür, bölücülük yapan bu adam, bütün tahriplerin başı bu adam.

CAHİT DALOKAY (Elazığ) — Sözüünü geri alsın bu adam.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Bu memleketin evladı, nereden gelirse gelsin, burası Türkiye'dir. Sözüünü geri alsın Sayın Başkan, sözüünü geri alsın.

BAŞKAN — Sözüünüzü kestim.

MEHMET FEYYAT (Devamla) — Saygılarımla. (AP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri;

Cumhuriyet Senatosunda konuşan değerli üyeler ülkenin birliğinden, ülke bölünmezliğinden bahsederken, burada bulunmayan, kendisini müdafaa etme olanağına sahip olmayanlara tecavüz etmek hakkına sahip değildirler, bir. Bir de, bu ülkede yaşayan herkes nereden gelirse gelsin, bu ülkenin evladıdır. Sayın Feyyat'ın sözlerini bu şekilde düzeltilmiş ve söylenmemiş farz ederek, Gündeme devam ediyorum.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Kendisi düzeltsin.

3. — *Eskişehir Üyesi Ömer Ucuza'lın, Adalet Bakanlığı tarafından bir kısım Cumhuriyet Savcılarına yetki verilmesi suretiyle yapılan tasarrufların suiistimal halini aşması hakkında gündem dışı demeci.*

BAŞKAN — Sayın Ucuza, «Adalet Bakanı tarafından bir kısım Cumhuriyet Savcılarına yetki verilmesi yoluyla yapılan tasarrufların suiistimal halini aşması nedeniyle gündem dışı bir konu hakkında söz verilmesini dilerim» demektedir.

Sayın Ucuza bir konuya değinmektedir, 54 ncü maddeye uygundur.

Sayın Ucuza, 10 dakika civarında bir konuşma yapmanızı rica edeceğim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Huzurunuzda bir konuyu dile getirmek mecburiyetindeyim. Ne yazık ve ne hazindir ki, benden evvel bu kürsüde konuşan kişinin tutumuyla bu Yüce Senatonun havası, bu kişi ne zaman bu kürsiye gelse böylesine bozulur gider.

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Bozmuyor, aksine düzeltiyor.

BAŞKAN — Sayın Ucuza, siz kendi konunuza, lütfen.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Bir hafta evvelki zabıtları lütfen tetkik buyurun; gündem dışı konuşmasını bitirirken söylediği cümle aynen şöyle : «Ben kendimi deliliğe vurur, burada istediğimi söylerim» diyor...

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Öyle söylemedim, yalan söylüyorsun.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Zabıtlar ortada, görüşürüz.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Sizin gibi ahmakları, bana deli diyen ahmakları kullanırım.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Kendine kendin teşhisi koyup, kendin bu zapta geçirdin.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Sizin gibi ahmakları...

BAŞKAN — Sayın Feyyat...

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Sayın Başkan, daha niye müsaade ediyorsunuz bu adama?..

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Şimdi, bu söylediğim sözle hilafı hakikat tek kelime bulursanız, ben burayı terk edip gideceğim; ama bu sözün kendisine ait olduğu zabıtlarda varsa, o zaman her dakika ahmaklık, serserilik, delilik geçirdiğini de kendisi lütfen kabul etsin.

BAŞKAN — Sayın Ucuza, konunuza lütfen.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Dört ay evvelki günlerde Cumhuriyet Halk Partisi Hükümet olmak için birtakım konuları kendisine basamak yapmıştı. Anarşinin kökünü kurutacağına ve memlekette ucuzluk yaratacağına, kardeşlik ve barış getireceğine söz veriyordu, taahhütte bulunuyordu. Şimdi, dört ay sonra geldiğimiz şu noktada neleri söylediyse Cumhuriyet Halk Partisi ve onun Hükümeti hiç birisini yapamamış, ne söylemediyse, kendilerinden ne duymadıysak her gün yapılan şey, kendilerinden duymadığımız hareketler fiil haline gelmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığında yaptıkları tayinler, tahribatlar, Emniyet Genel Müdürlüğünde, İçişlerinde, şu veya bu bakanlıkta aylardan beri yaptıkları harekete bir esbabı mucibe gösteriyorlardı; «Biz Danıştay kararlarını uyguluyoruz» diye. Ne yazık ki, bu kötü ve çirkin hareketleri gide gide Adalet Bakanlığının içine girdi.

Çok arzu ederdik, gündem dışı meseleler bu kürsüye gelirken kendilerini alakadar eden Bakanlar burada bulunsunlar, bu milletin adına buradaki milletin temsilcileri kendilerinden hesap sorsun.

Değerli arkadaşlarım;

Türkiye'de kanunlar var. 2556 sayılı Kanun var, onu tadil eden 45 sayılı Kanun var. 45 sayılı Kanunun 89 ncu maddesinde, çok âcil hallerde bir yerin savcı muavinine, savcısına veya başsavcısına kısa bir müddet için yetki verilir, bu geçici görevdir. 45 sayılı Kanunun 89 ncu maddesi, Adalet Bakanlığı bünyesinde 50 seneden bu tarafa ya ayda bir defa ya altı ayda bir defa işlem gören bir maddedir.

Şimdi, birtakım yerlerde Danıştay kararını bahane ederek, birtakım usulsüz tayinler yapan Hükümet ve bakanları şimdi Adalet Bakanlığına gelmiş 40'dan fazla ilin başsavcısına falan veya filan yerde geçici görev vererek, her yerde yaptıkları karışıklık ve anarşiye bu defa Adalet Bakanlığına sokmuşlardır.

Değerli arkadaşlarım;

1961 Anayasası bu ülkeye kuvvetler ayrılığını getirmiş ve 18 seneden beri de, «Bağımsız yargı» diye burada her fırsatta büyük müzakereler, büyük çekişmeler olmuştur.

Şimdi, «Bağımsız yargı» diyeceksiniz, bunun müdafii kesileceksiniz; ama yetki sizin elinize geçtiği zaman, 45 sayılı Kanunun 89 ncu maddesini basamak yaparak 40'dan fazla savcıya geçici görev vereceksiniz. Buna hakkımız yok.

HİLMİ NALBANTOĞLU (Erzurum) — Az olmuş, az...

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Az olmuş: tabii az olmuş. Bağımsız yargıydı... Yüksek Savcılar Kurulu kurular, Anayasa ile kanunlarla kendisine yetki verilir; ama gelecek bir Adalet Bakanı, hele bu Adalet Bakanı CHP'li olursa, yaptığı tahribatı az göreceksiniz.

SÜREYYA ÖNER (Siirt) — Savcılar Kurulu yapıyor.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Kanuna mı saygılı olacağız Yüce Senato olarak, yoksa CHP'nin bakanlarının işledikleri suçlara mı, suiistimallere mi saygılı olacağız değerli arkadaşlarım?

SÜREYYA ÖNER (Siirt) — Yüksek Savcılar Kurulu yapıyor Sayın Ucuza; yetkiyi o kullanıyor.

ÖMER UCUZAL (Devamla) — Efendim, savurgan bir idarede, savurganlığı önlemeye gelmişsiniz...

Böyle binlerce yaptığımız geçici görevlerle yaptığınız tayinlerle Hazinesinin, olmadığını iddia ettiğiniz paralarını şuna, buna, kendi arzunıza ve partizanlık duygunuza peşkeş çekmeye hakkımız yok.

Gelsin Adalet Bakanı, hangi esbabı mucibeye, neye dayanarak kırk küsur savcıyı yerinden alarak bir başka yere, hem de bugünkü sıfatını değiştirerek ikinci derece yerlere tayin ediyor açıklasın.

Bu bir cezadır. Her yere elinizi atarsınız, her yerde karşınıza çıkarız; ama Adalet Bakanlığında tahribat yapmaya gücünüz yetmez sevgili arkadaşlar. Bunu size hatırlatmak için, bu kısa zaman içerisinde huzurunza geldim.

Beni dinlediğiniz için saygılar sunar, teşekkür ederim. (AP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

4. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1357)

BAŞKAN — Tezkereler vardır, okutuyorum.

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı Cumhuriyet Senatosu üyelerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinli sayılmaları hususunun Genel Kurula arzı, Başkanlık Divanının 26 . 4 . 1978 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi İbrahim Kirazoğlu'nun, hastalığına binaen 10 . 3 . 1978 tarihinden itibaren 85 gün.

Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, hastalığına binaen 18 . 4 . 1978 tarihinden itibaren 20 gün.

Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Sezai O'kan'ın hastalığına binaen 1 . 5 . 1978 tarihinden itibaren 15 gün.

BAŞKAN — Sayın üyeler, Sayın Kirazoğlu'na, tezkerede gösterilen tarihten başlamak üzere 85 gün izin verilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Talât Doğan'a, işaret edilen tarihten başlamak üzere 20 gün izin verilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Sezai O'kan'a, gösterilen tarihte başlamak üzere 15 gün izin verilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ŞERİF TÜTEN (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan affedersiniz, tarihte bir yanlışlık olabilir; «Hastalığına binaen 1 . 5 . 1978 tarihinden itibaren» diye okundu. Daha 5 nci aya girmedik ki...

BAŞKAN — Tezkerede yazılı olan tarihten itibaren.

ŞERİF TÜTEN (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — «Hastalığına binaen» diye okundu da...

BAŞKAN — Hangi tarihte olduğu burada bellidir. Okundu biraz önce.

NİYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — Daha 5 nci aya gelmedik.

BAŞKAN — 1 . 5 . 1978, evet.

5. — Hastalığı sebebiyle iki aydan fazla izin alan Kayseri Üyesi İbrahim Kirazoğlu'na ödeneğinin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi. (3/1358)

BAŞKAN — İkinci bir tezkere vardır, okutuyorum.

Genel Kurula

17 nci Toplantı yılı içinde 2 aydan fazla izin alan Cumhuriyet Senatosu Kayseri Üyesi İbrahim Kirazoğlu'nun ödeneğinin verilebilmesi, İçtüzüğü'nün 146 ncı maddesi gereğince Genel Kurulun kararına bağlı olduğundan, keyfiyet yüce tensiplerine arz olunur.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu

Başkanı

BAŞKAN — Sayın Kirazoğlu'na izin 2 aydan çok verildiği için, ödeneklerinin verilebilmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6. — Trabzon Üyesi Ahmet İhsan Birincioğlu'nun, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonundan çekildiğine dair önergesi. (4/442)

BAŞKAN — Bir önerge vardır, okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Genel İdare Kurulundaki görevlerim dolayısıyla Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonuna devam edememekteyim.

Bu sebeple de adı geçen Komisyonunda Partim için faydalı olamıyorum. Bundan dolayı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonundaki üyelikten istifa ediyorum.

Talebimin kabulü ile gerekli muamelenin icrasını saygı ile arz ve talep ederim.

Trabzon

Ahmet İhsan Birincioğlu

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulur.

7. — Kamu İktisadi Teşebbüsleri Karma Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim.

BAŞKAN — İstifa yerine Adalet Partisinden tek aday olarak Metin Taş gösterilmiş bulunmaktadır. Yer, Adalet Partisinin; aday tek, oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Bütçe Karma Komisyonu tarafından açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için yapılan seçimin onaylanmasına dair Bütçe Karma Komisyonu raporu. (3/1356) (S. Sayısı : 780) (1)*

BAŞKAN — Gündeme geçiyoruz.

Gündemin 1 nci maddesi, Bütçe Karma Komisyonu tarafından açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için yapılan seçimin onaylanmasına dair Bütçe Karma Komisyonu raporu.

Rapor, ekleri ile beraber daha önce sayın üyelere dağıtılmış bulunmaktadır. Rapor üzerinde Sayın Ahmet Remzi Hatip söz istemiş bulunmaktadır.

Bütçe Karma Komisyon Başkanı, lütfen yerinizi alınız.

832 sayılı Yasanın 5 nci maddesine göre şimdiye değin, Cumhuriyet Senatosunda birçok Sayıştay seçimleri onaylanmak üzere Cumhuriyet Senatosu Genel Kuruluna gelmiş bulunmaktadır.

Ancak, bu Komisyon raporu üzerinde bazı işlemler yapıldığı ve görüşme yapılması için de söz istendiği için, onaylamayı yapacak Kurul olarak Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun elbette diyecekleri bulunacaktır.

Bu nedenle kısa olmak üzere görüşme açıyorum ve isteyen sayın üyelere belli bir çerçeveyi aşmamak üzere söz vereceğim. Sözü sayın hatip almıştır. Başka söz isteyen sayın üye var mı?.. Sayın Rencdecı.

Takdim önergesini okutuyorum.

Genel Kurula

Sayıstayda açık bulunar Başkan ve üyelikler için Bütçe Karma Komisyonunca yapılan seçimlerin Genel Kurulumuzca onaylanması Yasa gereğidir.

Halen Sayıstayda açık bulunan Birinci Başkan ve 7 üyelik için Bütçe Karma Komisyonunca yapılan seçime ilişkin evrak 780 S. Sayısına eklidir.

Konu ile ilgili olarak Bütçe Karma Komisyonundan gelen raporlar ve Millet Meclisi Başkanlığından Başkanlığımıza intikal eden tezkerelerle, eklerini kapsayan 780 S. Sayısı basılmış ve dağıtılmış bulunmaktadır.

832 sayılı Yasanın 5 nci maddesi uyarınca işlem yapılmasını saygı ile arz ederim.

Sırrı Atalay

Cumhuriyet Senatosu

Başkanı

(1) 780 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonuna eklidir.

BAŞKAN — Bütçe Karma Komisyonunun Cumhuriyet Senatosuna takdim yazısını okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı için 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesi uyarınca yapılan seçim sonunda aşağıda isim ve aldığı oy sayısı yazılı aday seçilmiştir.

Seçim tutanağı ilişiktir.

Genel Kurulun olurlarına sunulur.

Saygılarımızla.

Bütçe Karma Komisyonu

Başkanı

Tekirdağ Milletvekili

Yılmaz Alpaslan

BAŞKAN — Tamam efendim.

Sayın Hatip, buyurunuz.

AHMET REMZİ HATİP (Konya) — Muhîrem Başkan, değerli senatörler;

Hepinizi saygıyla selamlarım.

Üyelere dağıtılan aydınlatıcı nottan öğreniyoruz ki, halen açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için, seçimin 832 Sayılı Kanun uyarınca Bütçe Karma Komisyonu tarafından 5 . 4 . 1978 günü yapıldığı ve Cumhuriyet Senatosuna onay için gönderilmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu arada Millet Meclisi Başkanlığından da bir yazı alındığı, mezkûr seçimlere vaki itiraz üzerine onay için gelen dosyanın seçimlerin yenilenmesi isteğiyle Komisyona geri çevrildiği; ancak, Komisyonun Millet Meclisi Başkanının ve Başkanlık Divanının taleplerine rağmen seçimlerin yenilenmesine gerek olmadığı cevabını vererek, seçimlerde usulsüzlük var ise, karar mercinin Millet Meclisi Genel Kurulu olduğu ısrarla belirtilmiştir.

Hikâyesi kısaca arz olunan tartışma ve diyalog gerçi Millet Meclisi Başkanlığı ile Komisyon Başkanlığı arasında cereyan etmiştir; ama onay mercinin bir kanadını Karma Komisyon üyelerinin de bir kısmını temsil ettiği için, Cumhuriyet Senatosu olarak meselenin üzerinde durmak gerekmektedir. Bugünkü müzakereler ile Yüce Heyetinizden sadır olacak karar, meselede âdeta bir hakem hükmü rolü oynayacağı için ehemmiyet arz etmektedir.

Sayıstay, 832 Sayılı Kanunda ifadesini bulduğu şekilde, «Genel ve Katma Bütçeli Dairelerin gider ve gelirleriyle mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemleri-

ni yargılama yoluyla kesin hükme bağlamak ve kanunlarda verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.» Sayıştay bu haliyle kuvvetler ayrımı prensibine göre, yürütmenin tamamen dışında ve üzerinde yasama organları olan Yüce Meclisler namı ve hesabına yüksek derecede denetim ve yargı görevi ifa eden, kararlarında bağunsız, Anayasada mevcut bir hesap divanıdır. Bu yüksek mevkili Sayıştaya kazandırmak için kanun vaznı, üyelerin ve Başkanların haiz olması gereken nitelikleri tespit ederken nasıl titiz davranmış ise, bu zevatin seçimindeki takip edilecek usulü bile içtüzüğün düzenlenmesine bırakmadan bizzat kendisi tayıp etmiştir. Hiç bir tereddüt ve tefsire ihtiyaç olmadan görülmektedir ki, 832 Sayılı Kanunun 5 nci maddesi «Komisyon, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır; mevcudan salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir» hükmüyle uygulanacak usulü göstermiştir. Komisyon toplantısının üçte iki çoğunlukla akdedeceğinin hükme bağlanması bu önemli Anayasal kurumun en yüksek mevkilerine seçilecek zevatin, yalnız iktidar partisi faaliyetleriyle değil, grupu bulunan diğer partilerin de tasvip ve katkılarıyla belirlenmesini temin maksadını gütmektedir.

Hal böyle olunca, Karma Komisyonca yapılmış seçimlerin Cumhuriyet Senatosunca onaylanabilmesi için, Komisyonca seçim sonucuna kadar mevcut üye sayısının eksiklenmesi, yani 34'den aşağı düşmemesi ve kullanılacak gizli oy adedinin ise hizalarında üyelerin imzası bulunması gereken devam cetvelindeki üye adedinden eksik veya fazla olmaması zorunludur. Ancak, bu tarzda toplanacak bir Bütçe Karma Komisyonunda yapılacak bir seçimin sonucunda onaylama yapabiliriz. Kaldı ki, Yüce Senatorun onayı için huzura gelen Sayıştay Birinci Başkan ve üye seçimlerinde Komisyon kanuni nisapla toplanması, kullanılan oy sayısı ise zaten noksan olan üye adedinin de altında kalmıştır.

Sayın Senatorler;

Bütçe Karma Komisyonunun 5 Nisan tarihinde müsterek bir gündemle Plan Komisyonu ile beraber toplantıya çağırılması ve kanuni nisap bulunmadığından diğer Komisyonun gündemine geçilmesi ve müzakerelerin devamı esnasında Plan Komisyonu müzakerelerinin kapatılıp, Bütçe Karma Komisyonu gündemine geçilmesi konusunun İçtüzüğe aykırılığı hususuna girmeyeceğim. Üzerinde durmak istediğim önemli nokta şudur :

Karma Komisyonun kararına, usulüne uygun olarak yapılan itiraz üzerine Millet Meclisi Sayın Baş-

kam yetkisini kullanarak seçimlerin yeniden yapılması, yasalara ve içtüzük kurallarına uygun olarak yenilenmesini talep etmiş ve hatta Komisyon Başkanının itirazı üzerine Meclis Başkanlık Divanının da talebi uygun bulmasına istinaden seçimlerin yeniden yapılmasını tekrar ve nihai olarak istemiş olmasına rağmen, Komisyonca seçimlerin, kanunlara ve içtüzük kurallarına uygun olarak yenilenmesinde ısrar edilişini yerinde görmüyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Komisyonları, cari hukukun esaslarını vazeden, ilk önce uygulaması gereken en yüksek mercidir. Burada gösterilecek titizlik ve hassasiyet hem yüce yasama organına olan saygıyı kuvvetlendirecek hem de bu merciden örnek alarak çalışacak müesseselere kavvet verecektir.

Sayıştay Kanununun aradığı vasıflara haiz olarak ortaya çıkmış adayların hepsinin muhterem ve ehil kimseler olduğunda kimse'nin tereddüt etmemesi esastır. Birakin seçimler, yasalar ve içtüzük hükümlerine göre yenilensin. Seçilecek başkan, Yüce Meclislerden alacağı üstün bir güçle Türkiye Büyük Millet Meclisi namına yürütme üzerinde denetleme görevini müessir bir şekilde sürdürme imkânını bulsun.

Sayıştay Başkanının bu hesap divanına şahsiyetini kazandırması gerekmektedir.

Bugün tatbikatta bazı sıkıntılar müşahade edilmektedir. Ezcümle, Sayıştay'ın kararlarına denetimi ile görevli olduğu genel ve katma bütçeli dairelerin fiilen üst mercii durumunda bulunan Maliye Bakanlığının uymamak için direndiği görülmektedir. Maliyenin pratikte Sayıştay'ın önüne geçmek temayüllü gösterdiği de bilinmektedir. Misal olarak iki husus arz edeceğim :

1. 1976'da Sayıştay'ın, hakim ve savcılarının maaşlarından başka, almakta bulundukları ödeneklerin maaştan ayrı olarak vergilendirilmesi konusundaki kararının uygulanmaması için Maliye Bakanlığı bütün kuruluşlara tel emriyle taminde bulunmuştur.

2. Sayıştay'ın, 1978 senesi 20 ocağında dış memleketlerde yapılan seyahat yevmiyeleri için ne yolla hareket edileceği hakkında kararının, Maliye Bakanlığınca, mali, hukuki, idari yönlerinin incelenmesi gerektiği gerekçesiyle kurumlarca uygulanmaması hususunda bir tamimi 16 Şubat 1978 tarihinde bütün saymanlıklara gönderilmiştir.

Değerli arkadaşlarım;

Sayıştay ile Türkiye Büyük Millet Meclisi arasında organik bir bağ bulunmaktadır. Bu, yasama organının namı hesabına hareket eden, yürütmeyi mali

denetim altında tutan bir mekanizmadır. Sayıştay üyeleri ve daire başkanları, özellikle Sayıştay birinci başkanı, bu müesseseye mülkî katkıda bulunacak, Türkiye Büyük Millet Meclisinden alınmış manevî büyük desteğe mazhar bir şahsiyet olacak tarzda, Sayıştay'ın verdiği kararları muallakta bırakılmayacak güçte bir kimse olması gerekmektedir.

Seçimlerin, böyle olup bittiye getirilmeden, kanuna uyularak yenilenmesini ve bu sebeple Bütçe Karma Komisyonu kararının Yüce Senataya onaylanmasını tavsiye, talep ve arz ediyorum.

Hepinizi hürmetle selamlarım. (AP sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Hatip.

Buyurun Sayın Rendeçi.

REFET RENDEÇİ (Samsun) — Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlarım;

Söze başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlarım.

Mevzuumuz Sayıştaya seçilen bir Başkan ve 7 üye üzerinde; bunların tüzüğe, kanunlara ve netice itibarıyla da Anayasaya uygunluğu üzerindeki görüşlerimizi kısaca arz edeceğiz.

Muhterem arkadaşlar;

Sözüme başlamadan evvel şu ciheti ifade etmek istiyorum. Seçilen arkadaşlarla bir meselemiz yok; o adam seçilmiş, bizim adamımız seçildi, sizin adamınız seçildi yolunda bir iddia içerisinde olarak yüksek huzurlarınıza gelmiyorum. Yalnız seçim müessesesinin, seçim hakkının iyi kullanılmadığı, seçimin iyi yapılmadığı, usulüne uygun yapılmadığı ve dolayısıyla seçilen kimselerin, seçiminin şaibeli olduğu, bu şaibe ile seçilmiş olan kişilerinde huzur içerisinde vazife görmeyecekleri kanaatıyla Yüce Senatodan bu Komisyonada yapılmış olan seçimlerin bu maluliyetinin nazarı itibara alarak yenilenmesi talebi vardır.

Bundan önce mevzuu şu noktadan girmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlar;

Bir seçimin onaylanması yetkisi olan bir Meclisin eibette onayının olduğu yerde, bu onayın hukuka uygun olup olmadığını tetkik ve bu tetkikin neticesinde de bu işi bozma ve yenileme yetkisinin olduğu da izahtan varestedir.

Mevzuu böylece ifade ettikten sonra, Yüce Senatonun bu Komisyonada yapılmış olan seçimleri bozabileceği kanun hükmüdür, tüzük hükmüdür, Anayasa gereğidir bozabilir. Onama yetkisi olanın, bozma yetkisinde vardır.

Muhterem arkadaşlarım;

Buradan seçimler nasıl yapılır...

BAŞKAN — Sayın Rendeçi, bir ricada bulunabilir miyim?

REFET RENDEÇİ (Devamla) — Buyurun Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu bozma konusuyla ilgili değil, onaylayıp, onaylamama mevzuu ile ilgilidir. Siz hukukçu olduğunuz için bilirsiniz, bozma ve iptal ayrıdır, onaylamamak ayrıdır. Bizim yapacağımız şey onaylama veya onaylamamadır. Bozma değildir, onu hatırlatayım hukuk bilginizi çok iyi bildiğim için.

REFET RENDEÇİ (Devamla) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bendenizde kelimeyi belki seçmede müşkülata uğradım, o bakımdan belki ifadeyi o şekilde kullandım. Onaylama yetkisi olma, onaylamama suretiyle bizim dediğimiz neticeye meselenin zaten geldiği kanaatindeyim. Teşekkür ederim.

Muhterem arkadaşlar;

Şimdi meseleye seçimin nasıl yapıldığını noktasından başlayalım izin verirseniz, tetkiklerimizi o yolda hazırladık. Şimdi, bu seçimlerin yapılmasını Bütçe Plan Karma Komisyonu Başkanı bir davet ile yapmıştır. Davette iki Komisyonu aynı anda toplantıya çağırmıştır, bir tezkere ile ve aynı saatte. Halbuki, bu komisyonlardan birisi Meclis Plan Komisyonu diğeri de Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu üyelerinden meydana gelen 50 kişilik Bütçe Plan Karma Komisyonu.

Şimdi, hukuki nitelikleri ve kuruluşları ayrı ayrı kanunlara ve denetlenmeleri ve raporları ayrı ayrı Meclislerde görüşülüp karara bağlanan komisyonları bir davetiye ile toplantıya çağırarak evvela usulsüz. Millet Meclisinin Plan Komisyonunun raporunu Millet Meclisi görüşecek, karara bağlayacak, Bütçe Plan Karma Komisyonunun raporunu hem Cumhuriyet Senatosu, hem Millet Meclisi görüşecek, karara bağlayacak. Birisi 77 sayılı Kanuna göre kurulmuş Millet Meclisi Plan Komisyonu diğeri Anayasanın özel maddesine göre kurulmuş ve 94 nci maddede kendisine özel vazife verilmiş olan Bütçe Karma Komisyonu. Şimdi ikisinin kuruluşları, hesap verecekleri yer, rapor tanzim edecekleri yerler ayrı ayrı, hukuki gerekçeleri ayrı, kuruluş kanunları ayrı. Bu komisyonların Başkanlarının bir kişi olması, iki Komisyonu aynı anda toplantıya çağırmadan bir usulsüzlük veya hata olduğunu ortaya koymaktadır. Evvela meseleye buradan başlamak lazım.

Davet varakası basılıp dağıtılan raporda vardır. Bu bakımdan onun üzerinde fazla durmuyorum. Burada, iki Komisyonun birlikte toplantıya çağırılması evvela hatalıdır; bir.

İkincisi; her iki Komisyon saat 10,00'da çağırılmış, çoğunluk saat 10,30'da sağlanabilmiş ve 10'30'da Plan Komisyonu kendi gündemindeki meseleleri görüşmeye başlamış ve bir veya iki mesele görüşülmüştür. Halbuki, davette, gündemde Sayıştay seçimleri birinci maddedir. Birinci maddeyi bırakmak demek, Bütçe Karma Komisyonunun toplantısını daha sonraya bırakmak manasına gelir. Orada çoğunluk olmadığı da anlaşıldığına göre, Bütçe Karma Komisyonunda çoğunluk olmadığı manası çıkıyor bu tezkere-nin ve işe başlayış tarzından. Ondan sonra da saat 10,30'da ancak Plan Komisyonunda çoğunluk sağlanıyor ve Komisyon, Bütçe Karma Komisyonu gün-deminde yazılı meseleyi de bırakarak, Emekli Sandığı ile ilgili diğer kanunların görüşülmesine başlıyor.

Muhterem arkadaşlarım;

Teamüle göre, usule göre, şimdiye kadar çalışma tarzlarına göre, Komisyon çağırılıp çoğunluk olmadığı anlaşıncaya artık Komisyonun o günkü toplantısı başka güne ertelenmiş sayılması lazım; böyle çalışıyor, böyle yürütülüyor işler.

Bilahara Sayın Başkan Komisyonunda çoğunluk olduğunu veyahut da bir işin yapılması lazım geldiği kanaatıyla ikinci meselenin görüşülmesinden sonra Komisyon Umumi Heyetinin kararını almadan, Bütçe Karma Komisyonunda çoğunluk olduğunu tespit etmeden, ki elimizdeki zabıtlarda Başkanın yoklama yaptığı ve çoğunluğu olduğu, bu sebeplerle toplantıyı açtığı yolunda bir nota da rastlamak mümkün değildir. Halbuki, bu bir zabıt, Bütçe Komisyonu zaptı; basılmış, dağıtılmış. Tanzim edilen zabıt da Plan Komisyonu zaptıdır, Bütçe Karma Komisyonu zaptı değildir. Elimizde basılı ve dağıtılmış, Millet Meclisinden gelmiş, Sayın Cumhuriyet Senatosu Başkanının bastırıp dağıttığı bilgiden ayrı, ayrıca Bütçe Plan Komisyonunca basılan bir zabıt örneği var. Bu zabıt örneği elimizde. Sayın Başkanın imzası da var. Bunun başlığı, «Plan Komisyonu toplantısı ve Plan Komisyonu zaptı.» Halihazırda elimizde Bütçe Karma Komisyonunun toplandığına, meseleyi görüştüğüne dair Komisyonun zaptı yoktur; ama ne vardır?... Plan Komisyonu zaptının içerisinde Bütçe Karma Komisyonunun da toplandığı ve seçimi yaptığına dair bilgiler vardır ve onun da zaptı vardır.

Usulsüzlüğü işaret ederken, iki Komisyonun ayrı ayrı kanunlara göre kurulmuş komisyonlar olması se-

bebiyle, zabıtlarının da ayrı olması; çünkü, neticeleri de ayrı yerlerde tetkik edilip konuşulacağına göre zabıtlarının da ayrı yapılması, toplantıların ayrı açılması icap ederdi. Bu elimizdeki zabıttaki bu ayrılığı da görmek mümkün olmadı. O eksikliği de yüksek huzurlarınızda ifade etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım;

Komisyonların bu toplantı ve çağırısındaki usulsüzlüğün yanında meseleye geçiş usulsüzlüğüne de kısaca girmiştim; orayı biraz daha açıklamak istiyorum.

Toplantının, bu elimizdeki Plan Komisyonu zaptı diye bastırılıp ve başlığı o şekilde basılan zaptın 12 nci sayfasında, Sayın Başkanın, «Şimdi, değerli arkadaşlarım, Bütçe Plan Karma Komisyonu için 34 sayın üye var. Sayıştay Başkan ve üyesi seçimlerine geçiyorum. Oy pusulaları dağıtılacaktır.» diyor; ama yoklama yapılarak 34 üyenin mevcut olduğu tespit edilmiş değil.

İçtüzüğüümüze göre usulen Bütçe Karma Komisyonunda Millet Meclisi İçtüzüğüne göre işlem yapılır. Millet Meclisi İçtüzüğünde de «Komisyonun toplantıya çağırılıp açılabilmesi için yoklama yapıp, çoğunluk olduğunun tespit edilmiş olması lazımdır.» deniliyor. Bu lazimeye riayet edildiğine dair bu zabıtlarda bir bilgiye rastlamak mümkün değildir. Ol-saydı, herhalde yoklama yapılsaydı zapta geçerdi; çünkü banta alınmış, bazı yerlerde diyor ki, «Banttan ne dediği anlaşılmadı.» «Gürültüler» şeklinde oldu, «Banttan sesleri anlamak mümkün olmadı» diyor. demek ki, yoklama yapılsaydı, banta geçecekti, bant-tan da bu Bütçe Komisyonu zabıtlarına derç edilecek idi.

Demek ki, yoklama yapılarak açıldığını zabıtlar-dan tespit etmek mümkün değildir. Komisyonunda da zabıt yapıldığına göre, demek ki zabıt olsaydı, zapt-a geçer idi.

Muhterem arkadaşlar;

Şimdi bu Komisyonun bu şekilde usulsüz olarak toplanması; bu komisyonlar Meclislerce kurulmuş komisyonlar değil, Anayasanın emri gereğince, özel kanunları gereğince kurulmuş komisyonlar. Buralar-da her türlü muamelelerin Genel kurullarda yaptığı-mız muameleler gibi Tüzük hükümlerine, kanun hü-kümlerine göre kurulması, yapılması, zabıtlandırıl-ması, tespit edilmesi ve onlara uygun olması lazım gelir. Bu lazimelere riayet edildiğini bu zabıtlardan anlamak mümkün değildir. Bunu tekraren arz ediyorum.

Muhterem arkadaşlarım;

Oradan, şimdi ne için Komisyon toplanmış?.. Ne için toplandı?.. Sayıştay Başkanını ve eksik üyelerinin seçimini yapacak. Şimdi Sayıştay Kanununun bu seçimleri Anayasasının emri gereğince özel kanununa göre yapılacağını emretmiş ve 832 sayılı bir Kanun Yüce Meclislerden çıkmış. Bu Kanunda seçimin nasıl yapılacağını kesin olarak göstermiş. Beşinci maddede Başkan seçimi: Beşinci maddesinde Başkanın nasıl seçileceğini, altıncı maddesinde üyelerin nasıl seçileceğini, bundan evvelki maddede de Başkanların ve üyelerin nitelikleri, kimler Başkan olur, kimler üye olur, onlarla ilgili.

Fakat, bizimle ilgili maddeler beşinci ve altıncı madde. «Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonu tarafından gizli oyla seçilir.» Şimdi, «Gizli oyla seçilir», «Komisyon üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır. Mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alanlar seçilir.»

Bütçe Karma Komisyonu 50 kişiden oluşur. Üçte ikisi, 34 üye eder. 34 kişi Bütçe Karma Komisyonunda bulunmadan oturum açılmaz ve seçime geçilemez.

Şimdi, yine Millet Meclisi İçtüzüğü'nün bu Komisyonunda tatbik edilen bir hükmü var. «Oylamalar yoklama niteliğindedir. Oylamanın sonunda çıkan kabul, ret ve çekinse oyları toplamı salt çoğunluğu vermiyorsa, nisap yok demektir». O Meclis toplanamaz.

Şimdi, 34 üye ile toplanması lazım gelen ve seçim yapılması lazım gelen bu Komisyonunda üyelerin aldıkları oylar; en çoğunun aldığı oy 28. Oy dağılımına bakıyorsanız, diğer üyelere oy gitti mi?.. Dağılım neticesinde diğer üyelerin hiç birisine oy gittiği belli değil. Başkan seçimi için bir kişiye 28 oy çıkmış. Diğer kimse oy almamış. Üç tane adaydan biri 28 oy, diğeri 3 oy, diğeri de 5 oy alsaydı da bunları toptasak, 34 rakamını bulabilseydik, o zaman bu seçimleri şüpheli görmeye hakkımız yoktu.

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — Üye oyunu kullanamazsa...

REFET RENDECI (Devamla) — İçtüzük, salt çoğunluk şartını koymuş. Oy kullananlar 28 kişi, 23 kişinin oy kullandığı yerde, oylama yoklama niteliğinde.

Sayın Başkanın, zabıtlardan, toplantıyı açarken 34 kişinin mevcut olduğunu tespit etmemesi, ki zabıt elimizde; böyle bir yoklama yapıldığına dair zabıta en küçük bir işaret yok. O halde nereye bakacağız? Nereye geleceğiz?...

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — İmza sirkülesine bakacağız.

REFET RENDECI (Devamla) — Niyazi Bey, rica ederim beni kürsüde rahatsız etmeyin, buraya çıkar cevap verirsiniz.

Şimdi, başlangıçta Başkan yoklama yapsa, «34 kişi mevcuttur, tespit ettim, 34 kişiyle oturumu açıyorum» deseydi, o zaman, çıkan 28 oydan şüphe etmemiz lazım gelirdi. Zabıtlardan, başlangıçta toplantıyı açarken 34 kişinin mevcut olduğuna dair bu zabıta bir yerde, yoklamanın yapıldığını ve çoğunluğun tespit edildiğini görseydik, bu itirazı yapmaya hakkımız olmazdı.

Muhterem arkadaşlarım;

O halde, bu Komisyon 34 kişi olmadan toplanmış ve 34 kişi olmadan, 832 sayılı Kanunun emrettiği, amir hüküm olarak ortaya koyduğu salt çoğunluğa göre seçim yapması lazım gelirken, her ne kadar çıkan oyların neticesinde 34'ün yarısından fazla oy alınmış ise de Komisyonun açılışında çoğunluğun olduğu tespit edilmeden seçimin yapılması İçtüzüğe aykırı görülmektedir bizim görüşümüze göre.

Bu bakımdan da bu seçimi Yüce Meclisin onaylamaması lazım gelir.

Muhterem arkadaşlarım;

Buna gerekli itirazlar yapılmış. Diyor ki arkadaşlarımız; «Falanca, falanca salonda idi» Şimdi, buna dair buradaki zabıtlarda bilgiler var. Ben, meselenin üzerine fazla vararak çok da zamanınızı almak istemiyorum ve meselenin teferruatıyla da sizleri rahatsız etmek istemiyorum; ama arada geçen münakaşaları da ortaya koymamızda fayda var.

Sayın Başkan diyor ki; «Bu itirazı yapanlar kimlerdi?.. Tekirdağ Üyesi Nihan İlgin; siz salondasınız, itiraz ediyorsunuz. Kim vardı?.. Manisa Üyesi Sümer Oral; buradaydınız. Evet, zabıtlarda isimleri var, imzadan kaçındılar.» zabıtlarda yazılı. Kim var .. Nihan İlgin, imzadan kaçındı, Sümer Oral imzadan kaçındı. Kim var?.. Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Zeyyat Baykara bulunamadı.

Şimdi, oy kullanan 28 kişi; 28 tane oy çıkmış Başkanına. Farzedelim ki, orada bulundu da oy kullanmadı diye bu üç kişiyi de katalım; 31 ediyor. Yine kanunun aradığı nisap yok. Bu arkadaşların toplanmada bulunup da oy kullanmadıklarını kabul etsek dahi, kanun aradığı üçte iki, ki, bunun miktarı 34 üye ediyor; şu zabıtların tefrikinden bu 34 üyeyi de bulmamız bu Komisyonunda mümkün değil. Mevcuda göre, 34 üye olmadan seçim yapılmıştır.

Muhterem arkadaşlarım;

Şimdi, bu ciheti de böylece tespit ettikten sonra, neticeyi kısaca arz etmek istiyorum, bu mevzudaki görüşlerimi sunmak istiyorum: Zaten basılan raporlarda, Sayın Millet Meclisi Başkanın bu komisyondaki seçimlerin usulsüzlüğü hakkındaki yazıları, basılıp dağıtılan kâğıtlarda var. Hepsinin gerekçeleri kendilerine göre ortaya konulmuştur. Ortaya konulmuş meseleyi tekrar etmek istemiyorum; fakat şunu tekrar ifade etmek istiyorum: Ortada bir seçim vardır; seçim bir süre itiraza uğramıştır. İtiraz edenler Komisyon üyeleridir. Komisyon üyelerinden başka, Sayın Millet Meclisi Başkanına mesele intikal etmiş; Sayın Millet Meclisi Başkanı meseleyi tefkik etmiş, tefkikinin neticesinde bir usulsüzlüğü tespit etmiştir.

«Millet Meclisi Başkanının bu usulsüzlüğü tespit ile bu Komisyonu denetleme yetkisi var mıdır yok mudur.» münakaşaları yapılmış, ama mesele Millet Meclisi Başkanının yetkisinin varlığı veya yokluğa değil, bu Komisyonda yapılan seçimin usulüne uygun olarak yapıp yapılmadığı mevzu. O halde mevzu yitice huzurlarınıza gelmiştir. Bizim kanunumuz bu seçim, içtüzüğe kanunlara uygun olarak yapılmamıştır. İki Komisyonun birlikte toplantıya çağırılması hatadır.

Komisyon toplantılarının çoğunluk tespiti edilmekten açıldığı gerçeği, Bütçe Komisyonunun kendi raporu ile sabittir. Çıkan oylardan (Muhterem arkadaşlarım konuşmamı kısaca özetliyorum) oy dağılımında oy alan kişilere giden oyları topladığımız zaman dahi, 34 kişiyi bulmak mümkün değildir. O halde bu Komisyon için özel toplantı şartını ortaya koyan; 34 üye ile toplanır kaydını koyan kanun hükmü burada ihlal ve ihmal edilmiştir. Bu sebeplerle bu seçim yolsuzdur. Bu seçimin onaylanmaması lazım gelir.

Yüce Heyete tespit edebildiklerimizi ve kısaca söyleyebildiklerimizi böylece özetliyorum. Bu seçimin onaylanmaması dileği ile saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

M. ŞERİF TÜTEN (Cumhurbaşkanınca S.Ü.) — Sayın Başkan grup adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Tüten grup adına öncelikle söz isteme hakkınız var, buyurunuz Sayın Tüten.

CUMHURBAŞKANINCA S.Ü. GRUPU ADINA

M. ŞERİF TÜTEN (Cumhurbaşkanınca S.Ü.) — Sayın Başkan, Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri;

Ben huzurunuzda beş dakikayı geçmemek üzere Bütçe Plan Karma Komisyonuna grupumuz temsilci-

si olarak katılan Başkanımız Sayın Zeyyat Baykara'nın izahlarına ve özetimizde bulunan zabıt ve evrakın incelenmesinden sonra grupumuzda genellikle beliren görüşleri arz etmek üzere huzurunuzda çıkmış buluruyorum.

Evvela biz böyle bir konunun Millet Meclisinin Sayın Başkanı ile yine Bütçe ve Plan Karma Komisyonu Sayın Başkanı ve üyeleri arasında bir ihtilaf mevzuu olarak getirilmiş olmasından gerçek bir üzüntü duyduğumuzu bilhassa huzurunuzda belirtmek isterim. Bu Meclislerde böyle bir sonuca varılmadan problemlerin halledilmesinin çok uygun olacağı görüşündeydik.

Ayrıca grup olarak demokrasinin bütün müesseseleri gibi Sayıştaydaki Başkan ve üye eksikliklerinin de biran evvel giderilerek daha verimli bir çalışmaya girmesinin bizde heyecanla arzusu içindeyiz. İster hangi gruptan arkadaşımız olursa olsun, aynı duyguyu aynı heyecanı taşıdıklarına inanıyoruz.

Bunun yanında burada aday olan ve seçilen insanların böyle bir kuşkuyla seçim dolayısıyla yıpratılmalarının üzüntüye düşür edilmelerinin de yerinde olmadığı kanısındayız. Çünkü, bu insanlar zor yetişen çok kıymetli insanlardır. Böyle bir yanlış uygulamaya veya yanlış olduğu iddia edilen uygulamalar dolayısıyla bu insanlar yıpratılır; şu veya bu partinin veya cereyanın adamı şeklinde gösterilir duruma getirilirse, gerçekten bu memlekette yetişmesi çok güç olan insanlar gittikçe azalmakta ve hizmetlerin sizin de gördüğünüz gibi maalesef kalitesi düşmektedir. Bu bakımdan değerli ve hürmete layık insanların katiiyen şahsi meselesi olmayıp, bunun bir usul meselesi olarak incelenmesi gerektiği kanısındayız.

Değerli arkadaşlarım;

Biz de Millet Meclisi içtüzüğü bakımından iki ayrı Komisyonun aynı gündemle davet edilip edilmeyeceği hususunun gerçekten üzerinde düşünülmesi gerektiği inancındayız. Hakikaten tamamen aynı kanunlara ve aynı usullere göre kurulmuş olan iki komisyonun aynı gündemlerle davet edilmesinin uygun olacağı görüşündeyiz.

Ayrıca zabıtlar incelendiği zaman bantların okunmadığı veya gürtlülere geldiği kısımlarında başka yoklama yapıp yapılmadığı, ekseriyetin tespit edilip edilmediğinin de kesin olarak anlaşılması burada mümkün olamamaktadır. Arada bazı yerlerde imzası var deniliyor, ama imzanın mühim olduğu konularda tefrik yapılamaz, bu gibi toplantılarda «İmzası var» demenin bir yoklama mahiyetinde olup olma-

duğının ne derece ciddiyet taşıdığını da ayrıca yüksek görüşlerinize arz etmek istiyoruz.

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 27 nci maddesi hakkı olarak Komisyon başkanlarına bu arada Bütçe Karma Komisyonu Başkanına da gündemi tespit etme hakkını vermiştir. Sayın Komisyon Başkanı gündemi tespit eder ve komisyonları toplantıya çağırır.

Ancak, yine aynı madde komisyonların gündemlerine hâkim olduğunu ifade etmektedir. Yani, gündemdeki bir konu konuşulurken veya baştaki madde geçtikten sonra diğer maddelere geçmişken tekrar maddeler atlanmak gerekirse veya bir madde eklenmek gerekirse veya baştaki maddeye dönülmek gerekirse bunun her halde ya başkanın oya konması gereken bir teklifi ile, ya da komisyon üyelerinden birinin gerekçe göstermek suretiyle yapacağı bir teklifle gündeme hâkim olan Komisyon tarafından kararlaştırılması gerekeceği düşüncesindeyiz. Böyle bir kararlaştırma yapılmadan Başkanın kendiliğinden gündem üzerinde bir değişiklik yapıp yapamayacağını da gerçekten düşünülmesi gerektiğine inanıyoruz.

Biz grup olarak parlamento ve Komisyon çalışmalarının iktidarda ve muhalefette olduğu zaman ayrı ayrı düşünce ve tefsirlerle değil, demokrasiye yakışan ağır başlılık ve karşılıklı anlaşma ve iyi niyet duyguları içinde yapılmasını ve bu iyi niyetin alışkanlık haline getirilmesini istiyoruz. Meclisler anlaşmazlık yerleri değil, millete örnek olması gereken anlaşma, açıklık ve iyi niyet müesseseleri olmalıdır. Bu yönden Karma Komisyon işleminin usule uygun olmadığı görüşünü taşıyoruz. Bu gibi işlemlerde gruplar millete örnek olacak iyi niyet ve anlaşma örneği göstermelidirler. Memleketin böyle ağır başlı örneklerle bugün her günden daha fazla ihtiyacı vardır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Ünsal, söz istediniz, siz Komisyon üyesisiniz....

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Grup adına mı?..

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Şahsım adına efendim.

BAŞKAN — Şahsınız adına, sizi kaydedeyim.

Komisyon adına Sayın Alpaslan konuşacaksınız değil mi?..

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Tekirdağ Milletvekili) — Evet efendim.

BAŞKAN — Sayın Ünsal, Komisyon adına Başkan konuşacağına göre, siz ayrıca Komisyon üyesi ve lehte oy kullanmış üye olarak söz istemek ihtiyacını hissediyor musunuz?..

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Sayın Başkan, ben orada Komisyon üyesi olarak aynı zamanda bir tınak durumundayım. Olayı olduğu gibi Yüce Senatonun bilgisine sunmak ve özellikle bir iki önemli noktayı iki dakika süre ile açıklamak istiyorum. Bu sizin takdirinize kalmış.

BAŞKAN — Size söz verebilirim, yalnız bir açıklama yapıyorum. Komisyon Başkanı geniş bir konuşma yapacağına göre, ayrıca siz bu ihtiyacı hissediyor musunuz ...

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Hissediyorum.

BAŞKAN — Peki, sıra ile söz vereceğim o halde. Sayın Ünsal buyurun.

NIYAZI ÜNSAL (Erzincan) — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Ben Bütçe Karma Komisyonumun üyesiyim, bu olayın yanında olduğu için biraz önce de söylediğim gibi aynı zamanda tanığı durumundayım. Olayın nasıl başlayıp nasıl bittiğini orada görebildiğim, saptayabildiğim kadariyle bilgilerinize sunacağım.

Yalnız bu bilgiyi vermeden önce, Sayın Refet Rendeçin'in açıkladığı bilgilerdeki Komisyon çalışmalarına uymayan bir iki noktayı da bilgilerinize sunmak istiyorum.

Bu seçimi ilgilendiren Komisyon toplantısındaki üçte iki çoğunluk, oy esasını değil toplantının açılmasını gerektiren bir husustur. Üçte iki çoğunlukla, yani 34 üye ile toplantı açılabilir. Biz toplantının açıldığı sırada Sayın Başkanın, özellikle bu noktaya değindiğini ve ifade ederek «Toplantıda aranan üçte iki çoğunluk 34 kişi vardır; toplantıyı açıyorum» dediğini orada hepimiz duyduk. Zira bu tutanakların 21 nci sayfa ve şu aşağıda tespit edebildiğim paragrafında aynen şöyle geçiyor:

«Şimdi değerli arkadaşlarım, Bütçe Plan Karma Komisyonu için 34 sayın üye var. Sayıştay Başkan ve üyesi seçimlerine geçiyorum.

Oy pusulaları dağıtılacak.»

Sayın Rendeçi her nasılsa böyle bir saptamanın yapılmadığını söylediler, sanıyorum ki tetkiklerinde bu nokta gözlerinden kaçmış olacak.

Şimdi değerli arkadaşlarım, ikinci bir nokta yoklama konusu:

Bu Komisyonun çalışmalarında ad okumak suretiyle yoklama yapma usulü yoktur. İmza sirküleri var,

imza cetvelleri var; her üyeyi geldiği zaman görmek suretiyle, imzaya getirmek suretiyle oradaki hizmetler bu işi tamamlıyorlar.

İtiraz edildiği için; bu konuya toplantının birden diğerine geçiş esnasında, üç sayın üyemizin ayağa kalkmak suretiyle itirazda bulunmasından dolayı özellikle orada imzası bulunan arkadaşlarımızın, imzalarında kontrol ve burada olup olmadıkları ile ilgili gürültüler arasında kontroller yapıldı. O anda salonda imzası bulunan 31 üyeden 28 üyenin hazır olduğu ve eldeki imza cetvelinde 31 imzanın; ama salondaki hazırlar arasında imzası bulunanlardan 28 üyenin olduğu, üç üyenin bulunmadığı, bunlardan birinin Kontenjan Grupundan gelen bir üye arkadaşımızın, diğer bir üyenin Sayın Süleyman Genç'in ve bir arkadaşımızı da şimdi yeterli hatırlamıyorum bulunmadıkları ifade edildi.

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Orhan Çaneri.

NİYAZİ ÜNSAL (Devamla) — Başkan; «İkinci odadalar, derhal çağırın burada imzaları var» dedi; Süleyman Genç ve bulunmayan diğer arkadaşlar salona davet edildiler ve böylece 31 imzası olan üyenin bizim arkadaşlar arasında da tamamlanmasını isteyenler oldu. Örneğin, Metin Tüzün bu konuya itiraz edenler arasında idi ve özellikle o 31 imzası bulunan arkadaşın salona getirilmesi üzerinde titizlik gösterildi; geldiler.

Geride değerli arkadaşlarımız üç üye kaldı. Bu üç üyeye de Adalet Partisi Grupundan gelen, itiraz eden arkadaşlarımız oldu. İmza atmadılar, ne Plan Komisyonunun çalışmasını ilgilendiren çalışmaya katıldıklarını gösteren imza tutanağında imzaları var; ne de Bütçe Plan Komisyonunun çalışmalarını gerektiren bu tutanakta imzaları var. Birinci toplantıya katıldıkları halde imza koymuyorlar; ama salondalar.

Burayı takdir edersiniz ki, bir insan hem itiraz eder, «Ben bu çalışmaya itiraz ediyorum, bu işleme itiraz ediyorum» der, hem de orada olmadığını iddia eder... Bu ikisi bir arada olamaz. İtiraz edebilmesi için, bir şeyin yanlış yapıldığını söyleyebilmesi için, o çalışmaya fiilen katılması gerekir. Arkadaşlar çalışmalara fiilen katıldılar; ama kendilerini bir nedenle orada var saydırmak istemediler. Salonda varlar, imza koymuyorlar. Başkan da «Siz buradasınız, var sayıyorum sizi, yalnız imza etmiyorsunuz, tutanaklara bu durumu geçirerek 34 üyenin olduğunu burada saptıyorum» dediler.

Değerli arkadaşlarımız;

Üzerinde durulacak iki önemli konu var. Bunun birincisi, Sayın Başkan Plan Komisyonunun oturu-

munu kapatıp, Bütçe Karma Komisyonunun oturumunu açabilir mi açamaz mı?.. Eğer Plan Komisyonunun oturumunu kapatıp, aynı toplantıyla Başkanlık yapabileceği ikinci bir toplantının oturumunu açabilecek yetkiye sahipse, o takdirde bu işlemlerin hiçbir yerinde kuşkuya değecek bir şey yoktur. Bizim tek tek, şahıs şahıs görebildiğimiz kadarıyla salonda 34 üye vardı, 31'i imzalarını atmışlardı, 3 tanesi de «Biz buradayız; ama imzalarımızı atmıyoruz» diyen üyelereydi.

Yine Sayın Rendeci diyor ki, «Bu işlemde 34 üye var denmesine rağmen 28 oy çıkmıştır seçim sonucundan. 28 ile 34 arasında 6 noksanlık vardır.» Doğrudur değerli arkadaşlarımız. Tutanaklarda da 28 oyun çıktığı saptanmıştır; ama aynı salonda 6 üyenin de bulunduğu halde oy kullanmadığıda saptanmıştır. 6 üye salonda bulunuyor, çoğunluğu sağlıyor; ama oyunu kullanmıyor. «Salonda bulunan her üye oy kullanacaktır, kullanmadığı zaman o işlem geçersizdir» diye bir kayıt da bir kural da yoktur. Eğer böyle bir kural, bir kayıt olsa sanıyorum ki, bu işin sonucu da alınmaz.

Usul dediğimiz konu daha önceden tüzüklerce saptanmış kurallardır. Eğer yapılan işlem bu kurallara uyuyorsa, onun aksini iddia etmemiz, ona usulsüz dememiz olanaksızdır.

Değerli arkadaşlarımız.

Deniyor ki, «İki komisyonu birden toplantıya çağırılmıştır.» Bu, bizim Meclis toplantılarımızın hemen hepsinde oluyor. Meclis Başkanı, Cumhuriyet Senatosunu ve Millet Meclisini beraber müşterek toplantıya çağırıyor. Aynı gün, Millet Meclisi için ayrı bir gündem, müşterek toplantı için ayrı bir gündem hazırlıyor. Burada da yapılan odur. Her iki komisyon birlikte çağırılmış. Çünkü, üyeler aynı üyelere, Millet Meclisinin Birleşik Toplantısını bazan kapatıyor, Millet Meclisi toplantısını açıyorlar. Buradaki olan da odur.

Değerli arkadaşlarımız;

Sadece 34 üyenin salonda varlığını görerek, Başkanın, gündemi bitmemiş bir toplantıyı kapatıp (Dikkat ederseniz, en kritik noktayı açıklıyorum) Başkanın gündemi bitmemiş bir toplantıyı kapatarak, bir başka toplantıyı açıp açmamasının usullerde olup olmadığını tartışmamız gerekir. Eğer bu usulsüzlük, esas zedelemiyorsa, seçimi zedelemiyorsa (Ki, seçim yapacak 34 üye orada vardır.) Bu işlemde kuşkuya değecek, kuşkuya gelecek bir taraf yoktur.

Ben, bilgilerinize imza sahibi 31 üyenin bizden de o üç kişinin ısrarla gelmesini istediğimiz için söylüyorum. «Gelmese biz de katılmayacağız dedik.» O, 31 imza sahibini salona getirdik, üç tane itirazcı arkadaşımızın da itirazları arasında 34 üyeli bir salonda seçimi yaptık. Bunu bilmenizi buna göre durumu değerlendirmenizi saygıyla sunarım efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ünsal, Sayın Bakkalbaşı.

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Ben bir konuda fikirlerimi söylemek üzere söz almış bulunmaktayım. Bizden evvel konuşan arkadaşlarımızın değerli fikirlerini dinledik. Özellikle, yapılan seçimlerde 34 kişinin oya iştirak etmesi gerektiği ve 34 kişiden salt çoğunluğun oyunu alanların seçilmiş sayılacağı, savı burada savunuldu.

Fakat değerli arkadaşlarım, sanıyorum ki, burada bir yanlışlık yapıyoruz. Gerçekten Meclis İktidüklerimizde yapılan seçimlerde, mesela bizim Cumhuriyet Senatosu İktüzüğünün 112 nci maddesinde, «Cumhuriyet Senatosu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve Anayasada başkaca hüküm yoksa, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir» demektedir.

Bu, burada yaptığımız seçimlerde de gerçekten 93 rakamın bulmadığımız zaman o seçimler yapılmamış sayılıyor. Fakat gene Cumhuriyet Senatosu İktüzüğünün 29 ncu maddesinde de «Komisyonlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir» diyor. Orada bulunanların, yani mevcut; toplantıya katılanlar değil, mevcut, o anda orada mevcut bulunanların salt çoğunluğu ile karar veriyor diyor.

Şimdi, sanıyorum bazı arkadaşlarımız, bizim Genel Kurullarda ve Komisyonlardaki seçimleri düzenleyen Cumhuriyet Senatosunun (Millet Meclisi İktüzüğünde de var), ilgili maddesinin etkisi altında böyle bir sanıya varıyorlar. Fakat, değerli arkadaşlarım, Bütçe Karma Komisyonunda yapılan seçim, özel bir kanuna dayalı, yani 832 sayılı Sayıştay Kanununun 5 nci maddesine dayalı özel bir madde ile yapılan seçimdir. Eğer: 5 nci madde, bu seçimlerin nasıl yapılacağını düzenlememiş olsaydı, o zaman Bütçe Karma Komisyonunun bizim İktidüklerimizdeki seçim usulüne göre seçim yapması gerekliydi.

Dikkat edeceğimiz mesele şu; 832 sayılı Yasanın 5 nci maddesini okuyorum:

«Sayıştay birinci Başkan, bu kanunda yazılı niteliklere sahip istekliler arasında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonu tarafından gizli oyla seçilir.»

Bir kere bu hangi Komisyon tarafından seçileceğini işaret eden cümlesi, Hemen arkasından;

«Komisyon, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır.» Son cümlesi : «Mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir.»

Değerli arkadaşlarım;

Toplantıya katılmak ayrı şey, mevcut kelimesinin kapsadığı şey ayrı şey. Mevcut kelimesinin kapsadığı anlam; o anda yani, seçime geçildiği anda kaç kişi varsa, onun salt çoğunluğunu alan seçilmiş sayılır. Eğer mevcutta, mevcut kelimesinin anlamıyla, toplantıya katılanların anlamı aynı olsaydı, bunu ayırmak lüzumunu hissetmezdi, İktüzüğümüz mesela.

Özellikle 29 ncu maddemizde bizim, Cumhuriyet Senatosunun Komisyonlarındaki toplantı ve karar yeter sayısında, özellikle üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanacağını, ancak mevcudun salt çoğunluğu ile karar vereceğini söylemiş. Ama bunun aksine Genel Kurullarda 112 nci maddede diyor ki, «Toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla» o zaman biz burada yaptığımız seçimlerde 93 kişi oy kullanmamış isek, bu seçimi yapılmamış sayıyoruz; ama özel bir kanundaki bu madde ile mevcut kelimesini, o andaki mevcudu kabul etmek lazım geldiği düşüncesini ifade etmek için söz aldım.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Grupum adına söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Sayın Köker, bir dakika.

Enteresan bir sorun olacak; Sayın Köker grup adına söz istiyor, ancak kendisi komisyon üyesidir. Komisyon üyesi olmasına rağmen muhalefet şerhi mevcut değildir. Muhalefet şerhi mevcut olmayınca...

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Komisyon toplantısına da katılmadım.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Köker.

Muhalefet şerhi mevcut olmayınca İktüzüğün 34 ncü maddesi gereğince kendisine söz verme olanağı yoktur. Ancak, grup adına söz istediğinde bulunduğu için, işte onun için enteresan dedim ve ilk tatbik edilecek bir husus oluyor, durum değişiyor.

Sayın Köker, grup adına olmak üzere size söz veriyorum. Kişisel olsaydı söz verme olanağı mevcut değildi.

AP GRUPU ADINA YİĞİT KÖKER (Ankara)

Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım;

Biraz önce konuşan Sayın Ünsal arkadaşım, hadiseleri tam bir objektif sadakatıyla Yüce Senatonun huzuruna getireceğini beyan ettiler ve bazı açıklamalarda bulundular. Ben de Sayın Ünsal arkadaşımın yaptığı şekilde zabıtlar üzerinden ve o gün yaşadığımız bazı hadiseleri nakletmek suretiyle tam bir objektif sadakatıyla bazı hadiseleri dile getirmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Sayın Ünsal arkadaşım, Bütçe Karma Komisyonu toplantısına itiraz eden Sayın İlgin, Sayın Oral arkadaşlarımızın, yani Adalet Partili üç milletvekili arkadaşımızın daha önce cereyan eden Millet Meclisi Plan Komisyonunun devam cetvelinde imzaları bulunmadığını ifade ettiler. Zannediyorum Sayın Ünsal'ın burada bir zühulü oldu. Bu üç değerli arkadaşımız, Millet Meclisi Plan Komisyonunun devam cetveline imzalarını atmışlardır ve Millet Meclisi Plan Komisyonunun gündemi gereğince yaptıkları müzakerelere fiilen katılmışlardır.

Şimdi Sayın Ünsal arkadaşım, Sayın Alpaslan arkadaşımızın bir beyanını zabıtlardan okudular. Ben daha evvele giderek, ki o gün birkaç tane kanun kabul edilmiştir, tasarı ve teklifler görüşülmüştür, bu tasarı ve tekliflerde ve devam cetvelinde Adalet Partili üç üye arkadaşımızın imzaları vardır, ben şimdi hadisenin başına dönüyorum,

Değerli arkadaşlarım;

Millet Meclisi Plan Komisyonu ayrı bir hukuki varlıktır, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe Plan Karma Komisyonu ayrı bir hukuki varlıktır. Bir defa değerli arkadaşlarımızın ve Sayın Millet Meclisi Başkanımızın da ifade ettikleri üzere hata, iki gündemin bir arada tanzim edilmesiyle başlamıştır. Bu basılı evrakta da arkadaşlarımızın göreceği üzere, Bütçe Karma Komisyonu ve Millet Meclisi Plan Komisyonu Sayın Alpaslan tarafından aynı davetiye ile toplantıya çağırılmıştır. O Komisyonun üyelerinden bir tanesi de benim. Saat 10.00'daki Karma Komisyon toplantısına geldiğim zaman (Ki, 10.15'te geldim) Karma Komisyon toplantısının yapılmadığını, Millet Meclisi Plan Komisyonunun gündeminde mevcut işleri görüşmek üzere müzakereye başladığını tespit ettim. Elimizdeki zabıtlardan da bunu tespit etmek mümkün. Şimdi müsaade ederseniz okuyayım.

«Maddeler okundu.

Etem Kılıçoğlu — (Banttan anlaşılmayan kısa bir konuşma.)

Başkan — Teşekkür ederim Sayın Kılıçoğlu, Divan da aynı ihtiyacı duymaktadır.

Efendim, bu tasarı hakkında Sayın Hükümet temsilcisi siz mi, yoksa Milli Savunmadan görevli Sayın General mi bilgi versin efendim?...»

Millet Meclisi Plan Komisyonunun açılma saati, elimizde bulunan zaptın 14 ncü sayfasındaki kayda göre 10.30,

Şimdi, saat 10.30'a kadar, 10.00'da davet edilen Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan Karma Komisyonunun toplanamaması dolayısıyla acaba (Ben arkadaşlarımdan sormak istiyorum.) Komisyon üyelerinin, yapılacak yeni bir toplantıya Komisyon Başkanı tarafından yeniden davetleri gerekmez miydi? Gerekirdi. Sadece gerekmeyen bir husus vardır; o da bütçe müzakereleri esnasında birleşimlere ara verildiği için ikinci bir davet gerekmemektedir; ama Sayın Alpaslan'ın burada bulunan davetine göre saat 10.00'da toplanması gereken Bütçe Karma Komisyonunun toplantısı açılmadığına göre ve onun yerine Millet Meclisi Plan Komisyonu saat 10.30'da toplandığına göre, Sayın Alpaslan eğer ikinci bir toplantı yapmak istiyor idiyse, bütün Komisyon üyelerine yeniden davetiye çıkarması gerekirdi.

Şimdi, Komisyon toplantısındaki senatör arkadaşlarımıza bakınız; 15 senatör arkadaşımızdan altı tanesi var Komisyonda, imzaları var. Cumhuriyet Senatosu Bütçe ve Plan Komisyonu Başkanımız Sayın Güven'in de zannediyorum imzası yok, o da toplantıda değil. İkinci toplantıdan sanıyorum kendilerinin de haberi yok.

HASAN GÜVEN (Trabzon) — Ben hiç bulunmadım.

AP GRUPU ADINA YİĞİT KÖKER (Devamla) — Hiç bulunmadınız, ben de bulunamadım.

Sayın Baykara'nın burada bulunmasını isterdim. Sayın Baykara, saat «10.00'da geldim, Komisyona girdim, imza attım, çıkarken imzama silmek istedim. Bana dediler ki, efendim 5-10 dakika daha bekleyelim, eğer Komisyon toplanabilirse, sizi aşağıdan çağıracağız diye bana söylediler, onun için imzama silmedim» dediği de malum. Keşke Sayın Baykara burada olsa da Yüce Senatoya bu beyanda bulunsalardı, çok arzu ederdim. Nitekim, kendisine Komisyon kararı imzaya götürüldüğü zaman, oraya «İmza da bulunamadı» şerhi konulmak mecburiyetinde kalmış.

Değerli arkadaşlarım;

Bütçe Plan Komisyonunun yoklama cetveli vardır. Sayın Ünsal arkadaşım da ifade etti. Bu yokla-

ma cetvelinde 31 tane imza mevcuttur. O toplantıda, Millet Meclisi Plan Komisyonunda bulunan AP'li üye arkadaşlarımızın itirazlarını, oylamaya nasıl geçildiğini Sayın Başkanım müsaade ederseniz ben şuradan okuyacağım, bunları bilmekte yarar var. 21 nci sayfadaki okuyorum:

«... Şimdi değerli arkadaşlarım, Bütçe Plan Komisyonu için 34 sayın üye var. Sayıştay Başkan ve üyesi seçimlerine geçiyorum. Oy pusulaları dağıtılacak efendim.»

Bağırıyorlar...

«Sayın Başkan, bugün gündemde başka tasarımlar vardır. Bu yüzden birden bire Bütçe Karma Komisyonu toplantısına geçemezsiniz. Şu anda toplantı halinde olan Plan Komisyonudur.

Başkan — Efendim, Plan Komisyonunu kapattım; açtım 34 kişi var, zatiâliniz de hazırsınız.»

Şimdi, Plan Komisyonu toplantısına iştirak eden bir parlamenter arkadaşımız dilerse Bütçe Karma Komisyonu toplantısına katılmamak hakkına sahip değil mi?... Sahiptir.

Şimdi, Sayın Alpaslan bu beyanı ile Millet Meclisi Plan Komisyonuna katılmış bulunan arkadaşlarımıza bir emrivaki yapmak suretiyle Karma Komisyon toplantısında da hazır bulunmaları lâzımmış şeklinde bir beyanları var. İşte buradan, zabıttan okuyorum:

«Başkan — Efendim, Plan Komisyonunu kapattım; açtım, 34 kişi var, zatiâliniz de hazırsınız.

..... — Gündemde başka maddeler de var.

Başkan — Var efendim.

..... — Hayır efendim, gündemde... (Gürültüler, «Emrivaki yapma» sesleri.)

Başkan — Emrivaki yapmıyorum efendim, görevimi yapıyorum, görevimi yapıyorum.

..... — Gündemde başka maddeler var.

Başkan — Oy pusulalarını dağıttınız efendim. Görevimi yapıyorum.

..... — Hayır, nasıl görevinizi yapıyorsunuz beyefendi, gündemi alın elinize.

Başkan — Sayın Nihan İlgin, Sayın Sümer Oral, Sayın Kemal Erkovan toplantıdadır efendim.»

Plan Komisyonu toplantısındadır arkadaşlarımız, terkedecekler; ama Sayın Başkan, «Bunlar toplantıdadır» diyor.

Değerli arkadaşlarım, terk hakkı yok mu?

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Niye terk ediyorlar, onu anlayalım.

AP GRUPU ADINA YİĞİT KÖKER (Devamla) — Şimdi siz buradasınız. Sayın Ünsal buradadır diye mutlaka bundan sonra yapılacak bir oylamada oy kullanma mecburiyeti var mı? Çıkarınız dışarı.

HASAN FEHMİ GÜNEŞ (Sakarya) — Görev değil mi?...

AP GRUPU ADINA YİĞİT KÖKER (Devamla) — Değerli arkadaşlarım, ayrı komisyon. Niçin bâtılı müdafaa ediyorsunuz?

Okumaya devam ediyorum efendim:

«.... — Bütçe Plan Karma Komisyonu toplantısı ilan edilmiş midir efendim?

Başkan — Edildi efendim, basının ve... (Gürültüler) Efendim, toplantıyı açtım, sizler toplantı açıldıktan sonra terk ediyorsunuz, edebilirsiniz.

Oy pusulaları dağıtılın efendim, seçim yapıyoruz.

..... — Kâğıt yok Sayın Başkan.

Başkan — Bir dakika.»

Ondan sonra devam ediyor, oy pusulaları dağıtılıyor, ondan sonra geliyor :

«.... — Sayın Başkan, hani Süleyman Genç burada mı? Nerede?

Başkan — Burada efendim, burada efendim, Süleyman Genç içeride oturuyor efendim.

..... — Hayır efendim, Süleyman Genç burada değildir? Hani?... Hani Nebil Oktay?

Başkan — Burada efendim, imza...

..... — Yapmayın böyle ayıptır bunlar ayıp...

Başkan — Çok rica ederim.

..... — Nebil Oktay diyorsunuz...

Başkan — Burası köy kahvesi değil, burası köy kahvesi değil...

..... — Ne münasebet beyefendi.

Başkan — Lütfen saygılı olun.

.... — Saygılı oluyorum ben, böyle şey olmaz. Nerede Süleyman Genç?

..... — İtiraz ediyorum.

Başkan — İtirazınızı yaparsınız, itirazınızı yaparsınız...

Lütfen, lütfen efendim...

Nerede Süleyman, çağırın...»

Başkan söylüyor, Sayın Başkan; «Nerede Süleyman, çağırın» diyor. Zabıtlar burada;

Ve değerli arkadaşlarım, bu komisyon toplantısı yapıldığı zaman haysiyetine ve şerefine son derece güvendiğim bir arkadaşımızdır. Süleyman Genç arkadaşım. Kürsüden ifade ediyorum, Süleyman Genç yuvarlıkta değildi, Orhan Çaneri arkadaşımızla beraber aşağıda koridorda oturuyordu. Bunları da za-

bitirara tescil etmek için söylüyorum. Eğer Süleyman Genç arkadaşım çıkar da «Ben, Birleşim açıldığı zaman salondaydım» derse, her şeyi kabul ediyorum. Ama demiyecektir.

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — İmza ile oluyor.

AP GRUPU ADINA YİĞİT KÖKER (Devamla) — Burada aşağıda, imza ile olmaz Sayın Ünsal.

Değerli arkadaşlarım;

Orhan Çaneri de yoktu, Nebil Oktay da yoktu içeride; ama Sayın Alpaslan arkadaşımız, Sayın Başkanımız o gün mutlaka Sayıştay Başkanını ve üyelerini seçme kararında idi, onun için bu toplantı yapıldı.

Değerli arkadaşlarım;

Şunu ifade etmek istiyorum, Sayın Kontenjan Grubu adına konuşan arkadaşımızın da ifade ettikleri gibi şunu ifade etmek istiyorum, Sayıştay Başkanlığı gibi, Sayıştay üyeliği gibi Devletin gelirini, giderini kontrol edecek fevkalade ehemmiyetli bir makam için yapılan seçim üzerine maalesef gölge düşürülmüş bulunmaktadır. Bu, Millet Meclisi Başkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Karma Komisyonunun denetimi ile görevli Sayın Başkanın Komisyona yazdığı yazılardan ve bu seçimin yeniden yapılmasına müteallik taleplerinden de sarahaten anlaşılmaktadır.

Yanlışın neresinden dönülürse dönülsün, bu bir fazilettir; ama yanlışta ısrar etmek kanaatimce hatadır. Şunu da ifade etmek istiyorum, bu seçim Yüce Senatodan da geçebilir, Millet Meclisinden de geçebilir; ama bu seçimin geçemeyeceği yerler de Türkiye'de mevcuttur. Yargı organları vardır. Sonuna kadar bu seçimlerin geçersiz olduğu yolundaki iddialarımızı her merci önünde yapmaya kararlı olduğumuzu beyan ile Yüce Heyetinize saygılar sunarım.

Teşekkür ederim. (AP sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Köker,

Sayın Kocaman.

RECAİ KOCAMAN (Artvin) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Bir biçim, bir usul konusu tartışıldığı için hiç de sevimli olmayan biçim meselelerine değineceğim.

Birleşimin başından beri tartışmalara delil diye, dayanak diye bize dağıtılan basılı kâğıtta yer alan teyp bandından deşifre edilmiş komisyon görüşmeleri tutanağı demeyeceğim, taslağıdır. Mesnet olarak bu ele alınmıştır, dayanak olarak bunlara dayanılmıştır.

Malum, Karma Komisyondur, Bütçe Plan Komisyonu. Bu komisyonların çalışmasına Millet Mec-

lisi İttüzüğü uygulanır. Ne diyor Millet Meclisi İttüzüğünün 34 ncü maddesi?

«Komisyon tutanakları :

«Madde 34. — Komisyon kâatibi görüşmelerin tutanak özetini düzenler ve Komisyon Başkanı ile birlikte imzalar. Bu tutanak özetine oturumda hazır bulunan komisyon üyeleri, varsa yazılı itirazlarını ekleyebilirler.

Komisyon kâatibinin bulunmadığı hallerde hazır bulunan en genç komisyon üyesi geçici kâatiplik görevini yerine getirir.»

Diyor ve son bir fıkra koyuyor : «Komisyon karar verirse tam tutanak tutulur.» Nedir tam tutanak?.. Açıyoruz Millet Meclisi İttüzüğünün 131 ncı maddesini tam tutanağın tanımını burada buluyoruz. Okuyorum.

İkinci fıkrası : «Tam tutanak ses alma makinesinin yardımıyla stenolar ve İttüzüğün gerektirdiği hallerde Divan Üyeleri tarafından tutulur».

Az önce tecrübesizliği tatmin etmek amacıyla Karma Komisyonun değerli Başkanına sordum; «34 ncü maddenin son fıkrasındaki hüküm uyarınca Komisyonunuzun tam tutanak tutulma konusunda bir kararı var mıdır?» diye. Ashnda alacağım cevabı da tahmin ediyorum. «Hayır» cevabını aldım Komisyon Başkanından. Bu cevabın böyle alınacağı da besbelliydi. Zira tam tutanak tutulmasına Komisyon, 34 ncü maddenin son fıkrası uyarınca karar vermiş olsa idi, 131 ncı maddenin 2 ncı fıkrası uygulanır ve birbir karışıklıklar, gürültüler, ne dediği anlaşılmaz deşifre edilmiş teyp bandıyla yetinilmez; orada tam tutanak tutma konusunda görev yapmak üzere (gene İttüzük hükümleri uyarınca) stenograflar görevlendirildi ve stenografların notlarıyla deşifre edilen teyp bandları karşılaştırılarak tam tutanak ortaya çıkarılırdı.

Şimdi, basılı kâğıtta bize verilen Komisyon müzakerelerine ilişkin deşifre edilmiş teyp sözleri ve gürültüleri, nokta noktaları tam tutanak değildir. Eski hukuk deyim'iyle ihticaca salih değildir; tam tutanak değildir. Değildir; çünkü tam tutanak tutulması kararı yoktur. Bu durumda 34 ncü maddenin 1 ncı fıkrası uyarınca özet tutanak ile yetinilmek zorunluğu vardır. Özet tutanağı esas alabiliriz. Birleşimin başından beri söz alan değerli arkadaşlarımızın iddialarına, savlarına dayanak olarak ileri sürdükleri basılı kâğıtta yer alan deşifre edilmiş bandla ilgili cümleler, sayfalar, ibareler hiç bir zaman tutanak değeriinde değildir. Bu nedenle sanırım burada görev yap-

makta olan ve az sonra bu eleştirilere karşı Komisyonun görüşünü dile getirecek olan Sayın Karma Komisyonu Başkan, ya da Sözcüsünden kendi sorumlulukları altında tutulacak olan, (İçtüzüğü'nün 34 nci maddesinin ilk fıkrası hükmü uyarınca) özet tutanak dairesinde şu anda cereyan etmekte olan tartışmalara ışık tutmalarını Sayın Komisyon Başkanından rica edeceğim. Tekrar söylüyorum :

Bu basılı kâğıtta yer alan teyp deşifresi tutanak değildir; buna dayanılmaz. Tam tutanak söz konusu değildir.

Şimdi, bir başka noktaya daha değinmeye zorunluk duydum.

Değerli arkadaşlarım;

İçtüzüklerde, Parlamento uygulamalarında yapılan oylamalarda kuşkusuz üyenin iradesinin tecellisi üç tür oy verilmek biçiminde ortaya çıkar; kabul, ret, çekimser. Ancak, bu oyların toplam sayısı eğer görüşüme nisabına etki yapacak, çoğunluk var mı, yok mu bir değerlendirmeye ulaşılacak ise, o zaman oy türü 3 den 4'e çıkar. Bir görüşme sırasında oylama yapılmış. O oylamanın ortaya koyduğu sayılar toplanarak da görüşme nisabı (salt çoğunluksa salt çoğunluk, 2/3 çoğunluksa 2/3 çoğunluk) var mıdır, yok mudur bir sonuca ulaşılacak ise, (tekrar söylüyorum) üç tür oyun; kabul oylarının, ret oylarının, çekimser oyların toplamıyla elde edilecek sayı bizi salim, açık, kesin sonuca ulaştırmaz. Çünkü, dördüncü bir tür oy vardır. Bu beyanımı, az önce bu kürsiden aksini savunan değerli Samsun Senatörü Anayasa ve Adalet Komisyonumuzun eski Başkanı kıymetli arkadaşım Sayın Rendeci'ye de ithaf ederim, dinlesin isterdim.

«Oyların toplamı, yoklamayı; yani nisap var mı, yok mu, o sonucu ortaya koyar. Millet Meclisi İçtüzüğü'nde de böyle hüküm vardır.» buyurdular. Değerli arkadaşım yanıldılar.

Şimdi size cümlemı bıraktığım yerden devam ediyim. Kabul oyları, ret oyları, çekimser oyları toplanarak salonda toplantı nisabının, görüşme nisabının var olduğu yolunda sonuca ulaşılmaz. Bazı parlamento toplantılarında bu tür uygulama yapılıyor. Ben tekrar söylüyorum, (Çok bağırdım bunu) yanlıştır. Çünkü, dördüncü bir tür oylama vardır; toplantıya katıldığı halde, hazır bulunduğu halde oya katılmama... Bu da, üye sayısı itibarıyla nisabın araştırılması açısından önem taşır. Hem de öylesine önem taşır ki, Anayasamızın açık hükmü uyarınca her iki Meclisin birer üyesi otomatikman nisapta var sayı-

lırlar. (Genel Kurullar açısından konuşuyorum); ama oy sahibi değildirler. Değerli başkanlar, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunun başkanı şu koltuklarda oturdukları zaman nisaba dahildirler; ama oy sahibi değildirler. Buna bir tane daha ekliyorum, Sayın Başkanın dışında, Başkanvekilllerinden biri birleşimi yönetiyorsa, o zaman nisaba dahil olup da oy sayısının içinde olmayan üye sayısı ikiye çıkıyor. Bu, Anayasanın emrinden doğan bölüm.

Bunun dışında üye iradesinden doğan ve demin bahsettiğim dördüncü kategoriye giren nisaba dahil üye miktarı da söz konusu olabilir. Üyedir, toplantıya gelmiştir, hazırdır; kabul, ret, çekimser biçimindeki oylardan birini kullanmamıştır, oyunu kullanmayan üye durumunda salonda hazırdır. Bunu önleyici, üyenin kendi iradesine göre yapacağı bu biçimdeki davranışı engelleyici hiç bir hükme hiç bir yerde rastlayamazsınız.

Bu nedenle, kullanılmış olan oyların sayısının, o toplantıdaki toplantıya katılan üye sayısını ortaya koyduğunu iddia ederseniz çelişkiye düşersiniz. Demin bu iddia ile ortaya çıkan değerli arkadaşım aynı bu biçimde yanılığa düştü.

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 122 nci maddesinin son fıkrası kendi görüşlerini değil, benim şimdi size açıklamaya çalıştığım görüşü gerçekleştirmektedir, okuyorum :

«Genel Kurulda bulunup da oya katılmayanlar yeter sayıya dahil edilirler.» İçtüzükten okuyorum. Değerli Rendeci arkadaşım az önce, «Oyların toplamı aranan nisaba eşit değilse çoğunluk olmadığı kanısına varılır biçiminde Millet Meclisi İçtüzüğü'nde hüküm yer alıyor.» buyurdular. Kulaklarımla dinledim, yanlış anlamadıysam demeyeceğim, o da Karadenizlidir, ben de Karadenizliyim dillerimizden de anlarız, kulağımla çok iyi işittim. Böyle buyurdular. Millet Meclisi İçtüzüğü Beyefendinin buyurduğu gibi değil, benim sunduğum gibi hüküm ifade ediyor. Tekrar okuyorum : «Genel Kurulda bulunup da oya katılmayanlar yeter sayıya dahil edilirler.» diyor İçtüzük.

Binaenaleyh, şimdi bu İçtüzüksel, bu kuru sıkıcı biçimsel açıklamalardan sonra olayımıza kısaca dönüyorum.

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tanımladığı biçimde bir tam tutanak yoktur. Elimizdeki teyp deşifresi niteliğindeki ibareyi tutanak değerinde sayamayız. Bu durumda, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün demin okuduğum 34 nci maddesinin ilk fıkrası uyarınca özet tu-

tanak söz konusudur. Onan sorumlusu olan Sayın Bütçe Karma Komisyonu Başkanından rica ediyorum, Millet Meclisi Plan Komisyonu toplantısı kapatılıp, Büyük Millet Meclisi Bütçe Karma Komisyonu toplantısına geçildiği zaman Birleşimde 34 üye var mıydı, yok muydu, bunu lütfen açıklasınlar? Verecek olduğum oya etkili olması yönünden bunu rica ediyorum, bu bir.

İkincisi, başkanlık ve üye seçimleriyle ilgili iki tur seçimi yapılmış. Her iki seçimin yapıldığı sırasında da toplantı nisabı olan 34 üye var mı idi, yok mu idi?.. Mevcut olan, atılan, kullanılan oy sayısının 34 olup olmayışı önemli değildir. Müzakerenin devamı için, az önce çok sayıda arkadaşımın işaret edip, okuduğu, tutanaklara geçirmiş olduğu Sayıştay Kanununun 5 nci maddesi uyarınca; «Komisyon, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla, yani 34 üyeye toplanır» denildiğine göre, toplantı nisabı 34'tür. 34 oyun kutuya atılması şart değildir. Toplantıda hazır bulunup da oya katılmayanlar ile oya katılan üyelerin toplamı 34 idi ise, özet tutanağa göre bize açıklasınlar; bu seçimler geçerlidir, meşrudur, kimse gölge düşüremez.

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — 28 zait 3.

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — Efendim, Partiniz iktidar, zataliniz komisyon başkanı olduğunuz (Ki, bu önümüzdeki en azından yarım yüzyıllık dönemde hiç nasip olmayacak) zaman cevaplarsınız.

BAŞKAN — Karşılıklı...

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — Orada konuşuldu.

BAŞKAN — Sayın Kara...

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — O zaman cevaplarsınız. Size sormuyorum Komisyon Başkanından açıklamasını rica ediyorum.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — O zaman sen burada yoktun.

BAŞKAN — Sayın Ucuza... Sayın Kara...

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — Siz oturduğunuz yerden susmasını, şurada konuşmasını ne zaman öğreneceksiniz bakalım hamşerim?...

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, burada parti meselesi yok, burada Meclislerin işi var.

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — Öyle oldu ama...

BAŞKAN — Sayın Kara... Sayın Ucuza... bir dakika. Müdahaleyi gerektiren hiç bir husus yoktur, lütfen müdahale etmeyin.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Şu halde 50 seneyi niye konuşuyor?..

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — Bütçe Karma Komisyonunun nasıl kurulacağını Anayasa yazmış; İktidar grubuna 50'de 30 çoğunluk vermiş. İktidar grupundan olur. Zatalinize sormadım diyorum, Bütçe Karma Komisyonuna sordum, o zaman cevapla-sınız; komisyon başkanlığı seviyesine...

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — İtiraz sizin Meclis Başkanınızdan geliyor, parti meselesi değil ki bu...

BAŞKAN — Sayın Kara niçin müdahale ediyorsunuz?..

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — O şans size nasip olursa, o zaman cevaplarsınız. Ne zaman dinlemeyi ve yalnız şuradan konuşmayı öğrenecek bu değerli üye arkadaşım?..

AHMET CEMİL KARA (Trabzon) — Efendim, 28 zait 3; hatırlattım size.

BAŞKAN — Sayın Kara niçin müdahale ediyorsunuz?.. Müdahale etmeye hakkınız yok, yapmayın.

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — Sayın Komisyon Başkanından bu konuyu açıklamasını rica ediyorum; verecek olduğum oyuma etkili olması yönünden.

Oylamalar sırasında özet tutanağa göre 34 üye var idi ise, katılanın salt çoğunluk rakamı seçim tutanaklarından belli olduğuna göre, yapılan seçim geçerlidir, meşrudur; içme sindire sindire oy vereceğim. 34 üye yok idi ise, o zaman oyum daha değişik olacaktır.

MEHMET FEYYAT (İstanbul) — Şifahi beyanla aksi ispat edilemez.

RECAİ KOCAMAN (Devamla) — Gündemin iki ayrı varakta veya aynı varığın içinde olup olmayışı esasa ilgili olmayan basit bir biçim noksanlığıdır; esasla ilgisi yoktur. Davet vardır; aynı kâğıt içinde her iki toplantının da (Başkan aynı kişi olduğuna göre) gündemi birbirini izleyebilir, birbirinin peşi sıra aynı kâğıt içinde de yazılabilir, ayrı ayrı kâğıtlarda da yazılabilir. Sayın Komisyon Başkanına, Meclisimizin kâğıtlarının az sarfiyatına sebebiyet verdiği için de teşekkür ederim. Kâğıt sarfiyatını önlemiş. Bu önemli değildir, sonuca etkili olmayan bir biçim tartışmasıdır; ama oy sayısı, tekrar ediyorum, oylama yapıldığı anda Komisyonun toplantı nisabına sa-

hip olması lazım. Oylama yapıldığı anda velev ki, yapılan işlemlere karşı çıkmak, itiraz etmek, velev oylara katılmak için, hangi amaçla olursa olsun, toplantı salonunda 34 üye var idi ise bu seçim geçerlidir, meşrudur, yasaya uygundur. Yok idi ise, geçerli değildir.

Beni ve benim gibi tereddüt dolu olan diğer üye arkadaşlarımı aydınlatıcı izahat vermelerini Komisyon Başkanından rica ediyorum.

Görüşlerim bundan ibarettir, teşekkür eder, saygılar sunarım.

(CHP sıralarından alkışlar).

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Kocaman.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Tekirdağ Milletvekili) — Sayın Başkanım, Komisyon adına söz istiyorum.

BAŞKAN — Bir dakika, söz sırası Sayın Ünal'dın. Komisyon istediği zaman söz alır. Yalnız, Sayın Ünal'dı'ya son sözü söyleme hakkını vermek üzere isterseniz hemen, isterseniz Sayın Ünal'dı konuştuktan sonra söz alırsınız. Hakkınızı ne zaman kullanırsınız, hemen mi?..

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Tekirdağ Milletvekili) — Sayın Başkanım, Komisyonumuz gerekli gördüğü zaman tekrar söz alma olanağı yok mu efendim?..

BAŞKAN — Yeterlik önergesi verilmediği için daima söz isteme hakkına sahiptir.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Tekirdağ Milletvekili) — Bir kere mi efendim?..

BAŞKAN — Buyurun Sayın Yılmaz Alpaslan, Komisyon adına.

Sayın Başkan sonunda hemen kürsüyü terk etmeyin, Sayın Ömer Ucuza bir önergeyle sizden soru sorma hakkını kullanmasını istiyorlar, soru soracaklar.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Önergesiz soru sorulmuyor mu?

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Tekirdağ Milletvekili) — Sayın Başkan, saygıdeğer senatörler;

Sayıştay Başkan ve 7 üyesi için Bütçe Karma Komisyonunun yaptığı seçim nedeniyle huzurunuzda, yaptığımız seçimle ilgili bir tartışma cereyan etmektedir. Gerek Sayın Adalet Partisi Grubu, gerekse Sayın Kontenjan Grubu sözcülerinin Sayıştay Başkan ve üyeliğine seçilen sayın üyelerin kişiliğiyle ilgili beyanlarından dolayı kendilerine Komisyon adına minnetlerini sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım;

Önce konuya üç sayın Komisyon üyesinin yaptığı itirazla başlamak istiyorum. Sonra değerli arkadaşlarımızın eleştirilerine cevaplar vererek konuşmamı sürdüreceğim.

Değerli arkadaşlarım;

Bütçe Plan Karma Komisyonumuz yaptığı toplantıda 34 sayın üye toplantıya katılmıştır. Genelikle Sayın Yiğit Köker'in üzerinde önemle durduğu bazı subjektif yargılardan, 31 üyenin olduğu, 3 üyenin olmadığı görüşünden hareket ederek Komisyonumuzda 34 üye bulunmadan toplantının açıldığı var sayımına dayanarak seçimleri muallcel göstermeye çalıştı. Evvela o nokta üzerinde durmak istiyorum.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Baykara yoktu efendim.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Değerli arkadaşlarım;

Komisyon toplantısında; Karma Komisyon toplantısında 29 tane Cumhuriyet Halk Partili üye vardı, gerçekten Hasan Güven yoktu. Sayın Kontenjan Grupundan Zeyyat Baykara vardı ve Milli Birlik Grupundan da Sayın Suphi Karaman vardı. Toplam 34 kişiden 31 kişi bunlar. Üç tanede Sayın Adalet Partili milletvekili Komisyon üyesi itirazda bulundular. Demin bir değerli senatör arkadaşımızın içtüzükten belirttiği gibi, orada itirazda bulunan kişinin sayıya dahil edileceği, Tüzüğün sarıh hükmü karşısında, onları da sayarak 34 kişiyi bulduk.

Değerli arkadaşlarım;

Sayın Zeyyat Baykara Karma Komisyon toplantısına katılmıştır. O kadar katılmıştır ki, seçimlere geçtikten sonra, «Oylama işlemi bitti» dediğim anda yetişmiş, kendisine oy kullandırmadığım içinde bana darılmıştır. Sayın Zeyyat Baykara Senatodadır, kendisinin tamkhgına müracaat ediyorum. Sayın Zeyyat Baykara, «Ben geldim, bu seçimde oyumu kullanmak istiyorum.» dediği anda, ben Sayın Baykara'ya, «Maalesef oylama işlemi bitmiştir, onun için size oy kullandırtmam Sayın Baykara» demiş bulunuyorum. Sayın Baykara'ya bu husus değerli arkadaşlarımız tarafından sorulabilir.

Değerli arkadaşlarım;

«Sayın Orhan Çaneri, Sayın Süleyman Genç, Sayın Nebil Oktay yok» iddiasına gelince :

Her üç üyenin de yoklama cetvelinde imzaları vardır. Her üç üye de Plan Komisyonu toplantısına da katılmıştır, Karma Komisyon toplantısına da ka-

tlmiştir. Böylesine önemli bir konuda birtakım dedikoduya dayanan iddialarla değil, belgelerle ortaya çıkıp bu önemli seçime gölge düşürmek o zaman söz konusu olabilir. Benim elimde Sayın Millet Meclisi Başkanının, Sayın Cumhuriyet Senatosu Başkanının bastırıldığı tutanak var. Tutanakta 34 tane üyenin bulunduğu, üçünün imzasının hazırun cetvelinde olmadığı, 31'nin imzasının hazırun cetvelinde olduğuna dair tutanaklarda açık ve seçik beyanlar var.

Değerli arkadaşlarım;

Zaten üç üye de «Biz orada yoktuk.» demiyorlar. Ancak, Sayıştay Kanununun 5 nci maddesi, Karma Komisyon Başkanlık Divanına, Sayıştay Başkan ve üye seçiminde üçte iki çoğunlukla toplantıyı açma görevini yüklemiştir. Toplantı nisabı 34'tür. Ben de 34 üyeyle toplantıyı açtım, nisap vardı; ama Sayıştay Kanununun 5 nci maddesinin andığım fıkrasının İkinci cümlesinde, Sayıştay Başkan ve üyesi seçimi için aranan nisap üçte iki değildir; mevcudun salt çoğunluğudur. Mevcudun salt çoğunluğundan çok fazla, 28 oyla da Sayıştay Başkan ve üyeleri seçilmiştir.

O itibarla, değerli arkadaşlarımın sayıya ilişkin itirazlarının gerek Sayıştay Kanuna, gerekse İçtüzük açısından tutarlı yanı yoktur.

Değerli arkadaşlarım;

Gündem meselesi üzerinde Sayın Kentenjan Grubu Sözcüsü, Sayın Adalet Partili Sözcü ve üyeler özellikle durdular. Gündemin tek bir kâğıt halinde düzenlenmesinin çok büyük bir usul hatası olduğunu beyan ettiler.

Değerli arkadaşlarım;

Gündem sadece yapılacak işi belirleyen ve üelere, «Bu toplantıya bu saatte katılın» demeye yönelik bir çağrı kâğıdından ibarettir. Kaldı ki, her iki toplantının da saat 10,00'da olacağı gündemimizin başında belirtilmiştir.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — 10,30'da...

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Saat 10,00'da toplantının olmadığı, 10,30'da olduğu doğrudur. Adalet Partisinde Komisyon İkinci Başkanlığı yapmış iki tane sayın üye var. Ben Komisyonun uzun süre üyeliğini yaptım. «Saat 10,00'da» diye Komisyon toplantıya çağılır, sayın üyeleri toplamak için saat 13,00'e kadar beklenir, 13,00'de açılır; hiç bir gün de «10,00'da yapılacak toplantı niye 13,00'de yapıldı?» diye bir itiraz olmamıştır.

Değerli arkadaşlarım;

Şimdi gelelim «Plan Komisyonu için çoğunluk vardı, Karma Komisyonu açmak için tekrar yeniden yoklama yapacaktın. Bu yoklamayı yapmadın. O itibarla yapılan seçim mualleldir.» iddiasına.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı gündemi, her ne kadar arkadaşlarımın iddia ettiği gibi, Birleşik Toplantı bir ayrı kâğıtta, Millet Meclisi toplantısı bir ayrı kâğıtta gündemleri basılıp dağıtılır ise de, her ikisinin üzerinde de toplantı saati 15,00'tir. 15,00'te Birleşik Toplantıyı sayın Birleşik Toplantı Başkanı açar.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Gündem bitmeden kapatır mı?..

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Açar ve toplantıyı kapatıldıktan sonra sayın Birleşik Toplantı Başkanı o anda Meclis Başkanı olur ve şunu ilan eder : «Başlangıçta yaptığımız yoklamada Millet Meclisi için de çoğunluk vardı, Millet Meclisi toplantısını açıyorum.» der, ayrıca yoklama yapmaz. 1960, 1961'den beri Türkiye Büyük Millet Meclisi ve onun ardından yapılan Millet Meclisi toplantılarında uygulama budur.

İSKENDER CENAP EGE (Aydın) — Gündemi kılal etmeden açabilir mi?..

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Değerli arkadaşlarım;

Biz tamamıyla İçtüzüğe, tamamıyla Sayıştay Kanununa ve Anayasaya saygılı olarak bir seçim yaptık.

Değerli arkadaşlarım;

Bir saygıdeğer üye ısrar ile gelecek, Plan Komisyonu toplantısında bulunacak, «Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açıyorum.» dediğim anda «Ben bu toplantıya katılmıyacağım.» diyecek... Bunu diyebilir; ancak nisap için aranan 34 sayısına dahil edilir. Bizim yaptığımız da ondan ibarettir.

Değerli arkadaşlarım;

Bunun dışında, (dinledim bütün saygıdeğer senatörleri) yaptığımız seçimle ilgili herhangi bir esasa yönelik, seçimi gölgeleyen, seçimin Anayasal ve İçtüzüksel olmasını ortadan kaldıran haklı, tutarlı bir iddia öne sürülememiştir.

Adalet Partili saygıdeğer arkadaşlarım Sayıştay seçimlerinin yapılmamasını istiyorlar idiyse, toplantıya katılmazlardı. Obstrüksiyon demokratik parlamentolarda saygıdeğer bir haktır. Bütçe Karma Komis-

yonu salonuna geleceksiniz, oturacaksınız, Plan Komisyonunun iki maddesini görüşeceğiz, 34 sayın üyenin hazır olduğunu tespit edeceğim; «Sen 34 üyeyi tespit ediyorsun; ama biz burada yokuz. Bu seçimi yapamazsın.» deme hakkı değerli arkadaşlarımızın olmasa gerek. O nedenle yaptığımız işlemde hiçbir eksiklik yoktur.

Değerli arkadaşlarım;

Tekrar ediyorum: Sayın Senato Başkanının bastırıp dağıttığı 780 sayılı basılı kâğıdın 4 ncü sayfasında 3 Adalet Partili üye, Sayın Zeyyat Baykara da dahil, 34 üyenin bulunduğu bu resmi belgeyle açık ve seçik olarak ortadadır. Biz, bunun dışında başka bir şey yapamazdık.

Değerli arkadaşım, Kocaman'ın dediği gibi, esasında Sayın Yiğit Köker'in üzerine basa basa söylediği, «İşte tutanakta Nebil Oktay, Süleyman Genç, Orhan Çaneri yoktur, aşağıda oturuyordu, yukarıya gelmemişti» iddiaları sübjektiftir. Bu, seçime haksız yere gölge düşürmeye yönelik bir beyandan öteye geçmez.

Ben Sayın Yiğit Köker'i ispata davet ediyorum. Sayın Süleyman Genç'in, Sayın Orhan Çaneri'nin, Sayın Nebil Oktay'ın o toplantıya katıldıklarına dair imzaları halen Meclis Başkanının elindedir. Hazırın cetveli şu anda Meclis Başkanının elindedir. Kendisine saygım var, lütfetsinler, eğer her üç üyenin orada olmadıkları ve onların yerine âdeta imza atıldığı iddiasına varan beyanlarını kanıtlarsa, değil bu seçimin şaibeli olması, Komisyon Başkanı olarak ben burada saygıdeğer senatörlerin huzurunda beyan ediyorum, milletvekilliğinden istifa edeceğim.

Sayın üyeler geliyorlar, hazırın cetveline imza atıyorlar. O anda içeride bulunabilir, dışarıda bulunabilir. Onu benim tahkik etmeme, bütün üyeleri içeriye toplayın dememe, ne içtüzük açısından hakkım var, ne de böyle bir olanağım var.

Bu bakımdan değerli arkadaşlarım, seçim usulüne uygun yapılmıştır, seçim yasaya uygun yapılmıştır. Hiçbir eksikliği yoktur. 34 üyenin katılmasıyla yapılmıştır. Bütün belgeler Sayın Meclis Başkanının elindedir; oy pusulaları, tutanak cetvelleri ve hazırın cetveli Sayın Meclis Başkanının elindedir.

Sayın Meclis Başkanıyla olan meseleye değinmeyi Sayın Senatoya saygısızlık addediyorum.

Sayın senatörler;

Ancak, bir hususu özellikle belirtmek istiyorum. Sayın Meclis Başkanı da, Sayın Senato Başkanı da Bütçe Karma Komisyonunun vesayet makamı ola-

mazlar. Sayın Meclis Başkanı da, Sayın Senato Başkanı da içtüzüklerinde hakları varsa, idari yönden denetim yapabilirler. Yoksa, yasa koyma hakkını biz Anayasadan, görevini de Yüce Türkiye Büyük Millet Meclisinden alıyoruz; hesabı da size veriyoruz.

O bakımdan, «Meclis Başkanı yanlış buldu, doğru buldu» yu, burada tartışmayı gereksiz buluyorum. Çünkü, Meclis Başkanının böyle bir işlem yapma hakkı yoktur. Eğer böyle bir işleme icazet verecek olursanız, yasa koyma fonksiyonuna...

BAŞKAN — Sayın Alpaslan, o konuya değinmeyecektiniz, lütfen.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Yasa koyma hakkına, Anayasada olmayan komisyon ve Meclislerin arasına bir üçüncü organı Anayasa dışı olarak sokmuş olursunuz.

BAŞKAN — Konumuzla ilgisi yok.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Bunu da bu vesileyle değindikleri için belirtmekte yarar buldum Sayın Başkanım, özür dilerim. Bunu da bu vesileyle belirtiyorum.

Sayın senatörler;

Milyarlarca liralık Devlet alımlarıyla ilgili dosyalar Sayıştayda beklemektedir. Sayıştay şu anda fiilen çalışamaz haldedir. Bu seçim onaylandığı takdirde, Sayıştay çalışır hale gelecektir.

Kısaca görüşlerimi bilgilerinize sunmaya çalıştım, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Alpaslan; daha başında söylemiştim, Sayın Ucuzal soru soracaklar. Sayın Ucuzal'dan sonra Sayın Rendeci, Sayın Karaman, Sayın Özbek soru soracaklar. Yalnız Sayın Karaman, belki size şey yapamam.

Buyurunuz Sayın Ucuzal.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan, izninizle Komisyondan üç soru soracağım:

1. Elimizdeki yazılı vesikanın 2 ncü sayfasında Plan Komisyonu gündemi var. Bu gündem 5 maddeden ibarettir.

Şimdi, bu yazılardan edindiğimiz ve dinlediğimiz arkadaşlardan edindiğimiz duruma göre, Plan Komisyonu çalışmaya başlamış, gündemindeki 1 nci maddeyi karara bağlamış, 2 nci maddeyi karara bağlamış, zabıtlardan anlaşıldığına göre, Plan Komisyonu çalışmasını burada kapatmış Komisyon Başkanı ve derhal «Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açıyorum» demiş.

Şimdi, neden gündemdeki 5 tane meseleyi bitirmeden ve Plan Komisyonu toplantısını kapatmadan, «Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açıyorum» diye işi yarıda bırakıp öbür Komisyon toplantısını açtılar? Bunun açıklanmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Tamam, soru oldu.

Sayın Alpaslan, sorulara teker teker mi, hepsine birden mi cevap vereceksiniz efendim?

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Hepsine birden cevap vereceğim emrederseniz efendim.

BAŞKAN — Peki; Sayın Ucuza devam buyurunuz.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — İkinci sorum: Şimdi, Bütçe Karma Komisyonunun gündeminde bulunan seçim meselesini halletmek için, Sayıştayın kendi kanununa göre, 34 komisyon üyesinin hazır bulunması şartı vardır; bunu da biliyorlar.

Şimdi, 34 üyenin bulunmadığı, yine bu evrakla sabit; ne söylerlerse söylesinler. Şöyle ki, bu şartı hem kanun koymuş, hem Sayın Başkan bir defa da orada ifade etmiş.

Zabıtların sonunda :

«Başkan — Sayın üye'ler;

Bir hususu bilgilerinize sunuyorum. Sadece toplantının açılması için 34 üyenin yoklama cetvelinde ve salonda hazır bulunması şarttır.» buyuruyorlar; ama sonra görüyoruz ki, Sayın Zeyyat Baykara, iş bitmiş, gelmiş salona, «Oy kullanacağım» diyor, Sayın Komisyon Başkanı, «Oylama bitti» diyor. O halde oylama bitinceye kadar Sayın Baykara mevcut değil o salonda. (CHP sıralarından «Nasıl soru bu Başkan?» sesleri)

Nitekim 4 ncü sayfada, Komisyon raporunun altında da, üç imzanın «Çekinse kaldığı» 4 ncünün de «Bulunmadığı» kendilerince tevsik ediliyor.

Bu iki hususun açıklanmasını istirham ediyorum. (CHP sıralarından «Üç soru değil miydi?» sesleri)

Sizin hatırlarınız için ikisini birleştirdim ve sorum iki tane oldu.

BAŞKAN — Sayın Yılmaz Alpaslan, Komisyon Başkanı olarak lütfen gayet kısa olmak üzere; çünkü bu konular görüşüldü.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Hay hay efendim, birer cümle ile cevap arz edeyim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Gerçekten, Plan Komisyonunun gündeminde 5 konu vardı, 2 konuyu görüştük, diğer 3 konuyla il-

gili altkomisyon raporları; hatırladığım kadarıyla ikisinin altkomisyon raporları, birinin de ilgili bakanı gelmediği için Plan Komisyonu toplantısını kapattım, Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açtım efendim.

İkinci soruya gelince : Sayın Baykara'yı, bizim orada sonuna kadar salonda tutmamız gerekir diye ne Sayıştay Kanununda, ne de İçtüzükte bir hüküm yok. Sayın Baykara orada olduğunu, hazırın cetvelindeki imzasıyla ortaya koymuş; bir.

Sayın Baykara dışarıya çıkmış, o sırada oylamaya geçmişiz. Oylamaya geçtiğimiz zaman Sayın Baykara yetişememiş, gelmiş, oy kullanmak istemiş ve ben kendisine «Katılamazsınız, oylama işlemi bitti» demişim. Olay bundan ibarettir ve bu, Sayın Baykara'nın toplantıda bulunmadığını değil, Sayın Baykara'nın oy verme anında, oylama işlemi bittiği anda geldiği için, oy verme anında bulunmadığını göstermektedir. Yoksa Sayın Baykara 34 üyenin varlığını tespit ettiğimiz anda salonda idi efendim arz ederim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan özür dilerim sualimi biraz daha açacağım.

BAŞKAN — Sayın Ucuza karşılıklı görüşme olmaz, soru soracaksınız.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Bir şeyi arz ediyorum, o bakımdan.

BAŞKAN — O zaman görüşme olur, soru sorun efendim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan zaptı geçen kendi beyanı ile salonda 34 kişinin hazır olduğunu ve hazır olmasının da şart olduğunu söylüyor. Şimdi de diyor ki, «Oylamaya geçildiği zaman yok» diyor. Bunu anlamak mümkün değil. (CHP sıralarından gürültüler) Sayelerinde Tüzük bu hale gelmiştir.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Arz edeyim efendim.

BAŞKAN — Hayır Sayın Alpaslan bu soru değildir.

Buyurun Sayın Rendeci.

REFET RENDECI (Samsun) — Sayın Başkan;

Başkanın görüşleri ile görüşmede bildirdiğim hususlar arasında bir tezatlık görüyorum; onu nasıl izah edeceklerdir? Toplantının 34 kişi ile açılması lazım idi. Diyorlar ki, «Elimizde bir zabıt var, Bütçe Karma Komisyonunun zaptı, bir de Senato Başkanlığının bastırıp dağıttığı zabıt var. Zeyyat Baykara toplantıda bulunmadı». Sayıyoruz toplantıda bulu-

nanları, Sayın Zeyyat Baykara ile 34 kişi ediyor. Sayın Zeyyat Baykara'nın toplantıda bulunmadığı Sayın Başkanın imzası ile dağıtılan zabıttaki yazılı.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Efendim o oylama...

REFET RENDECİ (Samsun) — Şimdi, zabıt mı doğrudur, yoksa Başkanın ifadesi mi doğrudur? Başkan evvela o ciheti ele alsın.

Sayın Başkan, Zeyyat Baykara toplantıda iken 34 doğrudur, Sayın Zeyyat Baykara toplantıda değilse 33'tür; o zaman Komisyon toplanamaz. Bu ciheti nasıl izah edeceklerdir?

BAŞKAN — Bunu Sayın Yılmaz Alpaslan konuşmasında bir kaç defa ifade etti.

Soru; Sayın Baykara'nın oturum açıldığında orada olup olmadığı şeklindedir. Lütfen kısaca ona cevap verin.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Oturum açıldığı zaman Sayın Zeyyat Baykara toplantıda idi; Sayın Suphi Karaman'ın yanında oturuyor idi. Ancak...

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Hangi toplantıda?

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Bütçe Karma Komisyonu toplantısı açıldığı zaman Sayın Zeyyat Baykara toplantıda idi. Ancak toplantının açılışı ile oylamaya geçme işlemi arasındaki süre içinde salondan ayrılmış ve oylama işlemi bittiğinde de gelmiştir.

Arz ederim efendim.

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Sayın Suphi Karaman yanınızda mıydı? Çıksın izahatta bulunsunlar efendim. Şu anda kendilerine şahitlik diyor.

BAŞKAN — Bir dakika efendim, üye üyeye soru soramaz Sayın Yiğit Köker. Sayın Karaman soru sormak istemişler. Ancak, daha önce kendisine nasıl konuşma olanağı yoksa, soru sorma olanağı da olmadığı ifade ettim. Bu bakımdan soru sorma şeklinde kendisine söz veremeyeceğim.

SABAHATTİN ÖZBEK (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan soru sormak istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Özbek buyurun, sorun.

SABAHATTİN ÖZBEK (Cumhurbaşkanınca S. Ü.) — Sayın Başkan, ben de Sayın Zeyyat Baykara ile ilgili olarak şu suali soracağım. Arkadaşlarım izah verdiler, ben şunu anladım :

Komisyon Başkanı elindeki imza listesine göre toplantıyı açmış, ama şahıslar orada yokmuş.

Şimdi, amaç ile oylama arasında ne kadar süre geçmiş ki, Zeyyat Baykara kalkmış gitmiş de, sonra koşmuş gelmiş? Buna ne dersiniz? İkisi arasında müzakereler mi oldu uzadı da, arkadaş kalktı gitti, ondan sonra geldi? Yoksa, ayrı ayrı iki muamele oldu da, birincisine imzasını, attı, toplantı olmuyor diye gitti, ondan sonra geldi seçime iştirak etmedi?

Ben burada aydınlığa kavuşmadım, açıklanmasını rica ederim.

BAŞKAN — Evet Sayın Başkan cevabınız nedir?

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Efendim, Birleşik Toplantıyı açtığımız zaman belirli bir süre tartışma oldu. Üç tane arkadaşımız seçimlerin yapılmayacağına dair, usule de uymayan, âdeti ağız kavgası tarzında uzunca bir süre tartışma yaptılar. O arada Sayın Baykara'nın salondan ayrıldığı anlaşılıyor. Demin arz ettiğim gibi, Sayın Baykara sonra toplantıya geldi; fakat oylama işlemi bittiği için oyunu alamadık efendim.

Olay bundan ibarettir efendim.

BAŞKAN — Sayın Tunçkanat.

HAYDAR TUNÇKANAT (Tabii Üye) — Sayın Komisyon Başkanından şu hususları sormanızı istiham ediyorum:

Bu Sayıştay Başkanı ve yedi üyenin seçimi ne zamandan beri sürmektedir ve Karma Komisyon kaç oturum yapmıştır, bu seçimi gerçekleştirebilmek için? (CHP sıralarından «Bravo» sesleri.)

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Sayın Başkan, sayın senatörler;

Hafızam beni yanıltmıyorsa bir yıla yakın süreden beri Sayıştay Başkan ve yedi üyesinin seçimi yapılmamaktadır. (CHP sıralarından «Bravo» sesleri.)

Komisyonumuz yeniden kurulduktan sonra Sayın Meclis Başkanına bir yazı yazarak, Sayıştay Başkanlığına yetenekli bir kişinin seçilmesi için basın ve yayın organları aracılığı ile ilan yapmasını istedik. Sayın Meclis Başkanı ilan yaptıktan sonra üç oturum sayın Adalet Partili üyeler, muhalefete mensup üyeler katılmadıkları için, 34 üye olmadığı için seçim yapılamadı. Son olarak sayın üç üye geldiği için seçim yapıldı. Olay bu efendim.

BAŞKAN — Sayın Esatoğlu.

FEVZİ HAKKI ESATOĞLU (İstanbul) — Sayın Başkan:

Devam cetveline üyenin imzası alındığı zaman o üye orada var sayılıyor; anladığıma göre, Sayın Başkan öyle diyorlar. Oylama yapıldı, oy verildikten sonra toplantı bitiyor mu? Yoksa tasnif heyeti tasnif sonucunu bildiren tutanağını Başkana verip, Başkanın bunu ilan etmesine kadar toplantı devam ediyor mu ve bu arada orada bulunanlar Komisyonda hazır sayılıyor mu?

Bunun cevaplandırılmasını istiyorum?

BAŞKAN — Evet cevap verin.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Tekirdağ Milletvekili) — Sayın Başkan, sayın senatörler;

Bütçe Plan Karma Komisyonunun yıllardan beri geleneği, hazıran cetveline imzayı atan sayın üye sürekli olarak orada var sayılır. Sayın Yiğit Köker'i tank olarak gösteriyorum eski başkanvekilidir, sürekli var sayılır efendim, o birleşim kapatılınca kadar var sayılır. Elbetteki oylama yapıldı, oylamadan sonra tasnif yapıldı, tasnif tutanakları Başkanlığımıza geldi, ilan ettik, toplantı devam ediyordu ve arkadaşlarımız da var sayılıyordu efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yılmaz Alpaslan.

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Söz rica ediyorum satışma dolayısıyla.

İ. SITKI YIRCALI (Balıkesir) — Sorum var efendim.

BAŞKAN — Bir dakika, sordum Sayın Yırcalı söylemediniz. Buyurun.

İ. SITKI YIRCALI (Balıkesir) — Sayın Başkan tarafından orada tutulmuş olan zabıta, dört imza üzerinde şu var;

1. İmza bulunmadı. M. Kemal Erkovan, kaçırdı.

2. İmza «Bulunamadı»; fakat diğeri için ise, «Bulunmadı» yazıyor. Bunların arasında bir fark var. Bulunmadının manası, hiç bulunmadı manasına gelir. Eğer, imza zamanında bulunmadıysa, esasen bunların «İmza zamanında bulunmadı» diye kayda geçmiş bulunmaktadır. Ancak, Sayın Zeyyat Baykara hiç bulunmamış olduğuna göre, bunu mutlak olarak «Bulunmadı» kelimesiyle tashih etmek gerek. Bunu nasıl izah ediyorlar?..

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Sayın Başkan, Sayın Senatör Yırcalı'nın sözünü ettiği tutanak yani, üyelerin imzası alınmadı, bulunamadı,

tarzında ibarelerin yazılı olduğu tutanak, bu seçimlerden sonra, Bütçe Plan Karma Komisyonu, bütün üyelerin imzalarını havi bir listeyi, o seçim sonuçlarını ekler Başkanlığa takdim eder.

O, imza anında bulunmamıştır. Yoksa, üzerinde tartışma yaptığımız hazıran cetveli şu anda Millet Meclisi Başkanındadır. Sayın Başkanın orada 31 tane imza vardır, üç tane de sayın Adalet Partili üyenin imza atmadıklarını; fakat salonda bulunduklarına dair de Başkanlığımızın imzası vardır. İki cetvel ayrı ayrı şeydir. Arz ederim efendim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Soru mütemadiyen sorulmaz Sayın Ucuza. Nihayet birer defa sorulur.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Önemli efendim, kısa bir soru.

BAŞKAN — Peki, kısa bir soru sorabilirsiniz, buyurunuz.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkanım, Komisyon Başkanı derlerki, «Biz bir imza cetveli tuttuk, o sayın Millet Meclisi Başkanındadır. Bir de Komisyon çalışmasını bitirdikten sonra bir imza cetveli tuttuk, o da buradadır».

Şimdi, başında Sayın Baykara'nın bulunduğunu kabul edeceksin işi yürüteceksin, işin bitimine gelip itiraza uğradınız mı «Sayın Baykara yok» diyeceksiniz. Bunu nasıl izah ederler Sayın Başkan?..

BAŞKAN — Sayın Başkan, gayet kısa olsun.

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Sayın Başkan, Sayın Karaman buradalar, kendileri izah ederler, bu hususu belirtsinler efendim.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Efendim..

BAŞKAN — Bu Sayın Baykara'nın bulunup bulunmaması konusunda Komisyon Başkanı yeteri kadar bilgi vermiş bulunmaktadır. Aynı konuda yeni sorular soru mahiyetinde değildir. Konuyu yeniden bir görüşme alanına getirmektedir. Buna rağmen, son defaya mahsus olmak üzere buyurun cevap verin ve konu böylece bitmiş oluyor.

BÜTÇE KARMA KOMİSYONU BAŞKANI YILMAZ ALPASLAN (Devamla) — Sayın Başkanım;

Sayın Baykara, Bütçe Karma Komisyonu toplantısında varlığını belirleyen cetvele imzasını atmıştır. Sayın Baykara'nın, seçimler bittikten sonra Yüce Senato Başkanlığına ve Yüce Meclis Başkanlığına sunduğumuz sonuçlarla ilgili yazımıza eklediğimiz liste-

ye imzası alınmamıştır ve diğer üç arkadaşımızın o listeye imzaları alınmamıştır. Yoksa, Sayın Baykara'nın hazırlanmış cetvelinde imzası vardır efendim, tahkik edilebilir. (CHP sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Efendim, bulunmadı diyorlar.

BAŞKAN — Artık karşılıklı...

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Sayın Başkan, satışmadan dolayı söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Bir dakika Sayın Köker, satışmadan...

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Sayın Komisyon Başkanı, konuşmalarında bana satışmada bulundular efendim.

BAŞKAN — Bir dakika, satışmadan dolayı söz istiyorsunuz.

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Sayın Başkan, benim söylediğim sözler bana izafe edildi efendim.

BAŞKAN — Öyle demedi. Sayın Alpaslan dedi ki, «Sayın Yiğit Köker Karma Komisyonun yıllarca Başkanvekilliğini yapmıştır.»

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Hayır efendim, o hususlarla ilgili değil.

BAŞKAN — Hangisi ile...

YİĞİT KÖKER (Ankara) — Sayın Süleyman Genç ve Sayın Caneri ile ilgili olarak konuştular. Bu beyanları ile ilgili olarak...

BAŞKAN — İsrar ediyorsanız şöyle yapalım; satışmadan değil sırada zaten Sayın Ünalı var, ondan sonra size tekrar söz vereyim.

Sayın Ünalı buyurunuz efendim.

MEHMET ÜNALDI (Adana) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Mesele, siyasi bir mesele değildir, siyasi mesele olamaz. Çünkü, Anayasamız Bütçe ve Plan Komisyonunun 50 kişiden olmasını ve 30 kişinin iktidar gruplarına ait olmasını şart koşturmuştur.

Binaenaleyh, bu komisyonda ekseriyet iktidar grubuna ait olduğuna göre, iktidar grubu istediği kimseyi elbette rahatlıkla seçecektir. Onun dışında olanlar, istediği kadar meseleye siyasi yön vermek istesinler bunda muvaffak olamazlar ve istedikleri kimseyi sureti katiyede seçtiremezler; bu bir hakikat.

Binaenaleyh, biz meseleyi katiyen siyasi yönü ile mütala etmiyor, sadece bir hukuk, İçtüzük ve bir tatbikat meselesi olarak ele almak istiyoruz.

Muhterem arkadaşlarım;

Benden evvel konuşan birçok sayın üye, meseleyi derinden derine anlattılar, hukuki dayanaklarını anlattılar. Ben, meselenin bütün taraflarına temas etmeden, parça parça, hem burada meselenin hukuka uymayan ve fakat bu kürsüden söylenmiş olan taraflarına temas edeceğim, hem de zati meseleye kısaca temas etmek suretiyle sözlerimi bitireceğim.

Muhterem arkadaşlarım;

Meclis Başkanının yetkisi, İçtüzükte Millet Meclisi komisyonlarına aittir ve bir de Anayasanın 92 nci maddesi gereğince kurulan Karma Komisyona aittir.

Millet Meclisi İçtüzüğünde, Millet Meclisi Başkanının Karma Bütçe Komisyonuna dair denetleme hakkından bahsetmemiş; ancak, 77 sayılı Kanun, Millet Meclisi Başkanının diğer komisyonlar üzerindeki denetleme hakkının, Bütçe Karma Komisyonuna da şamil olduğunu sarahatle söylemiştir. Binaenaleyh, Millet Meclisi Başkanının, Karma Komisyonu denetleme hakkı vardır; ama bu hakkın şümulü üzerinde bir itiraz, bir anlaşmazlık mevcuttur. İşte çözmek istediğimiz taraf da budur.

Kanaatimce, Millet Meclisi Başkanı...

ERDOĞAN BAKKALBAŞI (Konya) — Biz hakem değiliz, biz hakemlik yapamayız efendim.

MEHMET ÜNALDI (Devamla) — Meseleyi çözmeden oyumuzu nasıl kullanacağız beyefendi.

BAŞKAN — Sayın Ünalı, Meclis Başkanı ile Karma Komisyonun anlaşmazlığı konusunda Cumhuriyet Senatosunda bir görüşme açmak, iki yasama organının birbirine karşı mecbur oldukları belli davranışlar yönünden mümkün değildir. Onun dışında yani Meclis Başkanı ile komisyon arasındaki ilişkiler yönündeki mevcut anlaşmazlığın dışında bütün konulara değinebilirsiniz; ama lütfen bu konuyu görüşmeyin.

MEHMET ÜNALDI (Devamla) — Peki Sayın Başkan, o konuyu bırakıyorum.

KADRI KAPLAN (Tabii Üye) — Söylediğiniz konuda, usul hakkında söz istiyorum Sayın Başkan.

MEHMET ÜNALDI (Devamla) — Şimdi ben o meseleyi bıraktığıma göre, ben bitirdikten sonra, usul hakkında söz verip vermemek takdirinize kalıyor.

BAŞKAN — Tabii, tabii siz devam edin efendim.

MEHMET ÜNALDI (Devamla) — Efendim, meselemiz İçtüzüğe ve 832 sayılı Kanuna uygun mudur, bu mesele üzerinde duralım.

Zabıtlardan takip ederseniz, bu mesele kanunun gösterdiği şekilde cereyan etmemiştir. Ne olmuştur?... 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesi, bu seçimlerde üçte iki ekseriyet aramıştır. Bu üçte iki ekseriyet var mıdır yok mudur?.. İşte zabıtlardan bunu tespitte çalışacağız.

Gündem, her iki komisyonun birden davetini tazammun ediyor. Yani, hem Karma Komisyon, hem Plan Komisyonu aynı saatte, aynı günde toplantıya davet ediliyor; ama gündemde bir hususiyet var. Gündemin 1 numarasında, Karma Komisyon toplantısı derpiş edilmiş, 2 numarasında Plan Komisyonunun gündemindeki maddeler sıralanmış. En ehemmiyetli nokta budur muhterem arkadaşlar.

Su halde, toplantıya davet edilen zevat komisyona geldikleri zaman, Bütçe ve Plan Karma Komisyonu toplantısının açılması zaruridir elimizdeki gündeme göre. Çünkü gündemin 1 numarasında Karma Komisyonundaki seçimden bahsediliyor. Binaenaleyh, saat 10,00'da açılmış mıdır?.. Saat 10,00'da açılmamış, saat 10,30 olmuş, Karma Komisyon açılabilmesi için, kanunun gösterdiği ekseriyet olmamış ki, Karma Komisyon Gündemin bir numarasında olmasına rağmen, açılmamış, çalışmamış ve iki numaradaki Plan Komisyonu açılmış ve çalışmış. Şimdi bu, zabıtlarda mevcuttur. Bunun aksini iddia etmek de mümkün değildir.

Muhterem arkadaşlar;

Plan Komisyonu açılmış, müzakerelerine başlamış, gündemdeki bir ve iki sayılı meseleler görüşülmüş, ondan sonra ne olmuş?.. Buradan zabıtlardan takip edelim;

«Tasarı ve teklif birlikte Altkomisyonda incelenecek ve bir raporla Komisyonumuza bildirilecektir» dermiş. Bu tasarı ve teklif ne?.. Bu Plan Komisyonundaki müzakere edilmekte olan bir madde. Hemen arkasından Sayın Başkan ne demiş?.. «Şimdi, değerli arkadaşlarım, Bütçe Plan Karma Komisyonu için 34 sayın üye var. Sayıştay Başkan ve üyesi seçimlerine geçiyorum.» Bütçe ve Plan Karma Komisyonunu açmış mı ki, bu sözü söyleyebiliyor Sayın Başkan?..

FIKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Açmış, açmış...

NIYAZİ ÜNSAL (Erzincan) — Var, var...

FIKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Çevir sayıyı.

MEHMET ÜNALDI (Devamla) — Hayır yok. Buradan başlıyor bu. Münakaşa buradan başlıyor, arz edeceğim.

Açmamış; açmadan, «34 kişi vardır» demiş. Plan Komisyonunun müzakerelerini bırakmış, kapatmamışta, Karma Komisyonun Gündemine geçmiş.

Şimdi ne olmuş?.. «Oy pusulaları dağıtılmış efendim.» Şimdi burada itiraz olmuş işte, «Sayın Başkan, bugün gündemde başka tasarılar vardır, bu yüzden birdenbire, Bütçe Karma Komisyonu toplantısına geçemezsiniz, şu anda toplantı halinde olan, Plan Komisyonudur» diyerek itiraz etmiş bir üye.

Bunun üzerine Sayın Başkan ne demiş?.. Sayın Başkan, hemen vaziyete intikal etmiş, ne demiş?.. «Efendim, Plan Komisyonunu kapattım, açtım 34 kişi var zatâliniz de hazırsınız» demiş; ama daha evvel ne açmış, ne kapamış. İtiraz vaki olunca bu hale gelmiş iş.

Muhterem arkadaşlar;

Hepimiz biliyoruz; Bütçe Plan Karma Komisyonu, senelerden beri önceden imzalar toplanmak suretiyle ekseriyet temin edilir, o cetveldeki imzalara göre, ekseriyet varsa açılır ve müzakereye başlar. Ancak bu demek değildir ki, itiraz vaki oldukça bu hal gene böyle devam edebilir. Etmez. İtiraz vaki olmazsa devam eder; ama itiraz vaki olunca, Başkan ekseriyetin olup olmadığını tespit eder. Bizim Tüzüğümüzde de buna benzer haller vardır. Mesela küreler itiraz vaki olmazsa doluşturılır; ama itiraz vaki olursa Başkan yoklama yapar veyahutta açık oyu kürsüden yapar. Açık oya verilen rakam, ekseriyetin olup olmadığını gösterir.

Şimdi burada bir sayın üye buyurdular dediler ki, «dördüncü bir şekil vardır; kabul, ret, çekinse ve bir burada olup da hiçbirisini kullanmayan vardır»; ama bu zati meselede doğru bir iddia değildir. Zati mesele böyle değildir, böyle cereyan etmemiş. Neden etmemiş?.. Zabıtlarda belli; ondan etmemiş. Ne olmuş?.. İtiraz eden demiş ki, falan, falan, falan burada yok. Başkan da demiş ki, «Efendim, burada.» Hani, göster demişler?.. «Efendim, burada imzası var» demiş ve iddia edilen, burada olmadığı söylenen zat da çıkıp, yahu niye iddia ediyorsunuz işte ben buradayım, kendimi ispat ediyorum dememiş; zabıtlarda böyle bir şey de yok. Binaenaleyh, burada Sayın Başkanın buyurdıkları gibi, «Vardı» şeklinde mütalaa etmek mümkün değil. Neden mümkün değil?.. Bakın, Sayın Başkanın ifadeleriyle söylüyorum, mümkün değil.

«Sayın üyeler; bir hususu bilgilerinize sunuyorum. Sadece toplantının açılması için 34 üyenin yoklama cetvelinde ve salonda hazır bulunması şarttır.»

Yani, yalnız yoklama cetvelinde bulunması değil, salonda da bulunmasının şart olduğunu Sayın Ko-

misyon Başkanı bizzat söylüyor ve zabıtlara geçiyor. Burada böyle derken, bir başka yerde de ne diyor Sayın Başkan biliyor musunuz?.. Diyor ki :

«Toplantıyı terkeden üyelerin istek ve itiraz hakları yoktur.»

Burada da, bu üyelerin toplantıyı terkettilerini kabul ediyorlar. Zabıtlara girmiş bir ifadedir bu. Binaenaleyh, toplantıyı terkeden, toplantının yoklama cetvelinde imzası bulunmayan bir kimseyi ve terkettiliğini de ifade ettiği zabıtlarda varken, onu Komisyonda var farzetmek mümkün değildir arkadaşlar. Sonra, imzası var, kendisi yok... Onun da var olduğunu saymak mümkün değildir. Çünkü daha evvel arz ettim; imzası oluyor daha önceden kimse ses çıkarmazsa ekseriyet vardır diyor; ama itiraz vaki olursa salonda olup olmadığını resmen tespit etmek Komisyon Başkanının vazifeyi asliyesindendir.

Muhterem arkadaşlarım;

Şimdi, bazı doğru olmayan hususların zapta girmiş olduğunu arz ettim. Onlar üzerinde de kısa kısa maruzatta bulunayım.

34 üye olduğunu Başkan zapta geçiriyor, «34 üye vardır» diyor. Çalışan komisyonu kapatmadan, öbürünü açmadan «34 üye vardır» diyor ve işe başlıyor; ama 21 nci sayfaya bakarsak, demin söylediğim gibi, burada 34 kişi de olsa, olmasa da, bir çalışan komisyonu kapatmadan öbür komisyon açamaz, bu mümkün değildir; ama sonradan itiraz vaki olduktan sonra «açtım, kapadım» demek de kâfi değildir, o da kâfi değildir.

Şimdi, Plan Komisyonunun yoklama cetvelinde ekseriyet var; ama burada ifade edildi, zabıtlara girdi. Karma Komisyonunun yoklama cetvelinde 31 imza var; ama bir taraftan bazı kişilerin salonda olmadıkları iddiaları var ve o kişiler de, «Biz buradayız» dememişler. Bu da zabıtlarda gözüktüyor. Bu da kâfi gelmiyor, «Ben dışarı çıktım» diyen kişilere, «Siz içeridesiniz, içeride varsınız, sizi içeride sayarım» diyor Başkan; ama Komisyonun açılıp açılmaması hususuna itiraz etmek için içerideler. Komisyon eğer çalışmaya başlarsa, onlar içeride değil, çıkıyorlar, terkediyorlar; terkettilerini de söylüyorlar, terkedeceklerini söylüyorlar.

Şimdi, o anda (Zabıtlara girsin diye söylüyorum, birçok arkadaşlarımız isimleri saydılar, bazı noksan isimler de oldu) içeride bulunmayan; fakat imzası olanların isimlerini sayıyorum : Sayın Hasan Güven, Sayın Zeyyat Baykara, (Sayın Zeyyat Baykara'nın

içeride olduğu söyleniyor, şuradaki zabıtlara bakıyoruz, şuradaki zabıtların cereyan süresi çok tutsa üç dakika sürer, fazla sürmez. Bu müddet içerisinde mi dışarı çıkmış da yoklamada bulunmamış. Bir arkadaşım bunu söylediler), Sayın Orhan Çaneri, Sayın Nebil Oktay, Sayın Nejat Sarıcalı. (Nejat Sarıcalı da imzayı atmış olabilir; ama o anda salonda bulunmadığı söylenmektedir).

Sayın Bakkalbaşı, 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesi üçte iki ekseriyeti aradığına göre, bunun dışında bir ekseriyet söylediler; dediler ki, Meclis mürettep adedin salt çoğunluğu ile toplanır, mevcudun çoğunluğuyla karar alır, hükmü var bizim Tüzükte ve Anayasada. Burada özel kanun nisabı, koyduğuna göre ve orada mevcudun salt çoğunluğuyla karar alınır dendiğine göre, bu ona benzemez.»

Muhterem arkadaşlar;

Eğer ona benzemeyecek olsa, üçte iki ekseriyeti 832 sayılı Kanun şart koşmaz. «Üçte iki ekseriyetle toplanacak» demek, «O ekseriyetle toplanacak, onun salt çoğunluğuyla seçim olacak» demektir.

Muhterem arkadaşlar;

Şimdi bir de tasnif neticelerine bakıyoruz; Tasnif komisyonlarının cetvelinden bir tanesinde bir zatta 28 üye oy vermiş, diğerlerine hiç oy çıkmamış. Üyelerin seçimine ait tasnif tutanağında daha başka bir şekil ortaya çıkmış. Orada gene 28 üye oy kullanmış; fakat aday adedi fazla olduğu için oylar dağılmış, adayların bazıları 28 oyun 25'ini almış, kimisi 26'sını almış, kimisi 27'sini almış. Ne olmuş, şimdi bakın:

Bir tanesi 25 oy almış, oradan üç; diğeri 26 oy almış, oradan iki, eder beş; diğeri 26 oy almış, oradan iki, eder 7; diğeri 26 oy almış, oradan iki, eder dokuz; diğeri 27 oy almış, oradan bir, eder 10; diğeri 24 oy almış, oradan dört, eder 14. Bu 14 oy nereye gitmiş?.. (Bunlar eksik vermişler) Bir kişi dört rey almış, iki kişi de beşer rey almış, 14 etmiş. Demek ki, orada verilen oylarla muvazene kurulabiliyor. Hadi burada bazı sayın arkadaşlarımızın belirttikleri gibi, müstenkif olabilir, oy kullanmayan olabilir diyelim; ama hepsinde de aynı rakamlarla bu tecelli etmez, bir tesadüf olamaz bu. 28 kişinin olduğu, bunun üstünde mevcut bulunmadığı bunlardan da anlaşılıyor. Binaenaleyh, «İmzası vardı, kendisi vardı» iddiaları bu hakikatler karşısında muallakta kalıyor.

Şimdi, bir de, Sayın Komisyon Başkanının bazı ifadelerine cevap vereyim: «İmzası olan sürekli var

sayılr» buyurdular; yani «cetvelede imzası olan, komisyonun başlangıcından sonuna kadar sürekli var sayılır» buyurdular. Doğru var sayılır diyelim; ama itiraz olmasa idi. Mademki itiraz olmuştur, imzası olsa da kendisi orada bulunmadı ise, onu var saymak mümkün değildir. Ne tüzüklere göre mümkündür, ne kanuna göre mümkündür, ne de teamül-lere göre mümkün değildir.

Sonra, üç arkadaşın imzası yok. Salonu terk ettikleri de malum, onları da var sayamayız.

Muhterem arkadaşlarım;

Esas can alıcı noktayı bir kere daha hülase ettikten sonra huzurunuzdan ayrılıyorum.

1. Komisyon çalışırken, hüviyetleri tamamen bir birinden ayrı bulunan iki komisyondan birisi çalışırken, komisyon karar vermeden bir yerde kesip, öbür komisyonu açmak vevlki dese ki Sayın Başkan, «Plan Komisyonunu kapattım, ekseriyet vardır, 34 sayın üye vardır, Karma Komisyonu açıyorum» demiş dahi olsa, (ki, bunu dememiş başından, durup dururken geçmiş aniden) bunu demiş dahi olsa; muhterem arkadaşlar, bunu demek yetkisi yoktur. Ancak, Komisyonun buna karar vermesi şekli ile bu mümkündür. Bu olmamıştır. Nazik tarafı bu; açılıp kapanma işi ve Sayın Başkanın söylediği sözler.

2. Bu Komisyonda yapılmış olan itirazlara orada olduğu söylenen kişiler «Ben buradayım» demiş, sadece Sayın Başkanın, ben zabıtlardan okumak istemiyorum, zabıtları okuyacak olursak çok daha iyi anlaşılıyor o kişilerin orada olmadığı, orada olsalar «Ben buradaydım» der ve bu münakaşayı uzatmazlardı. Bu münakaşayı uzatıklarına göre, orada olduklarına dair ses çıkarmadıklarına göre bu da onların orada olmadığını gösteriyor, iki.

3. İmzalarının olması halinde dahi itiraz vaki ise, salonda bulunup bulunmadıklarını Başkanın tespit etmesi lazım gelirdi. Bu da yapılmamış, üç.

Binaenaleyh, bu iddiaların doğruluğuna kanaat getirmek zarureti vardır. Kaldı ki, Başkanlığın, Tüzüğe aykırı bir işlemi doğrudan doğruya Umumi Heyete götürmesi mümkün değildir. Başkan ve Başkanlık Divanı Umumi Heyete karşı mesuldür. Eğer, sayın komisyon başkanı, (tenzih ederim arkadaşlarım), bir komisyon başkanı; karma komisyon, böyle bir karma komisyon olduğunu kabul edelim; oturmuş, komisyonu toplanmadan «Komisyon toplanmıştır, fılan iş yapılmıştır» diye bir rapor gönderse, bunu Heyeti Umumiyeye sayın başkanlar gönderemezler. Çünkü, eğer itiraz vaki olmuş da ve bu da tespit

edilmiş ise, Tüzüğe ve kanunlara aykırı herhangi bir işlemi Umumi Heyetlere götürmek yetkisi yoktur. Hatta yine misal vereyim, Tüzüğe aykırı bir önerge verildiği zaman sayın başkanlar derler ki: «Bu Tüzüğe uygun değildir, binaenaleyh bu önergeyi işlemeye koymuyorum.» demek hakkındır. Binaenaleyh, mesele bundan ibarettir. Bu komisyonun yapmış olduğu seçim mualleldir. Gölge düşürmeyelim arkadaşlar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ünalı.

Sayın Kaplan usul hakkında hangi konuda söz istiyorsunuz?..

KADRİ KAPLAN (Tabii Üye) — Efendim, Komisyonla Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı arasında çıkan bir ihtilafa, Yüce Senato hakem durumuna düşebilir mi, düşemez mi, bunu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN — Bunun usul ile bir ilgisi yok. 58 nci maddeye göre...

KADRİ KAPLAN (Tabii Üye) — 58 nci maddeye göre istiyorum.

BAŞKAN — Usul için; görüşülmeye yer olmadığına...

KADRİ KAPLAN (Tabii Üye) — Onay bakımından görüşülmez mi?..

BAŞKAN — Bununla ilgili değil. Görüşülmeye yer olmadığıyla, benim beyanım ve sizin isteğiniz arasında bir ilişki yok. İki...

KADRİ KAPLAN (Tabii Üye) — «Senato görüşemez» diyor Sayın Başkanım, onu diyorum işte.

BAŞKAN — Hayır, usul hakkında görüşme. «Bu konu görüşülmez» diye siz iddia edeceksiniz de, onun için söz isteyeceksiniz.

KADRİ KAPLAN (Devamla) — Sonra lehte, aleyhte iki kişi konuşacak.

BAŞKAN — Hayır bu, onunla ilgili değildir. Gündemle ilgili değildir. Bu Tüzük hükümlerine benim uymamı istemem, bununla da ilgili değil; ama bu konuda her şey söylenebilir diye ısrar ediyorsanız buyurun Sayın Kaplan.

FİKRET GÜNDOĞAN (İstanbul) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Yeterlik önergesi var, biraz sonra okutacağım.

KADRİ KAPLAN (Tabii Üye) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar;

Usul bakımından buna imkân olmadığını söyledi Sayın Bakanımız; ama her şey konuşulsun diye beni

Kütfettiler kürsiye davet ettiler. Bunda kendilerine teşekkür ederim.

Gerçekte bir geleneğin kurulması gerektiği kanaati bende uyandı şahsen. Bütün müzakereleri çok dikkatle takip ettim ve tamamen arkadaşlarımız yapılan usul hataları üzerinde durdular. Benim de ona göre bir düşüncem oldu.

Bilfarz gündem iki ayrı gündemdir, tek kâğıtta gelmiştir yoksa aynı gündem değildir.

Karma Komisyonun listesine imza atılmıştır, Millet Meclisi Plan Komisyonunun değil. İmza atan orada bulunur veya bulunmaz sayı tamamdır. Ondan sonra 3 kişi burada yok denmiş, vardır.

BAŞKAN — Sayın Kaplan, usul hakkında.

KADRİ KAPLAN (Devamla) — Mesela bunlarda bir tereddütüm yok, yalnız şunda usul bakımından giriyorum konuya.

Millet Meclisi Başkanı itiraz etmiştir. Denetim görevini Tüzük ona vermiştir; ama bu denetimin şümülü kuşkuludur, şüphelidir, hatta kanaatime göre böyle bir denetim yapamaz Millet Meclisi Başkanı; ama bu kısım Millet Meclisinde halledilecek bir konudur. Bu açıktadır.

İkincisi; Millet Meclisi Başkanı bununla yetinmemiş, meseleyi Başkanlık Divanına getirmiş.

BAŞKAN — Sayın Kaplan, usul hakkında ben size söz verdim, meselenin esasına girin diye değil. Benim bu konuda bir görüşme yapılmaması hakkındaki beyanımı ve davranışımı... Siz meselenin esasına giriyorsunuz.

KADRİ KAPLAN (Devamla) — Yok Sayın Başkanım, tam usuldeyim bakın.

BAŞKAN — Tabii, tabii. Benim üzerinde görüşme açmayı arzu etmediğim, istemediğim ve gerçekten hukuk kuralları yönünden hakk olduğum, bağ olduğum bir konuyu siz izaha başladınız.

KADRİ KAPLAN (Devamla) — Sayın Başkan bundan evvelki konuşmalarında buyurdular ki, o zaman hangi arkadaşımı burada hatırlayamıyorum; fakat Millet Meclisi ile Senato arasındaki nazik münasebetlere temas edileceği için... Belki aynen böyle söylemedi; ama usule giriyor her halde.

BAŞKAN — Evet.

KADRİ KAPLAN (Devamla) — «Bu konuda size söz vermiyorum» dediler. Tamam mı Başkanım, işte usul. Şimdi konuya giriyorum.

Konu, Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı ile Bütçe Karma Komisyonu arasında bir ihtilaf

konusudur. Bu ihtilafa Senato, esasla beraber usule girmek suretiyle hakemlik yapmaktadır. Bu doğru mudur, yanlış mıdır? Bu geleneğin kurulması lazım. Bu konuyu Millet Meclisi daha evvel gündemine alırdı konuşabilirdi. İşte usul bakımından arz etmek istediğim bu.

Senato Genel Kurulu, Bütçe Karma Komisyonunda usul bakımından cereyan eden bir meseleye «onay müessesesine dahildir» diye girme hakkına sahip midir, değil midir?.. Bu nokta evvela ya Başkanlık Divanı tarafından açıklansın veya usul münakaşası açılsın.

Şu anda konu, Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı (ki, ikisi aynı görüştedir) ile Komisyon arasında ihtilaf konusudur. Bu ihtilafa biz burada onay yapmak suretiyle hakemlik etmiş ve kararımızı vermiş olacağız. Bu doğru mudur, yanlış mıdır?.. Mesele bu kadar açıktır, sadedir. Bir gelenek kurulacaktır. Buna Başkan nasıl takdir buyuruyorsa, ya kendisi cevap versin, ya bir müzakere açsın. Ondan sonra, eğer biz usul bakımından denetime sahip değilsek, o zaman hiç bu konuşmalar yapmadan, nitelik bakımından seçilenler ehil midir, değil midir, kanaatimiz varsa parmağımızı kaldırırız ve onaylar geçer gider veya bunu Millet Meclisi Genel Kurulu görüşene kadar, mademki nazik meseledir, mademki iki Meclis birbirine saygılı davranmak mecburiyetindedir ve mademki bu nazik meselelerde iki Meclisin müşterek Başkanlık Divanı bazı meseleleri halletmesi gereken oraya gidilmemiştir; o halde, o yol da daha henüz açık bulunmaktadır.

Bu açıdan konunun ele alınması gerektiği kanaatindeyim. Bunun için de kabul edilirse Komisyona iadesi bakımından bir önergeyi takdim ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Kaplan teşekkür ederim.

Sayın Kaplan, «Meclisi bekleyelim» diyor. Cumhuriyet Senatosunun yasal bir görevi yerine getirmemesi, bunu ihmal etmesi mümkün değildir. Yasaya göre, Cumhuriyet Senatosunun onayına sunulacak bir konuda, «Meclis ne diyecektir?» diye beklemek, Cumhuriyet Senatosunun yasama organı olma niteliğini yitirmesi demektir. Kaldı ki, yine yasaya göre iki ay içerisinde Cumhuriyet Senatosu eğer bu hususta bir karar almazsa, onaylama veya onaylamama yolunda tercihini yapmazsa, Bütçe Karma Komisyonu raporu kendiliğinden kesinleşir. Cumhuriyet Senatosunu ben Başkan olarak böylesine bir durumla karşı karşıya getirme sorumluluğunu omuzuma elbet alamam.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan...

BAŞKAN — Bir dakika.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Bitirdiniz zannet-
tim efendim.

BAŞKAN — İkincisi, seçilenlerin niteliği ile ilgili
bir görüşme de burada yapılamaz.

Üçüncüsü, biz Millet Meclisi Başkanı ile Komis-
yon arasındaki ilişkilere ilişkin ve bunu söz konusu
eden herhangi bir müzakere açamayız ve açmadık.
Saatlerden beri, üç saati aşan bir zamandan beri ya-
pılan görüşmeler, Bütçe Karma Komisyonundaki se-
çimin sağlıklı olup olmaması, onay müessesesini işle-
tecek Cumhuriyet Senatosunun bu onayı veya onay-

lamamayı tercih hakkını kullanmasında fikir sahibi
olması yönündendir. Cumhuriyet Senatosu bunu ya-
pıyor.

Bu bakımdan, benim ne Komisyona havale yetki
şeklini kullanıp Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulu-
na bu önergeyi sunmaya, ne de nitelik üzerinde gö-
rüşme açmaya, ne de Millet Meclisi Başkanı ile Ko-
misyon arasındaki yazışma veyahut ilişkileri burada
görüşme konusu etmeye hakkım yoktur. Yasalar, İç-
tüzük kaideleri ve Parlamento gelenekleri bunu ge-
rektiriyor.

Veterlik önergesinden önce Sayın Yiğit Köker
söz istemişti...

III. — YOKLAMA

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Sayın Başkan,
ekseriyetimiz yoktur, yoklama istiyoruz efendim.

BAŞKAN — Hem açık oylama istemiştiniz. Açık
oylama önermeniz vardır.

ÖMER UCUZAL (Eskişehir) — Şimdi yoklama
istiyoruz efendim.

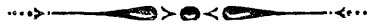
(Eskişehir Üyesi Ömer Ucuza, Elazığ Üyesi Ca-
hit Dalokay, Samsun Üyesi Refet Rendeci, Isparta
Üyesi Mustafa Gülcügil, Trabzon Üyesi Ahmet Ce-
mil Kara, Trabzon Üyesi Ahmet İhsan Birincioğlu
ayağa kalkarak yoklama isteminde bulundular)

BAŞKAN — Altı üye, «Ekseriyet yoktur» diyor-
sunuz. O halde İçtüzük kurallarına göre yoklama yap-
tıracağım.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Yapılan yoklama sonunda Genel Ku-
rul Salonunda 69 sayın üyenin mevcut olduğu görül-
dü, çoğunluğumuz yoktur; 2 Mayıs 1978 Salı günü
saat 15.00'te toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18.30

Cumhuriyet Senatosu

GÜNDEMİ

52 NCİ BİRLEŞİM

27 . 4 . 1978 Perşembe

Saat : 15.00

I

A - BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Bütçe Karma Komisyonu tarafından açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için yapılan seçimin onaylanmasına dair Bütçe Karma Komisyonu raporu. (3/1356) (S. Sayısı : 780) (Dağıtım tarihi : 25.4.1978)

B - İKİNCİ DEFA OYA KONULACAK İŞLER

II

SORULAR VE GENEL GÖRÜŞME

III

ÖNCELİKLE GÖRÜŞÜLMESİ KARARLAŞTIRILAN İŞLER

IV

A - HAKLARINDA İVEDİLİK KARARI VERİLEN İŞLER

B - TÜZÜK GEREĞİNCE BİR DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, Kızılay altgeçidi ve çarşı yapımı inşaatıyla ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/24)

2. — Cumhuriyet Senatosu Ankara Üyesi Yiğit Köker'in, İstanbul'da Aksaray ve Sultanhamam'da vukubulan yangınlar hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/27)

3. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, son altı ay içinde temeli atılan tesislere dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/53)

4. — Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Nejat Sarıcalı'nın ithal edilen bitkisel yağ ve margarin konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/63)

5. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Adana iline bağlı bazı ilçe köylerindeki YSE ve bayındırlık hizmetlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/66)

6. — Başbakanlığa bağlı Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı tarafından hazırlanmış olan yönetmelik hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu

Araştırma Komisyonu raporu. (10/16) (S. Sayısı : 688) (Dağıtım tarihi : 28 . 3 . 1977)

7. — 1975 yılı kömür üretimi, dağıtımı, müracaat ve dağıtım tarihleri hakkında kurulan Cumhuriyet Senatosu Araştırma Komisyonu raporu. (10/30) (S. Sayısı : 704) (Dağıtım tarihi : 18 . 4 . 1977)

8. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Mayıs 1977 tarihinde İstanbul Taksim Cumhuriyet Alanında meydana gelen olaylara dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/67)

9. — Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye Hüsamettin Çelebi'nin, 1 Ocak 1974 tarihinden sonraki teşvik belgesi imalat izni ve fiyat tespiti işlemlerine dair Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/68)

10. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, traktör imali, ithali ve bu hususa ilişkin kurulmuş şirket ve holdingler hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/70)

11. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, Tarım ürünlerinin taban fiyatlarının tespit ve ilanı hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/71)

12. — Cumhuriyet Senatosu Adana Üyesi Hayri Öner'in, sıtma ve bulaşıcı hastalıklarla mücadele hususunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/72)

13. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Ni-yazi Ünsal'ın, işkence olayları hakkında Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/73)

14. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, çay üretimi ile ilgili Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/74)

15. — Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, sağlıkta can güvenliği konusunda Senato Araştırması isteyen önergesi. (10/75)

16. — Cumhuriyet Senatosu Manisa eski Üyesi Orhan Süersan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar cetvelindeki 5894 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komis-

yonunun, 31 . 5 . 1971 tarih ve 6, 10 . 5 . 1972 tarih ve 6, 20 . 6 . 1974 tarih ve 6, 3 . 3 . 1975 tarih ve 6, 21 . 2 . 1977 tarih ve 6 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 6 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/81 - 4/22) S. Sayısı: 1574'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

17. — Kırklareli eski Milletvekili M. Orhan Türkkan'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 7 . 1967 tarih ve 38 sayılı haftalık Karar cetvelindeki 2942 sayılı Kararının Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 31 . 5 . 1971 tarih ve 17/1, 10 . 5 . 1972 tarih ve 17/1, 20 . 6 . 1974 tarih ve 17, 3 . 3 . 1975 tarih ve 17, 21 . 2 . 1977 tarih ve 17 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 17, 17/1 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/80 - 4/23) (S. Sayısı : 1575'e 5 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

18. — Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun (Eski Adalet Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4257 sayılı Ahmet Barındırır'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 166 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 166 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/294) (S. Sayısı: 670'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

19. — İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün (eski İçişleri Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22.7.1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4276 sayılı Mustafa Altınok'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 165 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 165 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/293) (S. Sayısı : 671'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

20. — Antalya Milletvekili (eski Maliye Bakanı) Deniz Baykal'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1.11.1974 tarih ve 1 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 11 sayılı Melek İpkin'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21.2.1977 tarih ve 151 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8.2.1978 tarih ve 151 sayılı Rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/283) (S. Sayısı : 672'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22.2.1978)

21. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4254 sayılı Ramazan Kurt'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 161 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 161 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/289) (S. Sayısı: 676'ya 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 22 . 2 . 1978)

22. — Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in (eski Milli Savunma Bakanı) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4268 sayılı Ali Savaş'a ait Kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 162 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 162 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/290) (S. Sayısı: 677'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

23. — C. Senatosu eski Urfa Üyesi Halil Balkıs, C. Senatosu İzmir eski Üyesi Orhan Kor ve Çanakkale eski Milletvekili Zekiye Gülsen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 15 . 4 . 1975 tarih ve 3 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 129 sayılı Burhan Göksel'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergeleri ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 155 - 156 - 157 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 155, 156, 157 sayılı raporlar hakkında tezkeresi. (C. Senatosu: 4/287) (S. Sayısı: 678'e 2 nci ek) (Dağıtım tarihi: 23.2.1978)

24. — Prof. Dr. Safa Reisoğlu'nun (eski Milli Eğitim Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 6 . 1973 tarih ve 160 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 19212 sayılı Fikriye Okay'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 154 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 154 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/286) (S. Sayısı : 679'a 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

25. — İstanbul eski Milletvekili (eski Milli Savunma Bakanı) İlhami Sancar'ın Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1974 tarih ve 1 sayılı Haf-

talık Karar Cetvelindeki 23 sayılı Yaşar Kaleli'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 153 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 153 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/285) (S. Sayısı : 680'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi: 22.2.1978)

26. — Prof. Dr. Bedri Gürsoy'un (eski Maliye Bakanı dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 29 . 11 . 1972 tarih ve 135 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 16459 sayılı İshak Şafak'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 52 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 52 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/282) (S. Sayısı : 681'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

27. — Cumhuriyet Senatosu Ordu eski Üyesi Selâhattin Acar'ın, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarihli ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4264 sayılı Cemal Maden'e ait Kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 158 sayılı Raporu ile Komisyon Başkanlığının 8 . 2 . 1978 tarih ve 158 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/288) (S. Sayısı : 682'ye 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 23 . 2 . 1978)

28. — Kütahya eski Milletvekili Mesut Erez'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5872 sayılı İhsan Önenen'e ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 7, 3 . 3 . 1975 tarih ve 7, 21 . 2 . 1977 tarih ve 7 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 7 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/160) (S. Sayısı : 360'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

29. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarihli ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5871 sayılı Şerife Önkâl'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 1, 3 . 3 . 1975 tarih ve 1, 21 . 2 . 1977 tarih ve 1 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978

tarih ve 1 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/163) (S. Sayısı : 361'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

30. — Adana Milletvekili Ahmet Topaloğlu'nun, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 12 . 11 . 1969 tarih ve 71 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5875 sayılı Ayşe Dursun'a ait kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun 6 . 6 . 1974 tarih ve 3, 3 . 3 . 1975 tarih ve 3, 21 . 2 . 1977 tarih ve 3 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 3 sayılı rapor hakkında tezkeresi, (C. Senatosu : 4/162) (S. Sayısı : 362'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

31. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15558 sayılı Aziz Ronabar'a ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 6 . 6 . 1974 tarih ve 29, 3 . 3 . 1975 tarih ve 29, 21 . 2 . 1977 tarih ve 29 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 29 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/164) (S. Sayısı : 365'e 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

32. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı - Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 1 . 11 . 1970 tarih ve 15 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 1274 sayılı Tahir Şanlı'ya ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 20 . 6 . 1974 tarih ve 33, 3 . 3 . 1975 tarih ve 33, 21 . 2 . 1977 tarih ve 33 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 33 sayılı rapor hakkında tezkeresi (C. Senatosu : 4/169) (S. Sayısı : 377'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14.3.1978)

33. — Ziya Müezzinoğlu'nun (Eski Maliye Bakanı Dışardan) Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 8 . 6 . 1972 tarih ve 128 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 15564 sayılı Kemal Derin'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair önergesi ve Dilekçe Karma Komisyonunun, 4 . 7 . 1974 tarih ve 34, 6 . 3 . 1975 tarih ve 34, 21 . 2 . 1977 tarih ve 34 sayılı raporları ile

Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih ve 34 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/181) (S. Sayısı : 399'a 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

34. — Kütahya eski Milletvekili (Eski Maliye Bakanı) Mesut Erez'in, Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 28 . 5 . 1969 tarih ve 64 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 5106 sayılı Nuri Öner'e ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun, 11 . 7 . 1974 tarih ve 51, 6 . 3 . 1975 tarih ve 51, 21 . 2 . 1977 tarih ve 51 sayılı raporları ile Komisyon Başkanlığının, 1 . 3 . 1978 tarih ve 51 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/199) (S. Sayısı : 402'ye 3 ncü ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

35. — Eski Milli Savunma Bakanı Ferid Melen'in Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunun 22 . 7 . 1976 tarih ve 36 sayılı Haftalık Karar Cetvelindeki 4243 sayılı Abdussamet Orhan Mestçi'ye ait kararın tatbik edilemeyeceğine dair yazısı ve 140 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince kararın Genel Kurulda görüşülmesine dair Dilekçe Karma Komisyonunun 21 . 2 . 1977 tarih ve 163 sayılı raporu ile Komisyon Başkanlığının 1 . 3 . 1978 tarih 163 sayılı rapor hakkında tezkeresi. (C. Senatosu : 4/291) (S. Sayısı : 675'e 1 nci ek) (Dağıtım tarihi : 14 . 3 . 1978)

36. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Mehmet Özgüneş'in, Cumhuriyet Senatosu Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporlarının Genel Kurulda ne şekilde işleme tabi tutulacağına dair önergesi ve

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (C. Senatosu : 5/6) (S. Sayısı : 761) (Dağıtım tarihi : 27 . 2 . 1978)

37. — Cumhuriyet Senatosu Yozgat Üyesi Süleyman Ertuğrul Ergin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1218) (S. Sayısı : 769) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

38. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Ahmet Yıldız'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1275) (S. Sayısı : 770) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

39. — Cumhuriyet Senatosu Gaziantep Üyesi Selahattin Çolakoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1276) (S. Sayısı : 771) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

40. — Cumhuriyet Senatosu Tabii Üyesi Haydar Tunçkanat'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1287) (S. Sayısı : 772) (Dağıtım tarihi : 7.4.1978)

41. — Cumhuriyet Senatosu Erzincan Üyesi Niyazi Ünsal'ın, yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu. (3/1194) (S. Sayısı : 773) (Dağıtım tarihi : 12.4.1978)

V

İKİ DEFA GÖRÜŞÜLECEK İŞLER

A - İKİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

B - BİRİNCİ GÖRÜŞMESİ YAPILACAK
İŞLER

Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 Üyelik Seçimleri ile ilgili Yazışma ve İşlemler. (3/1356)

SAYIŞTAY'A BAŞKAN VE ÜYE SEÇİMİ İLE İLGİLİ NOT

Bilindiği üzere Sayıştay Başkan ve üyelikleri için seçim 832 nolu Kanuna uygun olarak yapılmaktadır.

832 nolu Kanunun 5 nci maddesi «Birinci Başkanın seçimi» ni, 6 ncı maddesi de «Daire Başkanı ve Üyelerinin Seçimi»ni düzenlemektedir.

Konumuz, halen Sayıştay'da açık bulunan Birinci Başkan ile 7 üyeliğe seçimdir. Bu seçimlerle ilgili işlem aşağıda gösterilmiştir.

Bütçe Karma Komisyonunun 7.4.1978 tarih ve 3/214 Esas ve 34 Karar nolu ve 7 üyelik için yapılan seçimi içeren bir yazısı ve ekleri Başkanlığımıza aynı gün iletilmiştir.

Yine Komisyonun 7.4.1978 tarih ve 3/215 Esas ve 35 Karar nolu bir yazılarıyla da Sayıştay 1 nci Başkanı için yapılan seçim sonucu bildirilmekte idi.

Her iki yazı ile de istenen husus yapılan bu seçimlerin C. Senatosu Genel Kurulunca ve 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince onaylanması idi.

İş bu aşamada iken Millet Meclisi Başkanlığından 10.4.1978 tarih ve 1598 - 3/214, 215 nolu bir yazı alınmıştır. Millet Meclisi Başkanlığından alınan bu yazıda basılı metinde görüldüğü gibi «Bütçe Karma Komisyonunun yaptığı seçimlere bazı komisyon üyelerinin yazılı itirazı üzerine Başkanlığımızca yapılan inceleme sonucunda, bir örneği ilişikte gönderilen yazımızda belirtilen nedenlerle, söz konusu seçimlerin yeniden yapılması için konuya ilişkin 3/214 ve 3/215 Esas numaralı dosyalar Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığına iade olunmuştur.» denilmekte ve iade nedeni olarak da: Şunlar gösterilmekte idi :

1. Bütçe Karma Komisyonu ile Plan Komisyonlarının hukuki varlık, görev ve kuruluşlarının yekdiğinden ayrı iki komisyon oldukları gündem ve çağrılarının ayrı ayrı düzenlenmesi gerekirken bu işlemlerin her iki komisyon için birlikte yapılmış olması,

2. Komisyon üyelerine yapılan çağrı yazısında belirtilen ve saat 10.00 da yapılması gereken Bütçe Karma Komisyonu toplantısının açılmadan saat 10.30 da Plan Komisyonu toplantısının açılması ve bu komisyon gündemindeki konuları görüşürken aniden bu görüşmelere ara verilerek açılmamış olan Bütçe Karma Komisyonunun konusu olan seçimlere geçilmiş olması Komisyon Başkanının bu işlemine bazı üyelerce itiraz edilmiş ve toplantıya katılmayacaklarını belirttikten sonra salonu terk etmişlerdir.

3. Bazı üyelerin adı geçen toplantıya katılmayacaklarını ifade etmeleri ve salonu terk etmelerine rağmen onların mevcut farzedilmiş olması,

4. Yapılan seçim tasnif tutanaklarından anlaşılan şey seçimlere 28 üyenin katılmış olmasıdır. Oysa, en az 34 üyenin katılması ile seçimin yapılmasının gerektiği; belirtilmiştir,

Bundan sonra,

1. Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığımıza gönderdiği 13 . 4 . 1978 tarih ve 3/214, 215 Esas ve 53 Karar No. lu bir yazıyla, Millet Meclisi Başkanlığının seçimlerin komisyonca yenilenmesi talebine katılmadıklarını ve seçimlerin yasalara uygun olarak yapıldığına dair cevabi yazılarının bir örneği gönderilmiştir.

Bunları izleyen işlemler ilişik basılı yazıda sırayla gösterilmiştir.

Bu seçimlerle ilgili mevzuat 832 sayılı Kanunun 5, 6, 8 ve 108 nci-maddeleri, 77 No. lu Kanunun 5 nci maddesi, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 24/3 ncü maddesidir. Bu maddeler aşağıdadır :

SAYIŞTAY KANUNU

MADDE 5. — Sayıştay Birinci Başkanı bu kanunda yazılı niteliklere sahip istekliler arasında, TBMM Bütçe Karma Komisyonu tarafından gizli oyla seçilir. Komisyon, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır. Mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir.

Seçim sonucunun Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurullarınca ayrı, ayrı onaylanması gereklidir. Meclislerden herhangi biri bu onay işlemini, Karma Komisyonunda seçimin sonuçlanmasından başlayarak iki ay içinde tamamladıkları takdirde Karma Komisyonu kararı kesindir.

MADDE 6. — Sayıştay daire başkanlıkları ile üyelikleri için, Sayıştay Genel Kurulunca, Sayıştaya başvuranların sicilleri üzerinde yapılacak inceleme sonucunda bu kanunda yazılı şartlara sahip oldukları anlaşılanlar arasından üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun ve ilk oylamada bu yeter sayı sağlamadığı takdirde ertesi oylamada salt çoğunluğun gizli oyu ile her boş yer için ikişer aday seçilir.

Sayıştay Genel Kurulunda, üye adaylar, boş kadro sayısının 2/3 oranında Sayıştay mensupları ile savcısı ve 1/3 oranında da 4 ncü maddenin (C) fıkrasının b, c ve d bentlerinde yazılı nitelikleri taşıyan istekliler arasından seçilir. 1/3 ve 2/3 oranlarının uygulanmasında tamsayı yanında meydana gelen kesirler bir adet olduğu takdirde Sayıştay mensupları; iki adet olduğu takdirde ise bunlardan biri Sayıştay mensupları kontenjanına, diğeri de Maliye Bakanlığı kontenjanına aktarılır.

Bütçe Karma Komisyonu, sicillerini inceledikten sonra her boş yer için bu adaylardan birini seçer.

Seçim 5 nci madde esaslarına göre yapılır.

Bütçe Karma Komisyonunda yapılan asli üye seçimlerinde ikinci fıkra da yazılı oranlar aynı şekilde uygulanır.

MADDE 8. — (21 . 5 . 1970 - 1260)

Sayıştay savcısı ve yardımcıları, Sayıştay Birinci Başkanının mütalaası alındıktan sonra Maliye Bakanlığınca yapılacak teklif üzerine ortak kararname ile atanırlar.

Bunların, Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat Fakülteleriyle, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinden veya öğretim üleriyle bunlara denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca onanmış yurt içindeki veya dışındaki fakülte veya yüksekokullardan birini bitirmiş ve sonradan mali ve iktisadi konularla ilgili görevlerde en az on yıl başarı ile çalışmış olmaları şarttır.

MADDE 108. — Bu Kanunun hükümlerini Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi yürütür.

77 No. LU YASANIN (5 NCI MADDESİ)

MADDE 5. — Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan Karma Komisyonunun çalışmalarında, bu kanunda sa-
rahat olmayan hallerde, Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır. Millet Meclisi Başkanı, Millet Meclisi İç-
tüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisini bu karma komisyon içinde haizdir.

MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜ

MADDE 24/3. — Karma komisyonlar Millet Meclisi Başkanlığınca denetlenir.

Sayıştay Başkan ve üyelikleri için yapılan seçimlerde izlenen usul :

Sayıştay'da mevcut boş üyelikler için 832 sayılı Kanun gereğince Bütçe Karma Komisyonuna gönderilen adaylar arasından seçilen üyeler yine 832 sayılı Kanun gereğince Genel Kurulca onaylanmak üzere Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanlıklarına bildirilmekte idi.

Bastırılıp dağıtılan ve gündemin sunuşlar bölümünde yer alan bu raporlar gündemdeki sıraları geldiğinde Başkan tarafından okutulup işari oya sunulmaktadır. Alınan sonuç bir karar halinde Resmi Gazetede yayımlanmaktadır. 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesine göre iki ay içerisinde Genel Kurulca bu onay işlemi tamamlanmadığı takdirde Karma Komisyonun kararı kesinleşir.

Şimdiye kadar yapılan bu seçimlere dair birleşimler aşağıda gösterilmiştir :

1. Tarih 13.4.1967 B: 51/ Cilt: 40 Sayfa: 3-4
2. Tarih 27.6.1967 B: 77 Cilt: 42 Sayfa: 5-6
3. Tarih 10.4.1969 B: 49 Cilt : 52 Sayfa: 488-489
4. Tarih 12.3.1974 B: 36 Cilt: 13 Sayfa: 696-697

Bütçe Karma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bütçe Karma Komisyonu

Esas No. : 3/215

Karar No. : 35

7 . 4 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı için 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesi uyarınca yapılan seçim sonunda aşağıda isim ve aldığı oy sayısı yazılı aday seçilmiştir.

Seçim tutanağı ilişiktir.

Genel Kurulun olurlarına sunulur.

Saygılarımızla.

Bütçe Karma Komisyonu

Başkanı

Tekirdağ Milletvekili

Yılmaz Alpaslan

İsim - Soyad

Aldığı oy

H. Cahit Eren

28

Yüksek Başkanlığa

Sayıştay Birinci Başkanı için yapılan oylamada aşağıda isimleri yazılı adaylar karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Saygıyla sunulur.

OY AYIRIM KURULU

İstanbul Milletvekili
Metin Tüzün

Zonguldak Milletvekili
Avni Gürsoy

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

Kullanılan oy sayısı (28)
Aday isimleri

1. Ünal Ege	—
2. H. Cahit Eren	28
3. Sermet Erenkanlı	—
4. Vasfi İlter	—
5. Yılmaz İsmailoğlu	—
6. İhsan Necdet Tanyıldız	—
7. İsmet Topaç	—
8. Fikret Uludamar	—
9. Ferda İzzet Yazgaç	—
10. Mustafa Yuluğ	—

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan
Adana
M. Kemal Küçüktepepınar

Sözcü
İstanbul
Sevil Korum
Ankara
M. Kemal Erkovan
İmzadan kaçındı

Kâtip
Trabzon
Ertoz Vahit Suiçmez
Artvin
Mehmet Balta

Aydın
Muharrem Sökeli
Bolu
Neş'et Akmandor

Balıkesir
Necati Cebe
Bolu
Halûk Karabörklü

Balıkesir
Nejat Sarlıcalı
Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Zeyyat Baykara
Bulunamadı

Erzincan
Niyazi Ünsal
İzmir
Süleyman Genç

İstanbul
Ali Nejat Ölçen
Kars
Doğan Araslı

İstanbul
Metin Tüzün
Kars
Muzaffer Şâmioloğlu

Kastamonu
Sabri Tıǧlı
Konya
Yücel Akıncı

Kırklareli
Mehmet Dedeoğlu
Manisa
Sümer Oral
İmzadan kaçındı

Konya
Mukbil Abay
Nevşehir
Y. Kemal Yüksekli

Niğde
A. Emre İleri
Çanakkale
Orhan Çaneri
Sivas
Azimet Köylüoğlu

Ordu
İdris Gürsoy
Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu
Tabii Üye
Suphi Karaman

Samsun
Bahri Cömert
Siirt
M. Nebil Oktay
Tekirdağ
Nihan İlgün
İmzadan kaçındı

Zonguldak
Avni Gürsoy

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bütçe Karma Komisyonu
Esas No. : 3/214
Karar No. : 34

7 . 4 .1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

832 sayılı Sayıştay Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay Başkanlığında açık bulunan (7) üyelik için yapılan seçim sonunda seçilenlerin isimleri ve aldıkları oy sayısı aşağıda gösterilmiş, seçim tutanağı da ilâşikte gönderilmiştir.

Genel Kurulun olurlarına sunulur.

Saygılarımızla,

Bütçe Karma Komisyonu Başkanı
Tekirdağ Milletvekili
Yılmaz Alpaslan

Sayıştay Başkanlığı Kontenjanından Seçilen Üyeler :

İsim - Soyad	Aldığı oy
1. Mehmet Oktay Aslan	25
2. İ. Fikri Çözgener	26
3. Sezai Ekinci	26
4. O. Oktay Gökdeniz	26
5. Ali İlhan Oğuz	28

Maliye Bakanlığı Kontenjanından Seçilen Üyeler:

İsim - Soyad	Aldığı oy
1. Mehmet Kâmilöğlu	27
2. M. Doğan Ulusoy	24

Yüksek Başkanlığa

Sayıştay üyeleri için yapılan oylamada aşağıda isimleri yazılı adaylar karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Saygılarımızla sunulur.

OY AYIRIM KURULU

Üye
İstanbul Milletvekili
Metin Tüzün

Üye
Zonguldak Milletvekili
Avni Gürsoy

Üye
Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

Sayıştay Kontenjanı Üye Adayları	Kullanılan oy sayısı (28)	
1. Mehmet Oktay Aslan	25	
2. Osman Büyükyılmaz	—	
3. İ. Fikri Çözgener	26	
4. Sezai Ekinci	26	
5. Asaf Gökalpay	4	
6. O. Oktay Gökdeniz	26	
7. Necati Narin	—	
8. Ali İlhan Oğuz	28	
9. M. Halit Öztunalı	5	
10. Müfit Yeşildere	—	
Maliye Bakanlığı Kontenjanı :		
1. Orhan Akdoğan	5	
2. Orhan Arıkan	—	
3. Mehmet Kâmiloglu	27	
4. M. Doğan Ulusoy	24	
Başkan Tekirdağ Yılmaz Alpaslan Adana M. Kemal Küçüktepepınar	Sözcü İstanbul Sevil Korum Ankara M. Kemal Erkovan İmzadan kaçındı	Kâtip Trabzon Ertoz Vahit Suiçmez Artvin Mehmet Balta
Aydın Muharrem Sökeli Bolu Neş'et Akmandor	Balıkesir Necati Cebe Bolu Halûk Karabörklü	Balıkesir Nejat Sarıcalı C. B. S. Ü. Zeyyat Baykara Bulunamadı
Erzincan Niyazi Ünsal İzmir Süleyman Genç Kastamonu Sabri Tıgılı Konya Yücel Akıncı	İstanbul Ali Nejat Ölçen Kars Doğan Araslı Kırklareli Mehmet Dedeoğlu Manisa Sümer Oral İmzadan kaçındı	İstanbul Metin Tüzün Kars Muzaffer Şamiloğlu Konya Mukbil Abay Nevşehir Y. Kemal Yüksekli
Niğde A. Emre İleri Çanakkale O. Orhan Çaner Sivas Azimet Köylüoğlu	Ordu İdris Gürsoy Samsun İ. Etem Kılıçoğlu Tabii Üye Suphi Karaman	Samsun Bahri Cömert Siirt M. Nebil Oktay Tekirdağ Nihan İlgün İmzadan kaçındı
	Zonguldak Avni Gürsoy	

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1598-3/214, 215

10 . 4 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ile 7 üyelik için, 832 sayılı Yasanın 5 ve 6 ncı maddeleri gereğince, Bütçe Karma Komisyonunun yaptığı seçimlere bazı komisyon üyelerinin yazılı itirazı üzerine Başkanlığımızca yapılan inceleme sonucunda, bir örneği ilişikte gönderilen yazımızda belirtilen nedenlerle, söz konusu seçimlerin yeniden yapılması için konuya ilişkin 3/214 ve 3/215 Esas numaralı dosyalar Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığına iade olunmuştur.

Bilgilerinize sunarım.
Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığına

Bütçe Karma Komisyonunun 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü toplantısında, açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için yapılan seçime bazı komisyon üyelerinin örneği ilişikte gönderilen itirazları üzerine, anılan toplantıya ait Komisyon gündemi, üyelerin devam cetveli, görüşme tutanakları ve kullanılan oy pusulaları ile Oy Ayırım Kurulunun tutanağı Başkanlığımızca incelenmiş ve aşağıdaki hususlar saptanmıştır.

1. Anayasa, 77 sayılı Yasa ve Millet Meclisi İçtüzüğüne göre, hukuki varlıkları, görevleri, kuruluşları yekdiğerinden ayrı iki komisyon olan Bütçe Karma Komisyonu ile Plan Komisyonu gündemlerinin ve toplantı çağırılarının ayrı ayrı tanzim edilmesi, toplantı saatlerinin de ayrı ayrı ve açıkça belirtilmesi gerekirken, her iki komisyon da aynı çağrı ve gündemle 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü aynı saatte (Saat : 10'da) Başkanlığımızca toplantıya çağırılmıştır.

2. Başkanlığınızca müşterek olarak hazırlanıp Komisyon üyelerine gönderilen gündemin ilk sırasında Bütçe Karma Komisyonunun toplantısı ve onun tek gündem maddesi olan Sayıştay Başkan ve üyeliklerine seçim olduğu halde, çağrı yazısında belirtilen ve Karma Komisyonun devam cetvelinde de görüldüğü gibi saat 10.00'da yapılması gereken Karma Komisyon toplantısı açılmamış, ikinci sırada yer alan Plan Komisyonunun toplantısı saat 10.30'da açılmış ve gündeminde bulunan 5 maddeyi sırasıyla görüşmeye başlamıştır. Görüşme tutanaklarında açıkça görülmektedir ki, Plan Komisyonu gündeminin 1 ve 2 nci sırasındaki konular görüşüldükten sonra, herhangi bir teklif ve Komisyonun kararı olmaksızın, Komisyon Başkanının âni kararı ile gündem yarıda kesilerek, Bütçe Karma Komisyonunun Birleşimini bile açmadan, Sayıştay Başkan ve üyelerinin seçimine geçilmiştir. İçtüzüğün 27 nci maddesinde, gündemi hazırlama yetkisi Komisyon Başkanına verilmiş, ancak Birleşim açıldıktan sonra gündemin değişti ilmesi veya kesilmesi tamamiyle Komisyonun kararına bırakılmıştır.

Komisyon Başkanının bu karar ve işlemine bazı üyeler itiraz etmişler, itirazları dikkate alınmayınca da toplantıya katılmayacaklarını belirtmek suretiyle salonu terk etmişlerdir. Bu durum devam cetvelinde de açıkça görülmektedir.

3. Genel Kurul ve Komisyon toplantılarına katılma, üyenin açık ve özgür iradesi ile olur. Komisyon toplantılarında bu irade, İçtüzüğün 29 ncu maddesine göre hazırlanan devam cetveline üyenin imzası ile saptanır. Bunun aksine, usul dışı olarak açılan toplantıya bir üyenin katılmayacağını açıkça belirtmesi ve salonu terk etmesi halinde, Komisyon Başkanının o üyeyi var sayması hukuken yeterli olamayacağı gibi, birleşim de açılmış sayılmaz.

4. Kaldı ki; görüşme ve seçim tasnif tutanaklarında görüldüğü gibi, seçime 28 üye katılmıştır. 832 sayılı Yasanın 5 nci maddesinin, «Komisyon, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır. Mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir» hükmü, seçim oylamasına da toplantı yeter sayısında, yani en az 34 üyenin

katılmasını gerektirir. Seçime katılma 34 üyeden az olduğu takdirde, hukuken toplantı yeter sayısı kalmadığından birleşimin ertelenmesi ve oylamanın tekrarı zorunludur. 832 sayılı Yasanın 5 nci maddesi hükmünün bugüne kadarki bütün uygulamaları da bu şekilde olmuştur. Meclislerin toplantı ve karar yetersayısını hükme bağlayan, Anayasanın 86 ncı, İçtüzüğün 122 nci maddelerinin uygulamaları da bu yönde olmaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle; Bütçe Karma Komisyonunun gündeminin hazırlanması, toplanması, Sayıştay Başkan ve üyelikleri için yaptığı seçim, Anayasa, 77 sayılı ve 832 sayılı Yasalarla İçtüzük hükümlerine ve teamüle aykırı düşmektedir.

Söz konusu seçimlerin, yasalara ve İçtüzük kurallarına uygun olarak yeniden yapılması için; Karma Komisyonunuzun 7 . 4 . 1978 tarihli, 34 ve 35 karar numaralı raporları ile birlikte konuya ilişkin 3/214 ve 3/215 Esas numaralı dosyalar ilişikte iade olunmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

5 . 4 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına,

5 . 4 . 1978 Çarşamba günü Bütçe Karma Komisyonu ve Meclis Bütçe Plan Komisyonu gündemi ekte sunulmuştur.

Bu gündem gereği, saat 10.30'da Meclis Plan Komisyonu gündemindeki konuları müzakereye başlamış, birinci sırada yer alan konu müzakere edilmiş, gündemin ikinci maddesindeki görüşmeler kesin bir biçimde belli olmadan Komisyon Başkanı Sayın Yılmaz Alpaslan aniden ve aynen : «Bütçe Plan Komisyonunu kapatıp, Bütçe Karma Komisyonunu açıyorum ve Sayıştay seçimlerine geçiyorum.» demiştir.

İki Komisyonun gündemi bir arada yer alamaz, ilişikte takdim ettiğimiz Komisyon davetiyesinde gerek Millet Meclisi Bütçe Plan Komisyonunun ve gerek TBMM Bütçe Karma Komisyonunun gündemi müstereken hazırlanmıştır.

TBMM Bütçe Karma Komisyonunda, Sayıştay seçimine yeterli üye sayısı bulunmaması üzerine Komisyon toplantısı yapılmayarak, Millet Meclisi Bütçe Plan Komisyonu müzakerelerine geçilmiş ve gündemin 1 nci ve 2 nci maddelerinde yer alan 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapan tasarı ve teklifler müzakere olunduktan hemen sonra ve gündem bitmeden, ayrıca bu konuda herhangi bir talep de bulunmadan, «Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açıyorum.» diyerek «Sayıştay seçimlerine geçtiğini» Komisyon Başkanı beyan etmiştir.

Komisyon müdürlüğünde de mevcut üye devam cetvellerinin tetkikinden anlaşılabileceği üzere, cetvelde 34 imza bulunmadığı gibi, bazı imzaların da sahipleri tarafından atılmamış olduğu görülmüştür.

İçtüzük gereğince Komisyonların her türlü faaliyetlerini denetlemekle görevli bulunan Millet Meclisi Başkanı sıfatı ile hadiseye el konulmasını ve iddialarımızın tespiti için Komisyon Başkanlığında mevcut üye cetvellerinin ve Tutanak Müdürlüğünde bulunan Birleşime ait zabıt bantlarına el konularak yapılan kanun ve tüzük dışı hareketin önlenmesini teminen, Komisyon kararının geçersiz sayılması hususunda gerekenin yapılmasını saygı ile arz ederiz.

Ankara Milletvekili
M. Kemâl Erkovan

Tekirdağ Milletvekili
Nihan İlgin

Manisa Milletvekili
Sümer Oral

Ek : 1 gündem.

Sayın :

Bütçe Karma ve Plan Komisyonları 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü saat 10.00'da gündemindeki konuları görüşmek üzere toplanacaktır.

Katılmanızı önemle dilerim.

Saygılarımla.

Bütçe Plan Karma Komisyonu

Başkanı

Tekirdağ Milletvekili

Yılmaz Alpaslan

G Ü N D E M :

1. Sayıştay seçimi 3/214, 3/215

PLAN KOMİSYONU GÜNDEMİ :

1. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun tasarısı. (1/25)

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrıs'da şehit düşenlerin ailelerine ve Kıbrıs Savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza aylık bağlanması hakkında kanun teklifi. (2/204)

İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu ile Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın Kıbrıs Barış Harekâtına katılan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve Kıbrıs'lı mücahitlere verilecek madalya ve bu Harekâtta şehit olanların kanuni mirasçıları ile malul gazilere yapılacak ödemeye ilişkin kanun teklifi. (2/198)

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ile Konya Milletvekili Şener Battal'ın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun teklifi. (2/201)

2. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı. (1/100)

3. Türk Eğitim Derneği ile Darüşşafaka Cemiyetinin Hazineye olan borçlarının silinmesi hakkında kanun tasarısı. (1/82)

4. Zonguldak Milletvekili Abdülmüttalip Gül ile 12 arkadaşının 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanuna 3 geçici madde ile 1 ek madde eklenmesi hakkındaki 2012 sayılı Kanunun geçici maddelerinin, ek maddeler olarak ve bu maddelerde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi. (2/512)

5. Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanlığınca Seçilen Üyesi Hüsamettin Çelebi ve 7 arkadaşının, 359 sayılı TRT Kanununun 29 . 2 . 1972 tarih ve 1568 sayılı Kanunla değiştirilen 47 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi. (2/130)

AÇIK BULUNAN SAYIŞTAY 1 NCI BAŞKANLIĞI VE 7 ÜYELİK İÇİN BÜTÇE KARMA KOMİSYONUNDA YAPILAN SEÇİMLERLE İLGİLİ YAZIŞMA VE BELGELER.

Millet Meclisi
Bütçe Plan Komisyonu
Esas No. : 3/215
Karar No. : 35

7 . 4 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı için 832 sayılı Kanunun 5 nci maddesi uyarınca yapılan seçim sorunda aşağıda isim ve aldığı oy sayısı yazılı aday seçilmiştir.

Seçim tutanağı ilişiktir.

Genel Kurulun olurlarına sunulur.

Saygılarımızla.

İsim - Soyad	Aldığı oy
H. Cahit Eren	28

Yüksek Başkanlığa

Sayıştay Birinci Başkanı için yapılan oylamada aşağıda isimleri yazılı adaylar karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Saygıyla sunulur.

OY AYIRIM KURULU

Üye
İstanbul
Metin Tüzün

Üye
Zonguldak
Avni Gürsoy

Üye
Sivas
Azimet Köylüoğlu

Kullanılan oy sayısı (28)

Aday isimleri :

1. Ünal Ege	—
2. H. Cahit Eren	28
3. Sermet Erenkanlı	—
4. Vasfi İltir	—
5. Yılmaz İsmailoğlu	—
6. İhsan Necdet Tanyıldız	—
7. İsmet Topaç	—
8. Fikret Uludamar	—
9. Ferda İzzet Yazgaç	—
10. Mustafa Yuluğ	—

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Adana
M. Kemal Küçüktepepınar

Sözcü
İstanbul
Sevil Korum

Ankara
M. Kemal Erkovan
İmzadan kaçındı

Kâtip
Trabzon
E. Vahit Suiçmez

Artvin
Mehmet Balta

Aydın
Muharrem Sökeli

Balıkesir
Necati Cebe

Balıkesir
Nejat Sarıcalı

Bolu
Neş'et Akmandor

Bolu
Halûk Karabörklü

C. Bşk. S. Ü.
Zeyyat Baykara
Bulunamadı

Erzincan
Niyazi Ünsal

İstanbul
A. Nejat Ölçen

İstanbul
Metin Tüzün

İzmir
Süleyman Genç

Kars
Doğan Araslı

Kars
Muzaffer Şamiloğlu

Kastamonu
Sabri Tıǧlı

Kırklareli
Mehmet Dedeoğlu

Konya
Mukbil Abay

Konya
Yücel Akıncı

Manisa
Sümer Oral
İmzadan kaçındı

Nevşehir
Y. Kemal Yüksekli

Niğde
A. Emre İleri

Ordu
İdris Gürsoy

Samsun
Bahri Cömert

Çanakkale
Orhan Çaneri

Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu

Siirt
M. Nebil Oktay

Sivas
Azimet Köylüoğlu

Tabii Üye
Suphi Karaman

Tekirdağ
Nihan İlğün
İmzadan kaçındı

Zonguldak
Avni Gürsoy

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bütçe Karma Komisyonu

Esas No. : 3/214

Karar No. : 34

7 . 4 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

832 sayılı Sayıştay Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay Başkanlığında açık bulunan (7) üyelik için yapılan seçim sonunda seçilenlerin isimleri ve aldıkları oy sayısı aşağıda gösterilmiş, seçim tutanağı da ilişikte gönderilmiştir.

Genel Kurulun olurlarına sunulur.

Saygılarımızla.

Sayıştay Başkanlığı Kontenjanından Seçilen Üyeler :

İsim - Soyad Aldığı oy

1. Mehmet Oktay Aslan	25
2. İ. Fikri Çözgener	26
3. Sezai Ekinci	26
4. O. Oktay Gökdeniz	26
5. Ali İlhan Oğuz	28

Maliye Bakanlığı Kontenjanından Seçilen Üyeler :

İsim - Soyad Aldığı oy

1. Mehmet Kâmiloglu	27
2. M. Doğan Ulusoy	24

Yüksek Başkanlığa

Sayıştay üyeleri için yapılan oylamada aşağıda isimleri yazılı adaylar karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Saygılarımızla sunulur.

OY AYIRIM KURULU

Üye	Üye
İstanbul	Zonguldak
Metin Tüzün	Avni Gürsoy

Üye
Sivas
Azimet Köylüoğlu

Kullanılan oy sayısı : (28)

Sayıştay Kontenjanı Üye Adayları :

1. Mehmet Oktay Aslan	25
2. Osman Büyükyılmaz	—
3. İ. Fikri Çözgener	26
4. Sezai Ekinci	26
5. Asaf Gökaltay	4
6. O. Oktay Gökdeniz	26
7. Necati Narin	—
8. Ali İlhan Oğuz	28
9. M. Halit Öztunalı	—
10. Müfit Yeşildere	5

Maliye Bakanlığı Kontenjanı :

1. Orhan Akdoğan	5
2. Orhan Arıkan	—
3. Mehmet Kâmiloglu	27
4. M. Doğan Ulusoy	24

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Sözcü
İstanbul
Sevil Korum

Kâtip
Trabzon
E. Vahit Suiçmez

Adana
M. Kemal Küçüktepepınar

Ankara
M. Kemal Erkovan
İmzadan kaçındı

Artvin
Mehmet Balta

Aydın
Muharrem Sökeli

Balıkesir
Necati Cebe

Balıkesir
Nejat Sarıcalı

Bolu
Neşet Akmandor

Bolu
Halûk Karabörklü

C. Bşk. S. Ü.
Zeyyat Baykara
Bulunamadı

Erzincan
Niyazi Ünsal

İstanbul
A. Nejat Ölçen

İstanbul
Metin Tüzün

İzmir
Süleyman Genç

Kars
Doğan Araslı

Kars
Muzaffer Şâmioloğlu

Kastamonu
Sabri Tıǵlı

Kırklareli
Mehmet Dedeoğlu

Konya
Mukbil Abay

Konya
Yücel Akıncı

Manisa
Sümer Oral
İmzadan kaçındı

Nevşehir
Y. Kemal Yüksekli

Niğde
A. Emre İleri

Ordu
İdris Gürsoy

Samsun
Bahri Cömert

Çanakkale
Orhan Çaneri

Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu

Siirt
M. Nebil Oktay

Sivas
Azimet Köylüoğlu

Tabii Üye
Suphi Karaman

Tekirdağ
Nihan İlgün
İmzadan kaçındı

Zonguldak
Avni Gürsoy

PLAN KOMİSYONU

5 . 4 . 1978 Çarşamba

Açılma saati : 10.30

BAŞKAN : Yılmaz Alpaslan

BAŞKAN —

(Maddeler okundu)

İ. ETEM KILIÇOĞLU (Samsun) — (Banttın anlaşılmayan kısa bir konuşma)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Kılıçoğlu. Divan da aynı ihtiyacı duymaktadır.

Efendim bu tasarı hakkında Sayın Hükümet temsilcisi, siz mi, yoksa Milli Savunmadan görevli Sayın General mi bilgi versin efendim?

Nasıl...

..... Efendim, 5434 sayılı TC Emekli Sandığı ile kanunen ilişik bir tasarı var önümüzde. Bunu tamamen teknik bir mahiyet ilgilendiriyor.

Müsaade ederseniz Sayın Başkanım, ilk önce Emekli Sandığı yetkilileri yanımda bulunuyor. Bunlar teknik konuda bir bilgi versin. Eğer daha gerekli bilgi isterse Başkanlık; Ben, Maliye Bakanlığı adına veya Milli Savunma Bakanlığı adına Sayın Tuğgeneralim daha açık bilgi vermek isteriz.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Efendim, Emekli Sandığını temsilen lütfen adınızı, soyadınızı görev yerinizi lütfediniz.

NECMETTİN ONEL (Emekli Sandığı Tahsisler Daire Başkanıym.)

BAŞKAN — Buyurun efendim, kısa ve öz.

NECMETTİN ONEL (Emekli Sandığı Tahsisler Daire Başkanı) — Mevcut harp malullüğü hükümlerine birtakım yeni ilaveler yapılmaktadır. Bu ilaveler zamanın şartlarına uygun olarak getirilmiş bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi, Anayasanın 66 ncı maddesi dolayısıyla uluslararası anlaşmalarda taraf olmamız halinde katılacağımız harekâta vazife malulü olanlara harp malulü denilmesidir.

Ayrıca, eski hükümlerde mevcut olan unvanlara yeniden sivil iştirakçi ve erbaş deyimleri eklenmektedir.

Keza verilecek olan harp malullüğünün azami miktarı belli olmasına rağmen kanunda, asgari bir süre tespit edilmemiş olduğundan, üç aydan az olmaz şeklinde bir asgari süre getirilmiş bulunmaktadır.

Ayrıca, barışta vazife malulü olanlara harp malulü denme imkânı bugün için mevcut değildir. 64 ncü maddeye eklenen bir fıkra ile, barışta vazife malulü olan ordu mensuplarının da harp malulü sayılması sağlanmak istenmektedir.

Keza yine 64 ncü maddede, önceki yapılan değişikliğe paralel olarak, 36 ncı maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, Anayasanın 66 ncı maddesi uyarınca ve Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar uyarınca yapılacak olan hareketlerde vazife malulü olanların da 64 ncü madde kapsamına alınması sağlanmış bulunmaktadır.

Yine, unvan değişiklikleri yapılmış, uzman jandarma çavuş, uzman çavuş deyimleri eklenmiştir.

Maddede daha önce bulunan askeri memur tabiri, bugün için Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu uyarınca askeri memur orduda kalmadığı için ve istihdam edilmediği için, bundan sonra da edilmeyeceği için, çıkarılmış bulunmaktadır.

Keza, çok yeni bir hüküm olarak, yapılacak olan harekâtlarda sivil görevli olarak çalıştırılmış veya herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayan kişilerin de harp malulü sayılarak kendilerine bir aylık bağlanma imkânı getirilmek istenmiştir.

Diğer bir değişiklik de, mevcut tahsil, görevde bulunan rütbeli olanların rütbelerine göre veya memuriyetten gelmiş olanların kazandıkları kıdemlerine göre, erlerin ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun tahsil durumları itibarıyla giriş derecelerine göre bağlanan harp malullüğü aylıkları bir üst rütbeden ve sivil iştirakçiler için de bulundukları derecelerle bir üst derecesinden bağlanma cihetine gidilmiştir.

Mevcut harp malullüğü zamları çok düşük, bugün için çok düşüktür. En yüksek aylık, sivil iştirakçiler için 600, erler için 200 lira idi.

Bu husus, bir gösterge rakamına bağlanmak suretiyle, ileride olacak değişikliklere de ayak uyduracak bir hale getirilmiş bulunmaktadır.

Tasarımın diğer kısımlarında bazı ifade değişiklikleri yapılmıştır. Bir yenilik getirmemekte, aynen muhafaza edilmektedir.

Gaiplik hakkındaki hükümlerde, erler için gaipliğe mahkemece hükmolunan tarih esas alınmakta idi. sivil iştirakçiler için ise, mahkeme kararında gaipliğin başladığına hükmolunan tarih esas alınmakta, böylece erlerle, sivil iştirakçiler arasında bir farklılık vardı. Bu farklılık kaldırılarak erler için de gaipliğe kararda hükmolunan tarih esas alınmak suretiyle bir eşitlik getirilmiş bulunmaktadır.

Gaiplikleri sona erenler, bugün için kendilerine ödenmiş aylıklar belli şartlarda tahsil edilmekte idi. Bunların, kendilerine veya dul yetimlerine ödenmesi gereken aylıkların tahsili cihetinden vazgeçilmiş bulunmaktadır.

Bir de, gaiplik kararı almak, Medeni Kanun hükümlerine göre, 6 yıllık bir süreye bağlı. 5 yıl bulunamayacak, 1 yıl ilan yapılacak altıncı yıldan sonra da gaiplik kararı alınacak. Bu ise, bazı hakların verilmesini çok uzatmakta.

Bu nedenle, maddeye bir fıkra eklenmek suretiyle gaip oldukları Gençlik Kurmay Başkanlığınca belirtilen er hakkında mahkeme hükmü beklenilmeksizin aylık bağlama imkânı getirilmiştir.

Daha önce birtakım harekâtlara iştirak etmiş olanlara çeşitli kanunlarla tazminatlar verilmişti, bu tasarı ile bu tazminat Kıbrıs Harekâtına iştirak etmiş olanlar için de verilmek üzere getirilmiş bulunmaktadır.

Tasarının değişikliğine uygun olarak geçici maddeler eklenmiş, bu geçici maddelerle, yine daha önceki kanunlarda, birtakım harekâta iştirak etmiş olanların çocuklarına parasız yatılı okuma imkânları sağlanmıştı. Burada bu hüküm yenilenmiş bulunuyor. Bir de, tasarının getirmiş olduğu yeni aylıklara göre, eski aylıkların yükseltilmesi geçici bir madde ile öngörülmüştür.

Benim söyleyeceklerim bundan ibaret, ileride maddelere geçildiğinde başka konulara da değineceğiz.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Sayın Hükümet temsilcisi?..

HÜKÜMET TEMSİLCİSİ — Başka ilave edecek bir konumuz yok efendim.

BAŞKAN — Sayın General, zatiâliniz ilave de bulunmak istiyormusunuz?

GENERAL — Hayır efendim.

BAŞKAN — Peki efendim.

Değerli arkadaşlarım, tasarımı Milli Savunma Komisyonundan gelen haliyle dinlediniz. Emekli Sandığı Temsilcisi bilgi verdi, tasarının bir alt komisyonda

incelenmesi teklifi var, lütfen üç isim bildiriniz efendim.

Sayın Mehmet Balta, Sayın Sümer Oral, Sayın Yaşar Kemal Yüksekli. Her üç ismi birlikte oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir efendim. (Anlaşılmayan kısa bir konuşma)

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, şimdi evvela Sayın Ölçen'e daha sonra da Sayın Oral'a söz vereceğim.

Sayın Ölçen, buyurun efendim söz sizde.

ALİ NEJAT ÖLÇEN (İstanbul) — Teşekkür ederim. Ben çok kısa olarak bu tasarıda ilgimi çeken birkaç noktaya değinmek istiyorum; zira alt komisyondan rapor geldiği zaman tekrar Komisyonumuzda aynı konularda görüş farklılıkları meydana çıkmış olmasın.

Önce bir soru sormak istiyorum Hükümete veya hatta tasarı hakkında Hükümet temsilcisinin cevaplaması ricası ile. Burada yürürlüğe girme tarihi 1 . 7 . 1974 olarak belirtiliyor, acaba bu 1974'den öncekilerle 1974'den sonrakiler gibi 1970 den evvel emekliye ayrılanlarla 1970'den sonra emekliye ayrılanlar arasındakine benzer bir adaletsizlik ortaya çıkacak mıdır? Bu noktanın belirmesi gerekiyor. Yürürlüğe giriş tarihi, bunun önünde bulunan maddelerin uygulanma tarihi olarak yorumlanır ve öylece yürürlüğe girer ise, o halde 1974'ten önceki maluller burada belirtilmiş değişikliklerin hiç birinden yararlanmazlar.

Örneğin göstergelerden yararlanmayacakları gibi.

Burada açıklığa kavuşmak gerekir. Alt Komisyonumuz da bunu açıklığa kavuşturabilir zannediyorum. Veya Hükümet temsilcisi de burada açıklığa kavuşturabilir.

Bir diğer husus, izin verirsiniz, aslında mahul olan kişileri bir toplumun koruması, kollaması o toplumun en önemli görevlerinden biridir ve uygarlığın kaçınılmaz sonucudur. Aynı zamanda toplumsal vefanın doğal bir sonucudur. Bugüne kadar malullerimizin son derece ihmal edildiği ve kendi kaderleriyle baş başa bırakıldığı ve ödenen tazminatların veya ödeneklerin ise, hiç bir dertlerine çare getirmediikleri aşikârdır; ama, bu tasarıda da ileri sürülen göstergelerin, ben artan hayat pahalılığı karşısında son derece yetersiz olduğunu, 100 göstergenin birinci derecede bir malullük için hiç bir anlam ifade etmediğini düşünüyorum.

Ayrıca şunu da belirtmek istiyorum, bu düşüncemi ifade ederken, bu düşüncemin haklı olan bir yanı var, o haklı olan yanını özellikle bu Komisyonla dile getirmek istiyorum.

Türkiye'nin kişi başına cari fiyatlarla 12 bin Türk liralık milli geliri, bugün 2 büyük partinin, tasarı olarak veya teklif olarak veya önerge olarak, Mecliste veya komisyonda ortaya çıkırtmış olduğu sosyal muhtevayı taşıyacak bir milli gelir düzeyi değildir. Bu milli gelir düzeyiyle, biz, yatırımlardan, kalkınmaya ayrılan kaynaklardan o denli fedakârlıklar ediyor ve bunları öyle sosyal amaçlı yardım şeklinde dağıtmış, bulunuyoruz ki, Türkiye artık kalkınmayı hayal eder duruma gelmiştir ve bu kaynak noksanlığını yurt dışındaki kredi müesseselerinden âdetâ yabancı para dilenerek gidermeye, parasının değerini düşürerek çare aramaya ve dolayısıyla enflasyondan kurtulacak önlemlere ciddiyet verememek tehlikesiyle baş başa kalmıştır. Bugün hanımlarımız 20 yıllık hizmet sonunda emekliye ayrılmaktadır. Ayrıca göstergelerde büyük değişiklikler yapılmıştır, kıdem tazminatları büyük yükler getirmektedir. En az geçim indirimi büyük yükler getirmektedir ve buna benzer birçok yasalar büyük yükler getirmiştir ve bu büyük yüklerin finansman gücüne Türk ekonomisi sahip değildir; ama, buna rağmen partiler arası rekabet Türk ekonomisini bu noktaya getirmiştir ve bu noktada sahipsiz bırakmıştır. Böylece kamu fonları paylaşılır hale gelmiştir Türkiye'de. Kamu fonları, yatırıma tahsis edilmesi gereken ve ileride Türkiye'nin kalkınmasına medar olacak kamu kaynakları, artık çeşitli nedenlerle paylaşılır, kapışılır hale gelmiştir.

Bu, Türkiye'nin kalkınmasından önemli ölçüde fedakârlık etmeyi gerektirmektedir. Durum böyle olunca, ben malûllerin bu kapışma yarışının dışında kalmasına razı değilim. O açıdan konuya bakıyorum. Yok daha evvel kapışma bu Mecliste gerçekleşmiş olmasaydı, buradaki 100 göstergesini yeterli bulurdum; ama, muhtarlara maaş verilmektedir, herkes bütçeden alabildiği kadar almaktadır. buna hükümetler alet olmaktadır, büyük partiler alet olmaktadır. Şu halde böyle bir çığ açılmışken, ben malûllerin 100 gösterge ile diğerlerine nazaran mağdur hale getirilmesine razı değilim. Zannediyorum ki Alt Komisyonumuz bu hususu dikkate alacaktır.

Üçüncü üzerinde durmak istediğim konu, savaş malûlü ile harp malûlü ile vazife malûlü arasında mağduriyet bakımından ele geçecek ödenekte veya

parada bir fark olmamalıdır; ama, ünvanda, ta-nında bir fark olmalıdır. Yani vazifede malûl olanın moral değeri ile, savaşta malûl olanın moral değeri arasında bir farkı korumak zorundayız. Bu Yasa bu farkı ortadan kaldırmaktadır. Bu farkın ortadan kaldırılması savaşta malûl olmanın, savaşa katılmanın değerini ve moral gücünü tahrip eder ve toplum bundan çok büyük zararlar görür. O bakımdan Alt Komisyonumuz savaş malûlü ile vazife malûlü arasında gelir bakımından hiçbir fark ortaya çıkarmamak kayıt ve şartıyla moral farkı buraya belli ölçüde monte edebilirse, koyabilirse öyle zannediyorum ki, bundan Türk toplumu rahatlık duyar. Yoksa biz herkesi vazife malûlü olduğu halde savaş malûlü olarak kabul edersek, savaşta malûl olanın o malûliyetten duyacağı gururu ortadan kaldırmış oluruz. Savaşta malûl olan kişi, örneğin, Türk cephesine atılan bir bombayı eline alarak karşı tarafa atılırken, bütün kolu ve gövdesi kopan bir kişi ki, dün beni ziyaret etti, içim sızladı bunun vazife malûllüğü ile bir ilgisi yoktur. Bu kahraman bir savaş malûlüdür, moral değerine toplum olarak yer vermemiz, hiç olmazsa bu moral değeri yıkmamamız gerekir. Tasarıda bunun da dikkate alınması icap eder kâınındayım.

Bir başka nokta ilgimi çekti. Ben 5434 Sayılı Yasanın ve bir de 193 Sayılı Yasanın üzerinde emek verdiğim halde hâlâ kime hizmet ettiğini anlamış bir üyeniz değilim. Öyle çetrefil yazılır, uygulanması öyle karma karışık ki, örneğin ben Maliye Bakanına veya Gelirler Genel Müdüğüne, verginizi bu beyanname dahilinde doldurunuz desem, burada iddia ediyorum ki, dolduramazlar. O kadar karışık ki, karmakarışık ki. O halde, 5434 Sayılı Yasa sevk ve idare eden, örneğin Emekli Sandığı Genel Müdüğü kendi emeklilik işlemini aynı daire-sinde güçlkle takip edecek hale gelmiştir yasanın çetrefillliği dolayısıyla. Bu yasa biraz basitleştirilmelidir.

Bir örnek sunmak isterim size. Yorumu neden olmaması bakımından burada küçük bir işaretle de bulundum. Örneğin, tazminat ödenmesiyle ilgili göstergeler. Bu göstergeler, belki tazminat bu göstergelere bağlanabilir, hatta maaşla, yahut malûllük derecesiyle ilgili göstergeye bağlanması daha mantıklıdır. Çünkü buradaki gösterge ile öbür gösterge arasında bir paralellik yok, oysa ki, paralellik olmak zorunda. Hiç olmazsa, sosyal adalet bakımından. Eğer, böyle bir ilke de Alt Komisyon tara-

ından saptanır, o zaman 6 ncı maddede «tazminat ödenir» cümlesinin arasına bir defaya mahsus olmak üzere tazminat ödenir kaydını da koymak gerekir. Bilahare bunun gibi. Yani, redaksiyonu bakımından bu yasaı biraz daha kısa cümlelerle anlaşılabilir, hiç olmazsa malul olan kişinin anlayacağı bir üslup ile kaleme almakta gerek vardır.

Ben öyle zannediyorum ki, artık yasalarımız sadece o yasaı tatbik edenlerin anlayacağı Türkçe ile değil, o yasadaki yararlanacak kişinin anlayacağı Türkçe ile de yazılmaya başlanmalıdır. Bu nedenle eğer, Hüfede Hükümet temsilcisi, bu yasanın benim de çok güç anladığım yazış biçiminin Alt Komisyon tarafından bir ilkökul mezununun anlayacağı sadelikde yazılmasına da özen gösterilmesini rica ediyorum.

Bu konuşmama imkân verdiğiniz için Sayın Başkan size teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ölçen. Sayın Metin Tüzün.

METİN TÜZÜN (İstanbul) — Sayın Başkan, Alt Komisyonun eğilmesi dileğinde olduğum konuları aktarmak istiyorum.

Birincisi...

BAŞKAN — Komisyon üyelerimizin bu görüşmeleri özetler halinde tutmalarında yarar var. Sayın Balta size de bunu söylemiş olayım.

Buyurun efendim.

METİN TÜZÜN (Devamla) — Birincisi, örneğin 64 ncü maddenin (D) fıkrasının altındaki kısım. Barışta olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı haller ile eğitim, tatbikat falan diye giden kısım. Bu konunun açılmasını rica ediyorum, Alt Komisyon tarafından. Bu haller hangi hallerdir? Barışta bu haller hangi hallerdir? Bunun özellikle açılmasını rica ediyorum bir.

İkincisi, Sayın Başkan, Sayın Ölçen'in de değindiği bir şey var. Biz sosyal içerikli yasalar diye aslında bu sosyal içeriği de yalama ettik, yalama ettik. Kesimleri, buraya ulaşabilen türlü kesimlerin dileklerine cevap vermekle kendimizi sosyal içerikli yasalar çıkaran parlamenterler durumuna getirdik. Aslında bu işin esprisi bu değil.

Sayın Başkan, bence önemli kutsal bir görev vardır. Kurtuluş savaşı vermek bir ordunun görevidir. Bir ordu, bir ülkenin ordusu Kurtuluş Savaşında eğer bu mağduriyetlere uğruyorsa, malul oluyorsa, tutsak oluyorsa, şu oluyorsa bu oluyorsa, bu görev son derece kutsaldır, saygı duymalı. Kurtuluş Savaşında malul olmuş insanlara bir şeyler aktarmanın sosyal

muhtevasına inanırım; ama ben Kurtuluş Savaşının dışındaki bütün savaşları ilkel bir eylem olarak görüyorum ve Kurtuluş Savaşının dışındaki bütün bu maluliyet meselelerini aktarmaları yanlış, kesimler arasında farklılık doğuran aktarmalar olarak görüyorum. Eğer bir ülkenin kurtuluş savaşının dışında herhangi bir hareket varsa, ben bunu Zonguldak'ta madende ki grizudan yaralanan, malul olan işçiden farklı göremem. Ona bir şey aktarıyor muyuz, farklı bir şey aktarabiliyor muyuz? Hayır aktaramıyoruz. Yahut herhangi bir inceleme yapan, bir kimyevi inceleme yapan bir bilim adamının, bir asistanın, bir öğrencinin, bir işçinin orada asitten dolayı maluliyetine yeni bir şey aktarabiliyor muyuz? Yani onun için bunları, Alt Komisyondan istihdam ediyorum, bütün bu yasaları mümkünse döksün, olabildiğince döksün bir mukayese yapalım, ondan sonra bu yasaı görüşelim.

Bir de bu Anayasanın 66 ncı maddesi uyarınca uluslararası anlaşmalar gereğince ve de 66 ncı maddede bir tabir daha geçer, uluslararası nezaket kuralları gereğince der, yani uluslararası nezaket kuralları gereğince Türk halkının, Türk evladının bir yere gönderilmesinin ceremesini hem o evlat çekecek malul kalmak suretiyle, hem de bu ulus o mahule bir şeyler aktarmak suretiyle çekecek. Onun için bunları iyice bir dökmesini ve ondan sonra bu yasanın görüşülmesini salık veriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ediyoruz Sayın Tüzün.

Başka söz isteyen var mıydı efendim bu konuda?

Müsaade ederseniz Sayın Yaşar Kemal Yüksekli'ye söz verelim.

YAŞAR KEMAL YÜKSEKLİ (Nevşehir) — Daha sonra konuşacağım.

BAŞKAN — Peki efendim.

Buyurun Sayın Sevil Korum.

SEVİL KORUM (İstanbul) — Sayın Başkan, değerli üyeler; ben iki soru sormak istiyorum. Bu soruların, Alt Komisyon raporunda cevaplandırılmasını rica edeceğim.

1. Bu yasa kaç kişiyi ilgilendirmektedir?

2. Mali yükü ne kadardır? Her yıl bütçeye ne kadar yük getirecektir?

Bu iki konunun öğrenilmesinde yarar var. Eğer çok küçük bir grupı kapsıyorsa, o takdirde çok büyük bir ayrıcalık yaratmış olmayabilir; ama çok geniş bir grupı kapsıyorsa büyük bir ayrıcalık yaratmış olur. Bu konunun üzerinde durulmasında yarar olduğu kanısındayım.

Bir başka nokta da, aynı yasanın içerisinde çok büyük farklılıkların yaratılmış olmasıdır. Vazife malulü vazife malulüdür, harp malulü harp malulüdür. Burada 1 nci dereceden alanlara 4 bin gösterge, 6 ncı dereceden alanlara 1 500 gösterge. Dikkatinizi çekirim, 1/4. Her ikisi de vazife malulü ya da harp malulü. Niçin bu denli büyük bir fark var aralarında? Yapılan görevde malullük, malullüğe uğranıldığı halde yapılan görevde çok büyük bir ayrıcalık olmaması gerekir. O zaman bu denli bir fark yaratılmasını ben son derece sakıncalı görürüm. İkisi de savaş sırasında hayatını kaybetmiştir, niye birinin hayatı 4 bin gösterge, öbürününkü 1 500 gösterge? Bunu açıklamak son derece güç. 6 ncı dereceden aşağı olduğunu farkedemedim yani. Niçin 6 ncı dereceden aşağısı yok bunun? Ben onu farkedemedim, neden olduğunu da anlayamadım. Bunun açıklanmasında yarar olduğu kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederiz Sayın Korum.

Sayın Yüksekli, buyurun efendim.

YAŞAR KEMAL YÜKSEKLİ (Nevşehir) — Ben şunu açıklamak istiyorum : Arkadaşlarımızın konuşmalarından önemli bir tasarı olduğu ortaya çıktı. Konuşmacılar da Alt Komisyona bazı önemli görüşler bildirdiler. İstiyoruz ki, bizzat komisyon olarak yeterli iyi bir incelemeyi yapabilmek için sürenin kısıtlı olmamasını istiyoruz. Bizim kendimize has işlerimiz var, onları takip ediyoruz, çalışıyoruz. Bir haftalık, 10 günlük bir süre olursa, gerekli inceleme yapılmadan gelebilir. İyice inceleyelim, Emekli Sandığıyla, Maliye Bakanlığıyla, Milli Savunma Bakanlığıyla ayrı ayrı ve müşterek çalışmalarımızı yürütelim. Bu bakımdan yeterli zamanın verilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Aşağı yukarı ne kadar bir süre önerebileceksiniz?

YAŞAR KEMAL YÜKSEKLİ (Nevşehir) — Bilemem, onu burada tespit etmek mümkün, ne kadar olacağı.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Ertöz Vahit Suiçmez.

ERTOZ VAHİT SUIÇMEZ (Trabzon) — Sayın Başkan, ben daha önce konuşan Sayın Ölçen'in ve Sayın Tüzün'ün görüşlerine aynen katılmakla, çok kısa görüşümü belirttikten sonra bir detaylı konuya değinmek istiyorum. Değinmek istediğim anakonu, artık üretken olma aşamasına gelmemiş olan, üretim sıkıntıları sancıları çeken bir toplumun her konuda

sosyal içerikli yasaları getirme, bunu bir siyasal yarış haline getirmenin aslında ulusumuzun, ekonomimizin geleceği bakımından sakıncalarını belirtmekte yarar görürüm.

Kaldı ki, her konuda içinden çıkılmaz biçimlerde bir sosyal yarışmış gibi, önüne gelen kurum Komisyonumuza ve Meclislerimize bu tip tasarıları tam somutlaştırmadan getirmesi, bizleri de içinden çıkılması zor görüntülerin içerisine itmektedir.

Bir yandan bütçenin tümünü bağlarken, tümü üzerinde görüşmeler yaparken, Sayın Maliye Bakanımızı temel ekonomik yatırımlar bakımından alabildiğine kısıtlayıcı ve kıskanç bir durumda görürken, bir yandan da sosyal içerikli yasaların birbiri ardına bu şekilde gelmesini ekonominin gelişmesi bakımından, bir bütünleştirmek bir ara düşünmek zorundayız.

Tasarının 4 ncü maddesinin 1 nci fıkrasında harp mahullerinin malullük derecesine göre aşağıda yazılı ek göstergelerin yürürlükteki katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktar, harp malulü zammı olarak aylıklarına ayrıca eklenir diye, bir madde var. Bunu aslında ileri bir adım, ileri bir aşama saymaktayız. Ancak, Sayın Hükümet temsilcisinden ve Milli Savunma temsilcisi generalimizden öğrenmek isterim. Harp mahulleri için, harp mahullerinin tazminatlarının gösterge tablosuna bağlanmasını ileri bir aşama sayarken, görev mahullerinin tazminatları için ne düşünülmektedir? Tasarıda buna ben rastlayamadım. Görev mahullerinin tazminatları aynen kalacak mıdır? Bir göstergeye bağlanacak mıdır, bağlanmış mıdır? Bunu açıklamalarını rica ederim. Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Suiçmez.

Başka söz isteyen?.. Buyurun Sayın Balta.

MEHMET BALTA (Artvin) — Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri;

Savaş nerede olursa olsun, savaşan için aynıdır. İster İstiklal Savaşı olsun, ister Kore Savaşı olsun, isterseniz de Kıbrıs Savaşı olsun; fakat düşünenler için bunu değerlendirmek, değişik düşünmek normal bir şeydir. Eğer İstiklal Savaşına katılanlarla bir Kore Savaşına katılanı veya Kıbrıs savaşına katılanı bizler burada ayıracaksak, bu hatadır.

Sebebi de şudur efendim: Savaş, insanların Canını her yerde alır. Bunun hatası savaşanların değil, savaşa savaşçıları gönderenlerindir. Hiç kimse bu konuda ayrıcalık düşünemez. Ben her şeyden önce bir savaşa katılmış Türk subayı olarak bunu sizlere açıklamak istiyorum, takdir sizindir. Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Balta.

Değerli arkadaşlarım, şimdi söz konusu tasarı Sayın Yaşar Kemal Yüksekli, Sümer Oral ve Mehmet Balta'dan oluşan Alt Komisyonunda incelenecek, buradaki değerli arkadaşlarımla yaptıkları yararlı uyarılara, eleştirilere de Alt Komisyon dikkat edecektir, tutanakları da takdim edeceğiz, süre ne kadar efendim? (Komisyon sıralarından «Bir ay» sesi) Bir ay çok efendim (Komisyon sırasından «15 gün» sesi)

15 gün sonra Alt Komisyonun raporu vermesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler.. Kabul edilmiştir. 15 gün sonra Alt Komisyon raporunu Komisyonumuza sunacaktır efendim.

Şimdi gündemin 2 nci maddesine geçiyoruz efendim. Gündemin 2 nci maddesi 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı. Tasarıyı okutuyorum efendim:

«5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı :

Madde 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 68 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 68. — Dul ve Yetim Aylıkları, ölenin bağlanmış veya bu kanunun hükümlerine göre hesaplanacak emekli adi malullük veya vazife malulü aylıklarının,

A — Dul karı ve koca için % 50'si, aylık alan yetimi bulunmayanların dul ve eşlerine % 75'i,

B — Çocuklarla ana veya babanın her biri için % 25'i oranında bağlanır. Ölenin aylığa müstehak bir dul karı veya kocasıyla bir yetimi bulunması halinde dul karı veya kocaya % 60, yetimine % 30 oranı uygulanır. Ölenin önceki eşinden olan çocuklarıyla hem anadan hem babadan yetim olan veya af kanunlarına göre tescil edilmiş bulunan çocuklarına % 30 oranında aylık bağlanır. Sonradan hem anadan hem babadan yetim durumuna giren çocukların aylıkları da % 30 oranı uygulanmak suretiyle yükseltilir. Emekli adi malullük vazife malulü aylığı alan veya iştirakçi olan dul karıya % 50 oranında dul aylığı bağlanarak ödenir.

Yukarıda belirtilen oranlara göre bağlanacak dul ve yetim aylıkları toplamı, bunlara esas tutulan emekli adi malullük veya vazife malulü aylıklarından fazla olursa, fazlası yetim aylıklarından mütenasiben indirilir.

Ölen, dul karı yahut koca bırakmazsa veya bıraktığı koca aylığa müstehak değilse, bunların payı, çocuklarla ana-babanın aylıklarına eşitlikle eklenir. Şu kadar ki: Bu aylıkların toplamı, yapılan eklemelerden sonra haşlamaya esas tutulan aylığın yetim bir kişiyse % 50'sini, iki kişiyse % 80'ni, üç kişiyse % 100' nü geçemez.

Dul ve yetimlerin aylık oranlarının yükseltilmesi gereken durumların doğması, sonradan veya yeniden aylık ödenmesine hak kazanılması veyahut ödenmekte olan aylıkların kesilmesi hallerinde yukarıdaki hükümler gözönüne alınarak ödenecek aylıklar yeniden hesaplanır.

Madde 2. — 5434 Sayılı TC Emekli Sandığı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış dul ve yetim aylıkları da bu kanunda öngörülen esas ve oranlara göre yükseltilir.

Emekli, adi malullük, vazife malullüğü aylığı almaları ve bu aylıklarını, terfi etmeleri nedeniyle dul aylığı bağlanmamış olan veya iştirakçi olmaları nedeniyle bağlanan dul aylıkları ödenmeyen dul karıların, müstehak olmaları şartıyla dul aylıklarıyla dul aylıklarının terfi etmeleri nedeniyle kesilen emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yeniden bağlanarak ödenir.

Madde 3. — Bu kanun, yayımı tarihini izleyen aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

Madde 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Tasarı üzerinde söz isteyen?. Yok.

Tasarı hakkında bir genel açıklama rica ediyorum efendim. Kim genel açıklamayı yapacak sayın görevli, sayın temsilci?.

—?.....

maddesine değişiklik getirilmesi hakkında sayın komisyonumuza sunulan bu Hükümet tasarısıyla, sosyal güvenlik kuruluşları arasındaki ayrıcalıkların belirli bir ölçüde, kısmen de olsa giderilmesi amaç alınmıştır. Bu amaçla hazırlanan bu tasarı, çeşitli sosyal güvenlik kuruluşlarından; örneğin, TC Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve BAĞ - KUR Kurumlarından ayrılan emekli, dul ve yetimler arasındaki bu ayrıcalık, emekli, dul, yetim ayrıcalığının giderilmesi amaçlanmıştır.

Maddeler hakkında, geçildiğinde daha teferruatlı bilgi vermek isteriz. Eğer sayın Başkanlık daha teferruatlı bilgi isterlerse, Sayın Emekli Sandığı Temsilcisi arkadaşımıza söz verilirse, ondan daha teknik bir bilgi açıklamak istiyoruz efendim.

BAŞKAN — Lütfen efendim, biraz daha ayrıntılı bilgi.

— ?..... Sayın Başkan, Sayın üyeler;

Yurdumuzda üç büyük sosyal güvenlik kurumu var.

BAŞKAN — Biraz yüksek sesle ve mikrofona efendim.

— ?..... — (Devamla) — Yurdumuzda üç büyük sosyal güvenlik kurumu var; bunlardan biri Emekli Sandığı, BAĞ - KUR ve Sosyal Sigortalar Kurumu. Bu kanunlar ayrı zamanlarda ve ayrı ayrı yapılmış olduklarından, dul ve yetimlerine verilmiş olan haklarda birtakım ayrıcalıklar meydana gelmiştir. Bu ayrıcalıklar, mensup oldukları kurumların dul ve yetimleri tarafından zaman zaman bir sızlanma konusu olmuş ve eşit hale getirilmeleri istenmiştir.

Hazırlanmış olan tasarı, bu ayrıcalıkları tamamen giderici bir mahiyettir. Sosyal Sigortalarda dul, yetim için ne nispette bir aylık bağlanıyorsa aynı nispet Emekli Sandığında yer almaktadır. Keza, orada bir dula, bir yetime veya bir dul bir yetim, üç yetim beraber bulunduğu zaman hangi nispetler uygulanıyorsa, aynı nispetlerde aylık bağlama oranları getirilmiştir.

Emekli Sandığından dul, yetim aylığı alanlardan görevde bulunan bir kadın iştirakçi için herhangi bir aylık bağlama, bugüne kadar söz konusu değildi. Bu tasarıyla bu sağlanmak istenmektedir.

Ayrıca, bağlanacak olan aylıkların, başta da söylediğimiz gibi oranları yükseltilmektedir. Keza, bu kanunun yürürlüğe girmiş olduğu tarihten önce bağlanmış olan dul ve yetim aylıkları da, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren bu kanunda öngörülen nispetlere yükseltilerek bağlanacak ve düzeltilcektir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

— ?..... — ?.

BAŞKAN — Hay hay. Sayın Sevil Korum, kaç numara efendim?

SEVİL KORUM (İstanbul Milletvekili) — 16.

BAŞKAN — 16 ncı Buyurunuz efendim.

SEVİL KORUM (İstanbul Milletvekili) — Efendim, ben sayın yetkililerden bir konuyu sormak istiyorum: Karı, koca ikisi de emekli ise, bunlardan bir tanesi öldüğü takdirde kalana, iki emekliden hangisinin maaşı yüksekse onu tercih etme ve onun belli bir oranını alma hakkı veriliyor bildiğim kadarıyla. Bir tasarıyla, karı ve koca yani her ikisi de emekli ise biri öldüğü takdirde öbürü hem kendi aylığını hem de kocasından aylığını alması olanağı getiriliyor mu ge-

tiriliyor mu? Bunu öğrenmek istiyorum.

?..... — Getiriliyor.

SEVİL KORUM (Devamla) — Nasıl oluyor bu oranlar? Onu öğrenmek istedim.

?..... — Bir kere kendi aylığını alacak ve hem de kocasının aylığını alacak.

SEVİL KORUM (Devamla) — Ha, oldu.

BAŞKAN — Tabii.

Efendim, sayın görevli, lütfen soruya cevap verir misiniz efendim tutanağa geçsin.

?..... — Hay hay.

BAŞKAN — Mikrofona efendim.

?..... — Sayın Başkan, sayın üyeler; tasarı ile gerek iştirakçi olsun kadın, gerekse kendi emekli aylığını alsın, kocası öldüğü zaman kocasından bağlanması lazım gelen aylığın % 50'sini alacaktır

SEVİL KORUM (İstanbul Milletvekili) — Bîkarz, kocası ölürsa? Kocasını da ölürsa aynı.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Sayın Köylüoğlu, buyurun efendim.

AZİMET KÖYLÜOĞLU (Sivas Milletvekili) — Sayın Başkanım, ben de aracılığınızla Hükümet temsilcisinden bir soru sormak istiyorum:

İstiklal Madalyası sahiplerinin, biliyorsunuz emekli maaşları var. Bu İstiklâl Madalyası sahipleri, kendileri öldükleri zaman dul eşlerine, bugüne kadar bildiğimiz kadarıyla maaş bağlanmamaktadır. Acaba bu yasayla İstiklâl Madalyası sahibi olanların ölmesi halinde kendilerine bağlanan emeklilik veyahutta yarımın dul kalan yetimlerine bağlanıp bağlanmayacağına ilişkin bir açıklama yapabilirler mi acaba?

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Köylüoğlu. Buyurun sayın temsilci.

TEMSİLCİ — Efendim bilindiği gibi, 1005 sayılı Kanunla İstiklâl Madalyası aylığı alanlara, vatani hizmet tertibinden şeref aylığı bağlanmıştır. Sonra 1985 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle bu şeref aylıkları gösterge esasına bağlanmış ve kendilerine 85 göstergesinin Bütçe Kanununda tespit edilen katsayı ile çarpılması sonucunda aylık bağlanması esas kabul edilmiştir. Bilindiği üzere İstiklâl Madalyası aylıklar vatani hizmet tertibinden olup, kendi dul ve yetimlerine intikali söz konusu değildir. Hayatta kaldıkları sürece kendilerine verilmektedir. Bu tasarı ile bir ilişki yoktur ve bu tasarıda yapılan değişiklikle dul ve yetime intikaline kanun tekniği yönünden de inkân bulunmamaktadır; çünkü başlıbaşına o ayrı bir kanundur efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Tasarının tümü üzerinde başka söz isteyen?... Sayın Oral, buyurun efendim.

SÜMER ORAL (Manisa) — Sayın Başkan, tasarıdan yararlanacak dul ve yetim adedinin miktarı ve bir de bu tasarınn kanunlaşması halinde Emekli Sandığına ödenecek munzam (ilave) yük üzerinde acaba bir çalışma yapıldı mı? Yapılsaydı, bilgi verirlerse memnun kalacağım.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Temsilci.

TEMSİLCİ — Efendim, bu kanun tasarısı kanunlaştığı zaman ne kadar bir kişinin faydalanacağı hakkında şu anda elimizde kesin bir veri yok. Çünkü tasarıya biz burada muttali olduk, dosyayı da getirmek imkânına sahip olmadık; fakat 720 milyon lira yıllık mali yük getireceği hesaplanmıştır efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Değerli arkadaşlarım, başka söz isteyen?... Yok.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum:

Madde 1. — (Okundu)

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen?... Yok.

Maddeyi okunuş şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, bir hususu tespitte yarar var. Bir değerli arkadaşımızın da bu konuda bir teklifi olduğunu şu anda öğrendim. Sayın Üçok'un verdiği bu konuya ilişkin bir teklif varmış, eğer o da varsa birleştirerek görüşmemizde yarar var, çünkü komisyonumuzdaymış.

Beş dakikanızı iştirham edeyim.

SABRİ TİĞLİ (Kastamonu) — Neyi vereceksek bilerek verelim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Tıǧlı.

Buyurun Sayın Karabörklü.

HALÜK KARABÖRKLÜ (Bolu) — Sayın Tıǧlı'nın önerisine aynen katılıyorum, yalnız usuli bir hata yapılmaması gerektiğine de inanıyorum. O da şudur: Ashında tekriri müzakere ile elimizde bulunan tasarıma tekrar konuşulmasını sayın komisyonumuz kabul etti. Öyle zannediyorum ki, evvelemirde her iki tasarı burada okunmalıdır, ondan sonra ancak birleştirilmelidir, yani birleştirilmesine karar verilmelidir. Hangi tasarı esas alınacaksa o da kararlaştırılmalıdır. ondan sonra Alt Komisyona havale edilmelidir.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN — Hay hay efendim.

Değerli arkadaşlarım, tekriri müzakere kabul edildi, tasarı okundu ve bilginize sunuldu.

Şimdi, Sayın Bahriye Üçok ve 8 arkadaşı tarafından yapılan teklifi okutuyorum efendim.

«Madde 1. — 5434 sayılı Kanunun 68 nci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

c) Çocukların yahut ana veya babanın yaş, ölüm, evlilik sebepleriyle ayıktan düşmeleri halinde boşalan hisselere tekabül eden ayhkların tamamı sağ kalanın ayhğına eklenir.

ç) Her ikisi de iştirakçi olan eşlerden dul kalan karı veya kocaya % 50 oranında aylık bağlanır.

Madde 2 :

Bu Kanun yayımı tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe girer.

Madde 3 :

Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.»

BAŞKAN — Tasarı ve teklifin birlikte görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Sabri Tıǧlı ve Sayın Halük Karabörklü'nün teklifi veçhile tasarınn görüşmeye esas olmak üzere teklifle birlikte müzakeresi yapılacaktır; ancak her iki metnin biraz önce kurduğumuz Alt Komisyonca incelenip bir Alt Komisyon raporu düzenlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

NIHAN İLGÜN (Tekirdağ) —

BAŞKAN — Hangi hususta efendim?

NIHAN İLGÜN (Tekirdağ) — Alt Komisyona havale edilmesi hususunda...

BAŞKAN — Alt Komisyona havalesini kabul ettik Sayın İlgün.

NIHAN İLGÜN (Tekirdağ) —

BAŞKAN — Efendim Sayın Nejat Ölçen'in de imzası var teklifte de, kendisi teklif ettiği için ben o ihtiyacı duydum.

Değerli arkadaşlarım, Alt Komisyonun biraz önce seçtiğimiz Sayın Yüksekli, Sayın Oral, Sayın Balta'dan meydana gelmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı ve teklif birlikte Alt Komisyonunda incelenecek ve bir raporla Komisyonumuza bildirilecektir.

Şimdi değerli arkadaşlarım, Bütçe Plan Karma Komisyonu için 34 sayın üye var, Sayıştay Başkan ve üyesi seçimlerine geçiyorum. Oy pusulaları dağıtılacak efendim.

?..... — Sayın Başkan, bugün gündemde başka tasarılar vardır; bu yüzden birden bire Bütçe

Karma Komisyonu toplantısına geçemezsiniz. Şu anda toplantı halinde olan Plan Komisyonudur.

Başkan — Efendim, Plan Komisyonunu kapattım; açtım 34 kişi var, zatiâliniz de hazırsınız.

?..... — Gündemde başka maddeler de var.

BAŞKAN — Var efendim.

?..... — Hayır efendim, gündemde... (Gürültüler, «Emrivaki yapma» sesleri.)

BAŞKAN — Emrivaki yapmıyorum efendim, görevimi yapıyorum, görevimi yapıyorum, görevimi yapıyorum.

?..... — Gündemde başka maddeler var!

BAŞKAN — Oy pusulalarını dağıttınız efendim, görevimi yapıyorum.

?..... — Hayır, nasıl görevinizi yapıyorsunuz beyefendi, gündemi alın elinize...

BAŞKAN — Sayın Nihan İlgün, Sayın Sümer Oral, Sayın Kemal Erkovan toplantıdadır efendim.

?..... — Hayır efendim, hayır.

?..... — Bütçe Plan Karma Komisyonu toplantısı ilan edilmiş midir efendim?

BAŞKAN — Edildi efendim, basının ve.... (Gürültüler) Efendim, toplantıyı açtım, sizler toplantı açıldıktan sonra terk ediyorsunuz, edebilirsiniz.

Oy pusulaları dağıtılın efendim, seçim yapıyoruz.

?..... — Kâğıt yok Sayın Başkan?..

BAŞKAN — Bir dakika.

Değerli arkadaşlarım, seçimin usulünü hatırlatıyorum:

Bir zarfa Sayıştay Başkanı için bir isim, Sayıştay üyeleri için de 7 isim: 5 Sayıştay Kontenjanından, 2 tane Maliye kontenjanından isim yazacaksınız efendim.

?..... — Aynı kâğıda mı efendim?

BAŞKAN — Aynı kâğıt... Efendim, oy pusulaları dağıtılıyor, bu oy pusulalarında işaret koyacaksınız isimlerin arkasına, onları zarfa koyacaksınız.

ALİ NEJAT ÖLÇEN (İstanbul Milletvekili) — Öbürköl' üyeler için de dağıtırsınız...

BAŞKAN — Bütün üyelerin isimleri var Sayın Ölçen.

ALİ NEJAT ÖLÇEN (İstanbul Milletvekili) — Bunda yok.

BAŞKAN — Var efendim, geliyor. (Gürültüler.) Sayın arkadaşlarım...

?..... — Evvelâ başkan adayı...

BAŞKAN — Müsaade ediniz efendim. Şimdi, Sayıştay Birinci Başkanlığı için adayları bilginize sunuyorum:

Ünal Ege, Çalışma Bakanlığı Bakanlık Müşaviri.
Cahit Eren, Maliye Bakanlığı Müsteşar Vekili.
Sermet Erkanlı, Sayıştay 1 nci Daire Üyesi.

?..... — Başkan, imzaları?...

BAŞKAN — İmzaları efendim, burada, burada efendim, burada burada.... Yoklama cetveli burada efendim.

Sizin imzalarınız yok efendim, yok efendim. Burada olduğunuzu yazdım, buradasınız da imzalarınız yok; tutanağa böyle geçirildi efendim... (Gürültüler)

..... — (Anlaşılmayan 2 kelime) Plan Komisyonunun programı bitmedi, bitmemiştir.

BAŞKAN — Rica ederim, böyle bir müzakere usulü yok efendim.

..... — Kendi kendinize geçemezsiniz. (Anlaşılmayan sözler.) Karma Komisyon toplantısı olmaz.

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım. Sermet Erkanlı Sayıştay 1 nci Daire Üyesi; Vasfi İltter Sayıştay 1 nci Daire Başkanı ve Sayıştay Başkanvekili; Yılmaz İsmailoğlu, Gümrükler Genel Müdürü; İhsan Necdet Tanyıldız, Sayıştay 2 nci Daire Başkanı, İsmet Topaç; Ticaret Bakanlığı Müşaviri, Fikret Uludamar, Sayıştay 4 ncü Daire Üyesi, Ferda İzzet Yazgaç; Sayıştay 4 ncü Daire Üyesi, Mustafa Yuluğ; Çalışma Bakanlığı Danışmanı.

Şimdi değerli arkadaşlarım, bu pusulada bir isim işaretleyeceksiniz ve dağıtılan zarflara koyacaksınız. Evvelâ bunun tasnifini yapacağız. Bir çarpı işareti kâfi geliyor.

SABRİ TİĞLİ (Kastamonu Milletvekili) — Bir çarpı işareti kâfi geliyor mu adayın hizasına?

BAŞKAN — Evet efendim, bir çarpı işareti... Zarflara koyunuz.

Değerli arkadaşlarım, Tasnif Heyeti için 3 isim söyleyin lütfen:

Sayın Metin Tüzün, Sayın Avni Gürsoy, Sayın Azimet Köylüoğlu isimlerini oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Bantta kesiklik.)

BAŞKAN — Başkan için tasnif yapılacak efendim.

..... — Sayın Başkan, hani Süleyman Genç burada mı? Nerede?

BAŞKAN — Burada efendim, burada efendim, Süleyman Genç içeride oturuyor efendim.

..... — Hayır efendim, Süleyman Genç burada değiller? Hani?... Hani Nebil Oktay?

BAŞKAN — Burada efendim, imza..

..... — Yapmayın böyle, ayıptır bunlar ayıp...

BAŞKAN — Çok rica ederim...

..... — Nebil Oktay diyorsunuz... (Gürültüler)

BAŞKAN — Burası köy kahvesi değil, burası köy kahvesi değil...

..... — Ne münasebet beyefendi.

BAŞKAN — Lütfen saygılı olun.

..... — Saygılı oluyorum ben, böyle şey olmaz Nerede Süleyman Genç?

..... — İtiraz ediyorum.

BAŞKAN — İtirazınızı yaparsınız, itirazınızı yaparsınız. (Gürültüler) (Karşılıklı konuşmalar.)

Lütfen, lütfen, lütfen efendim, lütfen... (Gürültüler.) (Başkanın tokmağı vurması.)

Lütfen....

Nerede Süleyman, çağırın...

Var efendim Süleyman Genç'in imzası.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Süleyman Genç burada efendim imzası da burada.

..... — Nebil Oktay?..

..... — Nebil Oktay diyorsunuz. (Gürültüler)

BAŞKAN — Nebil Oktay da burada, imzası da burada efendim.

Üye oy pusulası verin arkadaşlarıma,... Üye oy pusulası...

Hayır efendim, Baykara.... İmzası...

(Bantta kaydı yok.)

(Bant kaydı yapılmamıştır.)

BAŞKAN — Sayın üyeler, bir hususu bilgilerinize sunuyorum. Sadece toplantının açılması için 34 üyenin yoklama cetvelinde ve salonda hazır bulunması şarttır. Oylama için katılan üyelerin yarısından bir fazlasının oyunu toplayan üye, Sayıştay Başkan ve üyesi seçilmiş olur. Şimdi, kaç üye katıldıysa onun yarısından bir fazla oy toplayan üye Başkan ve Sayıştay üyesi seçilmiş olacaktır efendim. O hususu da tutanaklara geçirilmesi bakımından bilgilerinize sunuyorum.

(Oylama yapıldı.)

BAŞKAN — Oylama işlemi bitmiştir efendim.

(Bant kaydı yapılmamıştır.)

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, lütfen yerlerinizi alınız.

Sayıştay Başkanlığı için yapılan seçimin sonuçlarını açıklıyorum. Tasnif Kurulundan tutanak geldi, tutanağı okutuyorum efendim :

Yüksek Başkanlığa

Sayıştay Birinci Başkanı için yapılan oylamada aşağıdaki isimleri yazılı adaylar karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Saygıyla sunulur.

Oy Ayrım Kurulu

Üye

Üye

İstanbul Milletvekili

Zonguldak Milletvekili

Metin Tüzün

Avni Gürsoy

Üye

Sivas Milletvekili

Azimet Köyüoğlu

Kullanılan oy sayısı : 28

Aday isimleri :

Ünal Ege	Yok.
Cahit Eren	28
Sermet Erkanlı	Yok.
Vasfi İlder.	Yok.
Yılmaz İsmailoğlu	Yok.
İhsan Necdet Tanyıldız	Yok.
İsmet Topaç	Yok.
Fikret Uludamar	Yok.
Ferda İzzet Yazgaç	Yok.
Mustafa Yuluğ	Yok.

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, böylece Sayın Cahit Eren 28 oyla Sayıştay Başkanlığına seçilmiştir. Ülkemiz için ve Sayıştay için başarılı olmasını, hayırlı olmasını temenni ediyorum efendim.

Sonuçlar her iki Meclise sunulacaktır efendim.

Şimdi Sayıştay üye seçiminin tasnif sonuçlarını bekliyoruz.

(Bantta kayıt yok)

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, demin bir komisyon üyemiz Sayın Nihan İlgin, Sayın Genç'le, Sayın Ertoz Vahit Suiçmez'in Sayın Nebil Oktay'ın olmadığını söylemişti. Tutanakta her üçünün imzası var, her üçü de burada efendim. Bunu da tutanaklara geçmesi bakımından bilgilerinize sunuyorum.

(Bantta kayıt yok)

BAŞKAN — Sayın üyeler, lütfen yerlerinizi alınız.

Sayıştay üyeleri için yapılan seçimin sonuçları gelmiştir, bilgilerinize sunuyorum :

Yüksek Başkanlığa

Sayıştay üyeleri için yapılan oylamada aşağıda isimleri yazılı adaylar karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Sayıştayınızla sunulur.

Oy Ayırım Kurulu

Üye	Üye
İstanbul Milletvekili	Zonguldak Milletvekili
Metin Tüzün	Avni Gürsoy
Üye	
Sivas Milletvekili	
Azimet Köylüoğlu	

Sayıştay Kontenjanı

Üye Adaylar Kullanan Oy sayısı : 28

Mehmet Oktay Aslan	25
İ. Fikri Çözgener	26
Sezai Ekinci	26
Asaf Gökalpay	4
O. Oktay Gökdeniz	26
Ali İlhan Oğuz	28
Müfit Yeşildere	5

Maliye Bakanlığın Kontenjanı :

Orhan Akdoğan	5
Mehmet Kâmilioğlu	27
M. Doğan Ulusoy	24

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, böylece Sayıştay üyeliklerine Mehmet Oktay Aslan, Fikri Çözgener, Sezai Ekinci, Oktay Gökdeniz, Ali İlhan Oğuz, Mehmet Kâmilioğlu, Doğan Ulusoy seçilmişlerdir. Kendilerine başarılar temenni ediyoruz.

Böylece birleşik toplantıyla ilgili yapılacak başka iş kalmadığından birleşik toplantıyı kapatıyorum.

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, kaldığımız yerden Plan Komisyonu toplantısına devam ediyoruz.

Gündemimiz gereğince 3 ncü maddeye devam ediyoruz efendim.

Türk Eğitim Derneği ile Darıısafaka Cemiyetinin Hazineye olan borçlarının silinmesi hakkında kanun tasarısı.

Tasarıyı okutuyorum efendim :

5 . 4 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

5 Nisan 1978 Çarşamba günü Bütçe Karma Komisyonu ve Meclis Bütçe - Plan Komisyonu gündemi ekte sunulmuştur.

Bu gündem gereği, saat 10.30'da Meclis Plan Komisyonu gündemindeki konuları müzakereye başlamış, birinci sırada yer alan konu müzakere edilmiş, gündemin ikinci maddesindeki görüşmeler kesin bir biçimde belli olmadan Komisyon Başkanı Sayın Yılmaz Alpaslan aniden ve aynen : «Bütçe - Plan Komisyonunu kapatıp, Bütçe Karma Komisyonunu açıyorum ve Sayıştay seçimlerine geçiyorum.» demiştir.

İki komisyonun gündemi bir arada yer alamaz, ilişkide taktim ettiğimiz komisyon davetiyesinde gerek Millet Meclisi Bütçe - Plan Komisyonunun ve gerek TBMM Bütçe - Karma Komisyonunun gündemi müş-tereken hazırlanmıştır.

TBMM Bütçe - Karma Komisyonunda, Sayıştay seçimine yeterli üye sayısı bulunmaması üzerine Komisyon toplantısı yapılmayarak, Millet Meclisi Bütçe - Plan Komisyonu müzakerelerine geçilmiş ve gündemin 1 nci ve 2 nci maddelerinde yer alan 3454 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapan tasarı ve teklifler müzakere olunduktan hemen sonra ve gündem bitmeden, ayrıca bu konuda herhangi bir talep de bulunmadan, «Bütçe - Karma Komisyonu toplantısını açıyorum.» diyerek «Sayıştay seçimlerine geçtiğini» Komisyon Başkanı beyan etmiştir.

Komisyon Müdürlüğünde de mevcut üye devam cetvellerinin tetkikinden anlaşılacağı üzere, cetvelde 34 imza bulunmadığı gibi, bazı imzaların da sahipleri tarafından atılmamış olduğu görülmüştür.

İçtüzük gereğince komisyonların her türlü faaliyetlerini denetlemekle görevli bulunan Millet Meclisi Başkanı sıfatı ile hadiseye el konulmasını ve iddialarımızın tespiti için Komisyon Başkanlığında mevcut üye cetvellerinin ve Tutanak Müdürlüğünde bulunan birleşime ait zabıt bantlarına elkonularak yapılan kanun ve tüzük dışı hareketin önlenmesini teminen, Komisyon kararının geçersiz sayılması hususunda gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederiz.

Ankara Milletvekili
M. Kemâl Erkovan

Tekirdağ Milletvekili
Nihan Ilgın

Manisa Milletvekili
Sümer Oral

Bütçe Karma ve Plan Komisyonları 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü saat 10,00'da gündemindeki konuları görüşmek üzere toplanacaktır.

Katılmanızı önemle dilerim.

Saygılarımla.

Bütçe Plan Karma Komisyonu

Başkanı

Tekirdağ Milletvekili

Yılmaz Alpaslan

GÜNDEM :

1. Sayıştay seçimi 3/214, 3/215

PLAN KOMİSYONU GÜNDEMİ :

1. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun tasarısı. (1/25)

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kıbrıs'da şehit düşenlerin ailelerine ve Kıbrıs savaşında yaralanıp çalışamayacak durumda bulunan kahramanlarımıza aylık bağlanması hakkında kanun teklifi. (2/204)

İstanbul Milletvekili Fehmi Cumalıoğlu ile Adana Milletvekili Hasan Aksay'ın Kıbrıs Barış Harekatına katılan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve Kıbrıs'lı mücahitlere verilecek madalya ve bu harekatta şehit olanların kanuni mirasçıları ile malul gazilere yapılacak ödemeye ilişkin kanun teklifi. (2/198)

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ile Konya Milletvekili Şener Battal'ın, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve aynı Kanuna geçici maddeler eklenmesine ilişkin kanun teklifi. (2/201)

2. 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 68 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı. (1/100)

3. Türk Eğitim Derneği ile Darüşşafaka Cemiyetinin Hazineye olan borçlarının silinmesi hakkında kanun tasarısı. (1/82)

4. Zonguldak Milletvekili Abdülmüttalip Gül ile 12 arkadaşının 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanunu'na 3 geçici madde ile 1 ek madde eklenmesi hakkındaki 2012 sayılı Kanunun geçici maddelerinin, ek maddeler olarak ve bu maddelerde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi. (2/512)

5. Cumhuriyet Senatosu Cumhurbaşkanlığınca Seçilen Üyesi Hüsamettin Çelebi ve 7 arkadaşının, 359 sayılı TRT Kanununun 29 . 2 . 1972 tarih ve 1568 sayılı Kanunla değiştirilen 47 nci maddesinin değiştirilmesine ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi. (2/130)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1598-3/214,215

10 . 4 . 1978

Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığına

Bütçe Karma Komisyonunun 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü toplantısında, açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ve 7 üyelik için yapılan seçime bazı komisyon üyelerinin örneği ilişikte gönderilen itirazları üzerine, anılan toplantıya ait Komisyon gündemi, üyelerin devam cetveli, görüşme tutanakları ve kullanılan oy pusulaları ile Oy Ayırım Kurulunun tutanağı Başkanlığımızca incelenmiş ve aşağıdaki hususlar saptanmıştır.

1. Anayasa, 77 sayılı Yasa ve Millet Meclisi İçtüzüğüne göre, hukuki varlıkları, görevleri, kuruluşları yekdiğerinden ayrı iki komisyon olan Bütçe Karma Komisyonu ile Plan Komisyonu gündemlerinin ve toplantı çağrılarının ayrı ayrı tanzim edilmesi, toplantı saatlerinin de ayrı ayrı ve açıkça belirtilmesi gerekirken, her iki komisyon da aynı çağrı ve gündemle 5 . 4 . 1978 Çarşamba günü aynı saatte (Saat 10.00'da) Başkanlığımızca toplantıya çağrılmıştır.

2. Başkanlığınızca müşterek olarak hazırlanıp komisyon üyelerine gönderilen gündemin ilk sırasında Bütçe Karma Komisyonunun toplantısı ve onun tek gündem maddesi olan Sayıştay Başkan ve üyeliklerine seçim olduğu halde, çağrı yazısında belirtilen ve Karma Komisyonun devam cetvelinde de görüldüğü gibi saat 10.00'da yapılması gereken Karma Komisyon toplantısı açılmamış, ikinci sırada yer alan Plan Komisyonunun toplantısı saat 10.30'da açılmış ve gündeminde bulunan 5 maddeyi sırasıyla görüşmeye başlamıştır. Görüşme tutanaklarında açıkça görülmektedir ki, Plan Komisyonu gündeminin 1 ve 2 nci sırasındaki konular görüşüldükten sonra, herhangi bir teklif ve komisyonun kararı olmaksızın, Komisyon Başkanının ani kararı ile gündem yarıda kesilerek, Bütçe Karma Komisyonunun Birleşimini bile açmadan, Sayıştay Başkan ve üyelerinin seçimine geçilmiştir. İktüzüğün 27 nci maddesinde, gündemi hazırlama yetkisi Komisyon Başkanına verilmiş, ancak birleşim açıldıktan sonra gündemin değiştirilmesi veya kesilmesi tamamıyla komisyonun kararına bırakılmıştır.

Komisyon Başkanının bu karar ve işlemine bazı üyeler itiraz etmişler, itirazları dikkate alınmayınca da toplantıya katılmayacaklarını belirtmek suretiyle salonu terk etmişlerdir. Bu durum devam cetvelinde de açıkça görülmektedir.

3. Genel Kurul ve Komisyon toplantılarına katılma, üyenin açık ve özgür iradesi ile olur. Komisyon toplantılarında bu irade, İktüzüğün 29 ncü maddesine göre hazırlanan devam cetveline üyenin imzası ile saptanır. Bunun aksine, usul dışı olarak açılan toplantıya bir üyenin katılmayacağını açıkça belirtmesi ve salonu terk etmesi halinde. Komisyon Başkanınca o üyeyi var sayması hukuken yeterli olamayacağı gibi, birleşim de açılmış sayılamaz.

4. Kaldı ki; görüşme ve seçim tasnif tutanaklarında görüldüğü gibi, seçime 28 üye katılmıştır. 832 sayılı Yasanın 5 nci maddesinin, «Komisyon, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır. Mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir.» hükmü, seçim oylamasında da toplantı yeter sayısında, yani en az 34 üyenin katılmasını gerektirir. Seçime katılma 34 üyeden az olduğu takdirde, hukuken toplantı yeter sayısı kalmadığından birleşimin ertelenmesi ve oylamanın tekrarı zorunludur. 832 sayılı Yasanın 5 nci maddesi hükmünün bugüne kadar ki bütün uygulamaları da bu şekilde olmuştur. Meclislerin toplantı ve karar yeter sayısını hükme bağlayan, Anayasanın 86 ncı, İktüzüğün 122 ncimaddelerinin uygulamaları da bu yönde olmaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle; Bütçe Karma Komisyonunun gündeminin hazırlanması, toplanması, Sayıştay Başkan ve Üyelikleri için yaptığı seçim, Anayasa, 77 sayılı ve 832 sayılı Yasalarla İktüzük hükümlerine ve teamüle aykırı düşmektedir.

Söz konusu seçimlerin, Yasalara ve İktüzük kurallarına uygun olarak yeniden yapılması için; Karma Komisyonunuzun 7.4.1978 tarihli, 34 ve 35 karar numaralı raporları ile birlikte konuya ilişkin 3/214 ve 3/215 esas numaralı dosyalar ilişikte iade olunmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Ek : 1. Bütçe Karma Komisyonunun bazı üyelerinin itiraz yazıları örneği,

Bütçe Karma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bütçe Karma Komisyonu

Esas No. : 3/214, 3/215

No. : 52

13 . 4 . 1978

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

İlgi : Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunlar Müdürlüğü 10 . 4 . 1978 gün ve 1598-3/214, 215 sayılı yazıları.

Bütçe Karma Komisyonunun 5 . 4 . 1978 çarşamba günü yapmış olduğu toplantısında açık bulunan Sayıştay 1 nci Başkanlığı ve 7 üyelik seçimlerinin, Anayasa, İçtüzük ve ilgili yasalara uygun olarak yapılmadığı gerekçesiyle Başkanlığınıza yapılan itirazın, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Başkanlığınıza tanıdığı «Millet Meclisi Başkanı Komisyon çalışmalarını denetler» hükmüne dayanarak yaptıkları «denetleme çalışmaları» Komisyonumuzca incelenmiştir.

1. Komisyon üyelerinin, Komisyon çalışmalarının yasalara uygun olarak yapılmadığına itiraz etme hakları vardır.

2. Başkanlığınızın «Millet Meclisi Komisyon çalışmalarını denetleme» hakkı vardır. Ancak bu hakkın bir komisyonun aldığı herhangi bir kararı «geçersiz» saymaya kadar giden bir yetkiyi kapsadığı düşünülemez.

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 14 ncü maddesinin 6 ncı fıkrasında sözü edilen «denetleme» hakkı, komisyon çalışmalarını yasalara uygun olmasa bile, «geçersiz sayma» yetkisini kesinlikle Millet Meclisi Başkanına vermez. Bu denetim, yönetseldir. Anayasadan doğan, kaynağını ve gücünü TBM Meclisinden alan yasa koyma yetkimiz, devredilemez, denetime tabi tutulamaz.

Bu bakımdan konuyu önce (A) usul ile ilgili olarak, Komisyonumuzun aldığı kararın yasalara aykırı olsa bile, Başkanlığınızın, bir komisyon kararını geçersiz sayma hakkı ve yetkisi olmadığını yanıtlayacak ve (B) daha sonra da esasa geçerek yapılan seçimin yasalara uygun olduğunu arz ve izah edeceğiz.

A) Başkanlığınızın komisyon çalışmalarını «denetleme» hakkının komisyonlarca yapılan işlemlerin, hangi gerekçe ile olursa olsun bozma, geri çevirme gibi geniş kapsamlı olduğuna Komisyonumuz hiç katılamamaktadır. Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisine niyabeten görev yapmaktadır. Yaptığı görevde yasalara aykırı bir yön bulunup bulunmadığının tespit ve gerekirse karar bağlama yetkisi Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Genel kurullarına aittir.

Kaldı ki, Bütçe Karma Komisyonu, C. Senatosu ve Millet Meclisi üyelerinden oluştuğuna göre, Millet Meclisi Başkanının, C. Senatosu üyelerini de denetlemesi gibi bir anlam da taşımaktadır.

B) Esas hakkında ise;

1. Bütçe Karma Komisyonu ile, Plan Komisyonu hukuki varlıkları, kuruluşları ve görevleri bakımından ayrı ayrı kuruluşlardır. Bu doğru görüş yanında, bu komisyonların iç içe komisyon oldukları da doğrudur. Bu bakımdan üyelere çağrı ve gündemlerinin bir kâğıt üzerinde ve fakat ayrı ayrı gösterilmeleri, yazılmaları yasalara aykırı olamaz. Amaç, davet ve gündemin ne olduğunun üyelere duyurulmasıdır.

2. Çarşamba günü saat 10'da Plan Komisyonu, toplantı nisabı olduğundan Başkanlığımızca açılmış ve çalışmalarına başlamıştır. Gündemdeki 5 konunun 1 ve 2 nci sırasındaki hususları görüşülmüş ve bu sırada Sayıştay Başkan ve üyelerinin seçimindeki toplantı nisabının 34 üyenin mevcut olduğunu Başkanlık Divanımız tespit etmiş olduğundan, Plan Komisyonu çalışmalarını bu noktada kesmiş ve aynı saatlerde toplantıya çağırılmış bulunan Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açmıştır.

Yazılarının 2 nci maddesinde Başkan «Bütçe Karma Komisyonu birleşimini bile açmadan» denildiği halde muteriz üç üyenin müracaatlarında Başkanın «Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açıyorum» dediği yazılmaktadır. Muterizlerin bile açıldığını kabul ettiği bir toplantıyı Başkanlığınızın «açılmamış» kabul ettiğini anlamak mümkün değildir.

3. Genel Kurul ve Komisyon toplantılarına katılma üyelerin açık ve özgür iradesi ile olur. Bu doğrudur. Toplantıya katılan bir üye istendiği anda toplantıyı terk edebilir. Fakat, toplantıda bulunduğu halde, «ben burada yokum» diyemez. Meclis Genel Kurulunda çoğunluğun bulunmadığını iddia eden üyeler salonda bulunmak zorundadır. Toplantıyı terk eden üyelerin istek ve itiraz hakları yoktur.

4. 832 Sayılı Yasanın 5 nci maddesinin «Komisyon, üye tamsayısının 2/3 çoğunluğu ile toplanır, mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir» denilmektedir. Sözü edilen seçim bu gereğe uygun olarak yapılmıştır. Toplantı 34 üyenin iştiraki ile açılmıştır ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu ile de seçim yapılmıştır. Toplantı nisabıyla, karar ve seçim yapma nisabını birbirinden ayırmak gerekmektedir,

Toplantı 34 üye ile açılmış seçime 28 üye katılmıştır. Hal böyle olduğuna göre: Yazılarında ileri sürülen nedenlerle «Bütçe Karma Komisyonunun gündeminin hazırlanması, toplanması, Sayıştay Başkan ve Üyeleri için yaptığı seçim Anayasa, 77 sayılı ve 832 sayılı yasalara, İçtüzük hükümlerine ve teamüle aykırı düşmektedir» yargılarına Komisyonumuz katılmamaktadır,

Seçimler yasalara uygun olarak yapılmıştır. Bu nedenlerle «Yeniden seçim yapılması» bahse konu olamaz. Sayıştay Başkan ve üyelerine ilişkin seçim sonuçları eklidir.

Onay için Millet Meclisine sunulması gerekmektedir.

İki ay içinde Meclis Genel Kurulunun onayına sunmadığınız takdirde seçimler Sayıştay Kanununun 5 nci maddesi gereğince kesinleşecektir.

Saygılarımla.

Bütçe Karma Komisyonu Başkanı
Tekirdağ Milletvekili
Yılmaz Alpaslan

Bütçe Karma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bütçe Karma Komisyonu

Esas No. : 3/214, 3/215

Karar No. : 53

13 . 4 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisi Başkanı Sayın Cahit Karakaş'ın Sayıştay 1 nci Başkan ve üyeleri seçimleri nedeniyle Bütçe - Karma Komisyonu Başkanlığınıza 10 . 4 . 1978 tarih ve Kanunlar Müdürlüğü 1598-3/214, 215 sayılı yazılarına 13 . 4 . 1978 tarih ve 52 sayılı cevabi yazımızın bir örneği ilişiktir,

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla.

Bütçe Karma Komisyonu
Başkanı
Tekirdağ Milletvekili
Yılmaz Alpaslan

Bütçe Karma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bütçe Karma Komisyonu

Esas No. : 3/214, 3/215

Karar No. : 52

13 . 4 . 1978

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

İlgi : Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunlar Müdürlüğü 10 . 4 . 1978 gün ve 1598-3/214, 215 sayılı yazıları.

Bütçe Karma Komisyonunun 5 . 4 . 1978 çarşamba günü yapmış olduğu toplantısında açık bulunan Sayıştay 1 nci Başkanlığı ve 7 üyelik seçimlerinin, Anayasa, İçtüzük ve ilgili yasalara uygun olarak yapılmadığı gerekçeyle Başkanlığınıza yapılan ütirazın, Millet Meclisi İçtüzüğünün Başkanlığınıza tanıdığı «Millet Meclisi Başkanı Komisyon çalışmalarını denetler» hükmüne dayanarak yaptıkları «Denetleme çalışmaları» Komisyonumuzca incelenmiştir.

1. Komisyon üyelerinin, Komisyon çalışmalarının yasalara uygun olarak yapılmadığına itiraz etme hakları vardır.

2. Başkanlığınızın «Millet Meclisi Komisyon çalışmalarını denetleme» hakkı vardır. Ancak bu hakkın bir komisyonun aklığı herhangi bir kararı «Geçersiz» saymaya kadar giden bir yetkiyi kapsadığı düşünülemez.

Millet Meclisi İçtüzüğünün 14 ncü maddesinin 6 ncı fıkrasında sözü edilen «Denetleme» hakkı, komisyon çalışmalarını yasalara uygun olmasa bile, «Geçersiz sayma» yetkisini kesinlikle Millet Meclisi Başkanına vermez. Bu denetim, yönetseldir. Anayasa'dan doğan, kaynağını ve gücünü TBM Meclisinden alan yasa koyma yetkimiz, devredilemez, denetime tabi tutulamaz.

Bu bakımdan konuyu önce (A) usul ile ilgili olarak Komisyonumuzun aldığı kararın yasalara aykırı olsa bile, Başkanlığınızın, bir komisyon kararını geçersiz sayma hakkı ve yetkisi olmadığını yanıtlayacak ve (B) daha sonra da esasa geçerek yapılan seçimin yasalara uygun olduğunu arz ve izah edeceğiz.

A. Başkanlığınızın komisyon çalışmalarını «Denetleme» hakkının komisyonlarca yapılan işlemlerin, hangi gerekçe ile olursa olsun bozma, geri çevirme gibi geniş kapsamlı olduğuna Komisyonumuz hiç katılmamaktadır. Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisine niyabeten görev yapmaktadır. Yaptığı görevde yasalara aykırı bir yön bulunup bulunmadığının tespit ve gerekirse karara bağlama yetkisi Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Genel Kurullarına aittir.

Kaldı ki, Bütçe Karma Komisyonu C. Senatosu ve Millet Meclisi Üyelerinden oluştuğuna göre, Millet Meclisi Başkanının C. Senatosu Üyelerini de denetlemesi gibi bir anlam da taşımaktadır.

B. Esas hakkında ise;

1. Bütçe Karma Komisyonu ile, Plan Komisyonu Hukuki varlıkları, kuruluşları ve görevleri bakımından ayrı ayrı kuruluşlardır. Bu doğru görüş yanında, bu komisyonların iç içe komisyon oldukları da doğrudur. Bu bakımdan üyelere çağrı ve gündemlerinin bir kâğıt üzerinde ve fakat ayrı ayrı gösterilmeleri, yazılımaları yasalara aykırı olamaz. Amaç, davet ve gündemin ne olduğunun üyelere duyurulmasıdır.

2. Çarşamba günü saat 10'da Plan Komisyonu, toplantı nisabı olduğundan Başkanlığımızca açılmış ve çalışmalarına başlamıştır. Gündemdeki 5 konunun 1 ve 2 nci sırasındaki hususları görüşülmüş ve bu sırada Sayıştay Başkan ve Üyelerinin seçimindeki toplantı nisabının 34 üyenin mevcut olduğunu Başkanlık Divanımız tespit etmiş olduğundan, Plan Komisyonu çalışmalarını bu noktada kesmiş ve aynı saatlerde toplantıya çağırılmış bulunan Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açmıştır.

Yazılarının 2 ncı maddesinde Başkan «Bütçe Karma Komisyonu birleşimini bile açmadan» denildiği halde muteriz üç üyenin müracaatlarında Başkanın «Bütçe Karma Komisyonu toplantısını açıyorum» dediği yazılmaktadır. Muterizlerin bile açıldığını kabul ettiği bir toplantıyı Başkanlığınızın «Açılmamış» kabul ettiğini anlamak mümkün değildir.

3. Genel Kurul ve Komisyon toplantılarına katılma üyelerin açık ve özgür iradesi ile olur. Bu doğrudur. Toplantıya katılan bir üye istendiği anda toplantıyı terkedebilir. Fakat, toplantıda bulunduğu halde, «Ben burada yokum» diyemez. Meclis Genel Kurulunda çoğunluğun bulunmadığını iddia eden üyeler salonda bulunmak zorundadır. Toplantıyı terkeden üyelerin istek ve itiraz hakları yoktur,

4. 832 sayılı Yasanın 5 nci maddesinin «Komisyon, üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile toplanır, mevcudun salt çoğunluğunun oyunu alan seçilir» denilmektedir. Sözü edilen seçim bu gereğe uygun olarak yapılmıştır. Toplantı 34 üyenin iştiraki ile açılmıştır ve hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu ile de seçim yapılmıştır. Toplantı nisabıyla, karar ve seçim yapma nisabını birbirinden ayırmak gerekmektedir,

Toplantı 34 üye ile açılmış seçime 28 üye katılmıştır. Hal böyle olduğuna göre: Yazılarında ileri sürülen nedenlerle «Bütçe Karma Komisyonunun gündeminin hazırlanması, toplanması, Sayıştay Başkan ve Üyeleri için yaptığı seçim Anayasa, 77 sayılı ve 832 sayılı Yasalara, İçtüzük hükümlerine ve teamüle aykırı düşmektedir» yargılarına Komisyonumuz katılmamaktadır.

Seçimler yasalara uygun olarak yapılmıştır. Bu nedenlerle «Yeniden seçim yapılması» bahse konu olmaz. Sayıştay Başkan ve Üyelerine ilişkin seçim sonuçları eklidir.

Onay için Millet Meclisine sunulması gerekmektedir.

İki ay içinde Meclis Genel Kurulunun onayına sunmadığınız takdirde seçimler Sayıştay Kanununun 5 nci maddesi gereğince kesinleşecektir.

Saygılarımla.

Bütçe Karma Komisyonu
Başkanı

Tekirdağ Milleetvekili
Yılmaz Alpaslan

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1598

24 . 4 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

İlgi : 10 . 4 . 1978 tarihli, 1598 sayılı yazımız.

Açık bulunan Sayıştay Birinci Başkanlığı ile 7 üyelik için Bütçe Karma Komisyonunun yaptığı seçimlere itiraz edilmesi üzerine Başkanlığımızca yapılan ve ilgi yazımızla Başkanlığınıza sunulan işlemlere ek işlem ve yazışmaların birer örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Ek : 1. — Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığının 13 . 4 . 1978 tarihli, 3/214, 3/215 esas; 52 karar numaralı yazısı. (*)

2. — Millet Meclisi Başkanlığının 19 . 4 . 1978 tarihli, 1598 sayılı yazısı ve eki Başkanlık Divanı görüşü.

3. — Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığının 20 . 4 . 1978 tarihli, 3/214, 3/215 esas; 54 karar numaralı yazısı.

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1598

19 . 4 . 1978

Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığına

İlgi : a) 10 . 4 . 1978 tarihli, 1598-3/214, 215 sayılı yazımız.

b) 13 . 4 . 1978 tarihli, 52, 3/214, 215 sayılı yazınız.

Açık bulunan Sayıştay 1 nci Başkanlığı ile 7 üyelik için Bütçe Karma Komisyonunda yapılan seçimlerde saptanan hukuki noksanlıkların giderilmesi için Başkanlığımızca iade olunan dosyalar hakkında Komisyonunuzda yapılan görüşmelerde konunun esasına girilmeden, sadece Millet Meclisi Başkanlığının komisyonları denetim yetkisi olup olmadığı tartışıldıktan sonra bir karara bağlanmadan, Komisyon Başkanlığınca dosyaların tekrar gönderilmesi üzerine İçtüzüğün 13 ncü maddesi gereğince Millet Meclisi Başkanlık Divanının görüşüne başvurulmuştur.

Başkanlık Divanında, konuya ilişkin yapılmış tüm işlem ve yazışmalar incelendikten sonra yapılan görüşmelerde;

a) Plan Komisyonu ile Bütçe Karma Komisyonu hukuken birbirinden ayrı komisyonlardır. Plan Komisyonu, 77 sayılı Yasa ile kurulmuş, görevleri bu Yasa ile ve İçtüzükte belirlenmiş bir Millet Meclisi Komisyonudur. Bütçe Karma Komisyonu ise, Anayasanın 94 ncü maddesine göre kurulmuş, görevleri tamamıyla ayrı olan Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu üyelerinden oluşan karma bir komisyondur. Uygulamada bu komisyonların başkanları ve bazı divan üyeleri aynı olmaktadır. Bunların ayrı ayrı divanları da olması hukuken mümkündür.

b) Plan Komisyonu da, Bütçe Karma Komisyonu da 77 sayılı Yasanın 5 nci maddesi ve İçtüzük hükümlerine göre Millet Meclisi Başkanının denetimine tabidir. Anayasanın 92 nci maddesine göre kurulan karma komisyonlarla, yasalarla kurulan diğer karma komisyonlar da aynı şekilde Millet Meclisi Başkanının denetimine tabi tutulmuşlardır.

c) Bu denetim, Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığının yazısında belirtildiği şekilde anlaşılmamak gerekir. Denetim, Komisyon üyelerinin veya Komisyonun karar erkinin denetimi olmayıp, yapılan işlemlerin, özellikle Yüce Genel Kurula sunulacak tezkere ve raporların İçtüzük hükümlerine ve yasalara biçim ve esas yönünden uygunluk denetimidir. Bu da, Millet Meclisi Başkanına yasa ve İçtüzük hükümleriyle verilen bir görevdir. Millet Meclisi Başkanı, hukuken tekemmül etmemiş bir konuyu, özellikle Karma Komisyon Başkanının yazısında belirttiği gibi, kanunlara açıkça aykırı da olsa komisyon rapor ve yazılarını Genel Kurul gündemine alarak Yüce Heyetin huzuruna çıkardığı takdirde Anayasa, yasalar ve İçtüzük karşısında görevini yapmamış olur. Millet Meclisi Başkanlığının komisyonlar üzerindeki denetimi, çeşitli örneklerinde de görüldüğü gibi, şimdiye kadar hep aynı şekilde yapılmıştır.

Ve sonuç olarak; Millet Meclisi Başkanının bu konudaki işlem ve istemi tamamıyla yerindedir. İçtüzüğün ve yasaların Meclis Başkanlığına verdiği denetim görev ve yetkisi içindedir.

Görüşleri toplantıya katılan üyelerin oybirliğiyle benimsenmiştir.

Bu aşamada Başkanlıkça izlenecek yönetime ilişkin olarak, toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu, komisyon işlemlerindeki hukuki noksanlıkların giderilmesi için dosyaların bir defa daha Bütçe Karma Komisyonununa gönderilmesinin yerinde olacağı görüşünü benimsemişlerdir.

Millet Meclisi Başkanlık Divanının görüşlerine uygun olarak, 10 . 4 . 1978 tarihli, 1598-3/214, 215 sayılı yazımızda belirtilen noksanlıkların giderilmesi için, keyfiyetin Bütçe Karma Komisyonunun görüş ve kararına sunulmasını rica ederim.

Söz konusu dosyalar gereği için ilişikte gönderilmiştir.

Saygılarımla.

Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı

Ek : Millet Meclisi Başkanlık Divanı görüşü.

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANİ KARARI

Karar No. : 16

Karar tarihi : 17 . 4 . 1978

Millet Meclisi Başkanlık Divanı, 17 . 4 . 1978 Pazartesi günü saat 10.00'da, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş yönetiminde; Başkanvekilleri M. Şevket Doğan, Memduh Ekşi, Muslih Görentaş; İdareci üyeler M. Kemal Çilesiz, Hamdi Mağden; Divan üyeleri Halil Karaatlı, İrfan Binay, Recep Özel ve Nizamettin Çoban'ın katılmasıyla olağanüstü olarak toplanmış ve :

1. TBMM Bütçe Karma Komisyonu tarafından Sayıştay Başkanı ile Sayıştay üyelikleri için yapılan seçimlere bazı komisyon üyelerince yapılan itiraz üzerine konuyu inceleyen Meclis Başkanının, söz konusu seçimlerin, yasalara ve İçtüzük kurallarına uygun olarak, yeniden yapılması hakkında Karma Komisyon Başkanlığına göndermiş olduğu tezkereye anılan Karma Komisyon Başkanlığının «seçimlerin yasalara uygun olarak yapılmış olduğundan seçim sonuçlarının onay için Millet Meclisine sunulması,... iki ay içinde Meclis Genel Kurulunun onayına sunulmadığı takdirde seçimler, Sayıştay Kanununun 5 nci maddesi gereğince, kesinleşecektir.» şeklinde cevap vermesiyle ortaya çıkan durum hakkında görüş tespiti amacıyla İçtüzüğün 13 ncü maddesi uyarınca, Başkanlık Divanına getirilmiş bulunan hususu görüşerek;

a) Gerek tetkik olunan Plan Komisyonu görüşmelerine ait tutanaklara ve gerekse üç komisyon üyesi tarafından, devam cetvelinde 34 imza bulunmadığı gibi bazı imzaların da sahipleri tarafından atılmamış olduğu iddiasıyla, İçtüzük gereğince, komisyonların her türlü faaliyetlerini denetlemekle görevli bir kişi sıfatıyla hadiseye el konulmasına ve komisyon kararının geçersiz sayılmasına dair Başkanlığa gönderilen 5 . 4 . 1978 tarihli yazı kapsamına göre sayın Millet Meclisi Başkanının, Karma Komisyon Başkanlığına, seçimlerin yasalara ve İçtüzük kurallarına uygun olarak yeniden yapılmasına dair göndermiş bulunduğu 10 . 4 . 1978 gün ve 1598-3/214, 215 sayılı tezkere ile saptamış olduğu işlemin yasa ve İçtüzük hükümlerine ve tatbikata uygun bulunduğuna ittifakla.

b) Başkanvekili Sayın Memduh Ekşi'nin konunun doğrudan doğruya Genel Kurula götürülmesi hakkındaki önerisinin reddiyle Başkanlık Divanının ittifakla belirlenen görüşünün Bütçe Karma Komisyonu Başkanlığına duyurulmasına ve noksanlıkların giderilmesi için dosyaların tekrar Komisyona gönderilmesine ekseriyetle,

Karar vermiştir.

Başkan Cahit Karakaş	Başkanvekili M. Şevket Doğan	Başkanvekili Muslih Görentaş
Başkanvekili Karşı görüşüm eklidir Memduh Ekşi	İdareci Üye Sayın Ekşi'nin Muhalefet Şerhine katılıyorum M. Kemal Çilesiz	İdareci Üye Hamdi Mağden
Divan Üyesi Halil Karaatlı	Divan Üyesi İrfan Binay	Divan Üyesi Recep Özel
	Divan Üyesi Nizamettin Çoban	

KARŞI GÖRÜŞ

Komisyonlar Meclisler adına çalışan iç organlardır. Yasama çalışmalarında anaorgan Meclislerimizdir.

Sayıştay seçimlerini yapmakla görevli Bütçe Karma Komisyonu ve denetimle görevli Millet Meclisi Başkanlığı «olayımızda» görüşlerinde direndiklerine göre konunun yeniden adı geçen Komisyona geri gönderilmesinde herhangi bir yarar görmemekteyim.

Anlaşmazlığın anaorgan olan Millet Meclisi Genel Kurulunun vereceği kararla sonuçlandırılması görüşündeyim. 18 . 4 . 1978

Memduh Ekşi
Millet Meclisi Başkanvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bütçe Karma Komisyonu
Esas No. : 3/214, 3/215
Karar No. : 54

20 . 4 . 1978

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

İlgi : Millet Meclisi Genel Sekreterliği Kanunlar Müdürlüğü 19.4.1978 gün ve 1598 sayılı yazıları.

Açık bulunan Sayıştay 1 nci Başkanlığı ile 7 üyelik İçin Komisyonumuzca yapılan seçimlerin dosyalarının bazı hukuki noksanlıklar taşıdığı ve Millet Meclisi Başkanının bunu denetlemeye yetkisi olduğu gerekçesi ile iade edilmesi üzerine durum Komisyonumuzca incelenmiştir.

1. — Bütçe Karma Komisyonu esas 3/214, 3/215 karar 52 nolu ve 13.4.1978 tarihli yazımızda da belirtil-
diği gibi, Başkanlığınıza gönderilen dosyalarda hiç bir hukuki noksanlık bulunmamaktadır.

2. — Kaldı ki, böyle bir hukuki noksanlık bulunsa bile, bunun denetim makamının Millet Meclisi Başkanı değil, bizzatıhi Millet Meclisi olduğu, Bütçe Karma Komisyonunun yetki ve gücünü Millet Meclisi Başkanlığından değil, Anayasanın ve İçtüzüğün hükümleri ile Millet Meclisinden aldığı yine daha önceki yazımızda belirtilmişti. Aradan geçen bir hafta süre içinde, Anayasa'da ve İçtüzükte bir değişiklik yapılmadığına göre, Komisyonumuzun bu hak ve görevini Millet Meclisi Başkanlığına devretmesi için hiç bir neden bulunmadığı gibi, Başkanlığımızın böyle bir yetki devrine de yetkisi yoktur.

3. — Millet Meclisi İçtüzüğünün 14 ncü maddesi, kararımızı denetleme yetkisini Meclis Başkanına vermektedir. Keza İçtüzüğün 13 ncü maddesi Millet Meclisi Başkanlık Divanına da bu konuda hiç bir yetki tanımamaktadır.

4. — Başkanlık Divanının kararındaki karşı oy yazısı ile Sayın Memduh Ekşi'nin de dediği gibi, Komisyonlar Meclisler adına görev yapmaktadırlar. Karar mercii Millet Meclisi Genel Kuruludur.

Bu durumda sürenin de geçmekte olduğu gözönüne alınarak, ilişikte Başkanlığınıza gönderilen dosyaların onay için Millet Meclisi Genel Kuruluna sunulmasını önemle dilerim.

Saygılarımla.

Bütçe Karma Komisyonu
Başkanı
Tekirdağ Milletvekili
Yılmaz Alpaslan

